

8-11 évesek

Elsősorban:

A Boldogasszony papucs. Nevek és legendák. Budapest, Móra, 2008.

A kereszt-, másképpen utónevek magyarázatai, az e neveket viselő híres emberek cselekedetei sok embert, sok gyereket érdekelnek. Szeretnék tudni, hogy a saját vagy közvetlen rokonságuk nevei honnan származnak, kik viselték először, s milyen cselekedetek fűződnek ezekhez a hajdani emberekhez. A kiadó most tizennégy gyakori keresztnévhez fűződő legendát bocsát közre, régi írásokból válogatva. A Sinkó Veronika szép, ómódi képeivel illusztrált kötet bemutatja Sárkányölő Szent Györgyöt, Szent Mártont, Savaria szülöttét, Szent Balázst, a gyermektörköt oltalmazóját, Szent Kristófot, a gyermek Krisztust hordozó óriást. Szent Miklós püspököt, a jótévőt, a földi gazdagságot elutasító Szent Klárát, Szűz Máriát, Jézus édesanyját, a honfoglaló Árpádot, Zalánt, a bolgár fejedelmet, Saroltát, Szent István édesanyját, Szent István és Szent László királyunkat, Magyarországi Szent Erzsébetet és Szent Margitot. Minden, már olvasni tudó gyereknek ajánlható a művelődéstörténeti ismereteket is közvetítő könyv.

Móra Ferenc: A cinegekirály. Ungvár, UngBereg Alapítvány, 1999. 173 p.

A Móra-válogatások sorában kiemelt hely illeti meg a kötetet, amely kis terjedelme ellenére is a teljes meseírói életművet reprezentálja. Első részébe a Kincskereső kisködmönből kerültek önéletrajzi jellegű emlékezők; a második rész állatmeséket tartalmaz olyan állatokról, amelyek a falusi gyerekek jó ismerősei; a harmadik részben történelmi mesék sorakoznak Mátyás királyról, a török és a labanc ellen küzdő hősről. Móra írásművészete, a mindennapi élet egyszerű tényeit felragyogtató mesélő elbeszélése a realista igényű, a csodáktól idegenkedő nagyobbakat is elbűvölheti.

Komjáthy István: Botond. Ezer év magyar regéi és mondái. Budapest, Móra, 2015. 121 p.

Komjáthy Istvánnak a magyar nép történetét feldolgozó nagyszabású munkájának második része a kötet. Az első rész (Mondák könyve) már több kiadásban is napvilágot látott. A most második kiadásban megjelent második rész az elsőhöz hasonlóan élvezetes stílusban három történelmi időszak eseményeit feldolgozó mondát, regét tartalmaz: Botond és más regék, Apró történetek Mátyás királyról, Kossuth zászlója alatt. A Győrfi András fekete-fehér rajzaival illusztrált kötet minden gyerekolvasónak hasznos, igazi élményt adó olvasmánya lehet.

Kipling, Rudyard: A dzsungel könyve. Budapest, Ciceró, 2008. 214 p.

A Nobel-díjas írónak világsiker és maradandó hírnevet hozó, klasszikussá vált regényében szinte egyetlen tömbből kifaragva jelenik meg a dzsungel, az őserdő áthatolhatatlan sűrűje, titkokat rejtő világa, középpontjában Maugli, a kiszolgáltatott embergyerek felnőtté válásának történetével. E kiadásban kézenfekvő értelmezését kapjuk a mesének: az őserdőbe menekülő, tehetetlen kis emberke növekedésének, okosodásának krónikáját. Barátai, az állatok szerető támogatása mellett tanul meg Maugli reménytelen helyzetekben bizakodni és küzdeni, kísérel meg nem csupán fizikumát próbára tevő, hanem erkölcsileg is jelentős tetteket végrehajtani, jót a jóval viszonzni. A minden korok gyermekeit tanító és gyönyörködtető dzsungel történetekből hét varázsos darab olvasható a kötetben.

Saint-Exupéry, Antoine de: A kis herceg. Budapest, Móra, 2017. 94 p.

A francia próza klasszikussá vált remekének (1943) kerettörténete - a kényszerleszállás a sivatagban, megismerkedés a rejtélyes kisfiúval és a visszatérés - megtörtént események költői változata. Az igazi mesevilág a gyermekkor idéző B612-es kisbolygón táru az olvasó elé: itt él a címszereplő, és innen indul látogatóba a szomszédos planéták lakóihoz. Utazásai során különös alakokkal találkozik, s ártatlan tekintettel, értetlenül figyeli a felnőttek világát. Hat bolygón tett látogatása tanítja meg a kis herceget arra, miképpen nem szabad élni. A könyvet, amely az írói szándék szerint nem csak gyerekeknek szól, a szerző rajzai illusztrálják.

Móra Ferenc: A körtemuzsika. Budapest, Móra, 2010. 140 p.

A kötetben szereplő rövid történetek középpontjában egy minden szépre-jóra figyelő, tudásra szomjas kisfiú áll. Az ő és a körülötte fölbukkanó figurák, Nekopogi Kovács, Igazlító Dobróka, Erős Fodorik, Nagyeszű Gyurgyóka alakja köré szőtt, sokszor mosolyt fakasztó rövid írások egy olyan világból való híradások, ahol gyakran bekopogtat betegség vagy szegénység képében a rossz, de rendszerint legyőzi az emberi jószág, segítőkészség. A kötet legszebb darabjai (A cinegekirály, Parragék stb.) érzelmekkel telített, megindító írások, gyermekirodalmunk kiemelkedő művei. Reich Károly fekete-fehér rajzai ihletetten keltik életre a Móra megálmodta alakokat.

Molnár Ferenc: A Pál utcai fiúk. Budapest, Móra, 2017. 206 p.

1907-es első megjelenésétől fogva hazai és külföldi generációk sokasága kaphatta a gyermekregénytől a valóban irodalmi élményt, megkapó, felrázó, az irodalmiság lényegét megsejtető olvasmányt. Témája ismerős: a nagy kaland, ebben az esetben a grundért, a játszótérért folytatott csata a Pál utcaiak és a vörösingesek között; az iskolai bonyodalmak, az osztály belső, kis világának felfedezése. Színhelyének, a Fűvészkert környékének század eleji mikrovilágát hallatlan élességgel és hitelességgel tudja felidézni, sohasem vét ember és környezet, kisebb és nagyobb gyerek pszichológiájának rajzában, horizontján föltűnnek a felnőttvilág vázlatos, de éles vonalú figurái. Minden didaktikus elemet kerülő, csak a művészi és pszichológiai hatásra építő mű.

Móricz Zsigmond: Az ezüstkirály sábját. Budapest, Osiris, 2003. 157 p.

A Lázár Ervin válogatta mesegyűjtemény darabjai között sokféle mesetípus helyet kapott. Akadnak történelmi ihletésűek, mondafeldolgozások, anekdotikus elbeszélések, balladás hangoltságú történetek és az igazi meséhez legközelebb álló népmesei ihletésűek egyaránt. A historizáló mesék a Hunyadiak korába kalauzolnak (A sas meg a sasfiók, Mátyás ficsója), a szigetvári védőknek állítanak emléket (A szigetvári vértanú), a kuruc vitézek hősi tetteiről regélnek (Fecsegő Jónás, A kis kuruc), vagy az 1848-as szabadságharc hőseit idézik meg (A huszár). A folklorisztikus eredetű történetek között szép számmal akadnak az iskolai élet fonásait, élményeit feldolgozó, olykor tréfás hangvételű (Pityóka iskolába megy, Rojtos Bandi, Rektor bácsi), máskor a parasztyereknek nyomorúságos világát feltáró szomorú, érzelmes történetek (Fillentő, A nehéz két garasos), de a kötetben legnagyobb számmal Móricz népmesei ihletésű darabjai kaptak helyet (Az ezüst király sábját). A mese- és gyermekirodalmunk legjavához tartozó kötet színvonalát a szép kivitel és Faltisz Alexandra megkapóan eredeti illusztrációi is nagyban emelik.

Jankovics Marcell: Ének a csodaszarvasról. Budapest, Csokonai, 2001. 75 p.

A magyarok régi-régi vezérállata a csodaszarvas, amely elvezette őseinket az ország egykori keleti kapujához és kijelölte Géza fejedelem új, állandó székhelyét. A magyarok ősi eredetmondáját, a honfoglalás mesés történetét, a csodaszarvas legendáját dolgozta föl Jankovics Marcell a Szörényi Levente közreműködésével készült Ének a csodaszarvasról című zenés rajzfilmben, amelynek nyomtatott változata a most megjelent kötet. A régi korok hangulatát felidéző csodálatos képek négy történelmi korba repítenek, négy fejezeten keresztül ismertetnek meg a honfoglalást megelőző időszak eseményeivel. Az Őshaza az újkőkorszaki és bronzkori időről mesél, amikor megszületett a két fivér, Szárnyas Ősapa, és Véres kéz-fi, akiktől népeink két nemzetsége ered. Milyen csodák részesei voltak őseink a kalandozások idején, amikor a szkíták voltak a nagy eurázsiai puszták urai (Hunor és Magor)? Mi űzte őket mindig tovább, amikor a török nyelvű népek szomszédságában éltek? Végezetül hogyan találták meg végső otthonukat a Kárpát-medencében? Ezt meséli el az archaikus magyar nyelvet is megszólaltató, szép kiállítású kötet, amelyben - a történelmi múltunk után érdeklődő fiatal olvasónak öröme telik majd.

Gárdonyi Géza: Gárdonyi olvasókönyv. Kaposvár, Holló és Társa, 1998. 80 p.

A könyvkiadó "olvasókönyv" kiadványsorozatának szebbnél szebb kötetei a gyerekeknek mutatják be magyar klasszikusaink írásait. Tényi Katalinnak a gyermeki látásmódhoz közelítő, eleven színű, vonzó

rajzai segítenek a kisebbeknek a Gárdonyi-történetek értelmezésében. A válogatásban szerepelnek kacagtató állatmesék, derűs-mókás versbetétekkel, megszívlelendő tanulsággal (Ugri meg Bugri, Brekeke és Zsákrágó úrfiak utazása), tréfás eredetmonda versben elbeszélve (A kutya meg a nyúl), realisztikus elemekre épülő mese (A zöld erszény, Komédiás disznó, A Riska) és számos olyan rövid elbeszélés, melyből a kötet gyerekolvasói kedvet kaphatnak a magyar történelem egy-egy időszakának megismerésére. Mátyás király uralkodásának idején játszódik a Mikor diák, mikor király című elbeszélés, Nagy Lajos alakját mutatja be a másik történet (Nagy Lajos és az olasz kém), Rákóczi fejedelemét a Kuncz Márton számítása című mese. Három részlet (Akik Eger várát védték, A dervis áldása, Az ostrom vége) készíti elő a gyerekek számára a találkozást Gárdonyi Géza történelmi regényével, a magyar ifjúsági irodalom klasszikus remekével, az Egri csillagokkal. Egyik gyöngyszeme a válogatásnak A tulipán, melyben egy kislányportré megrajzolása kapcsán olyan erőről esik szó, mely a szépet és a jót, az igazat emberben, virágban egyaránt élteni.

Móra Ferenc: Kincskereső kisködmön. Budapest, Móra, 2017. 173 p.

Móra varázslatos műve, a Kincskereső kisködmön (1918) témája végső soron az emberi élet. Hősies küzdelem ez a lét: naponként megújuló harc a szegénység és a belőle fakadó szomorúság ellen. A történetbeli család - kis Gergő (az író gyermek hasonmása) és szülei - a körülöttük élőkhöz hasonlóan egyetlen fegyvert szegezhetnek szembe az emberi méltóságot gyakorta sárba tipró, sokszor alattomos váratlansággal támadó rossz erővel, az éhséggel, a nyomorúsággal, a betegséggel, a halállal. E fegyver nem más, mint a tisztesség, a humánus. Ennek az erőnek vált a magyar gyermekirodalomban halhatatlan szimbólumává a történetbeli kisfiú apai öröksége, a kisködmön - Márton szűcs ajándéka -, amely csak addig melegít, amíg becsületes a gazdája.

Lázár Ervin: Magyar mondák. Budapest, Helikon, 2014. 81 p.

A magyar történelem első félezer esztendeje elevenedik meg a kötetben Lázár Ervin olvasmányos tolmácsolásában. Régi krónikákból, népi mondákból, eredetmagyarázó legendákból olyan ismert történeteket mesél újra az író, mint a vérszerződés, a Lehel kürtje, a Vértes nevének eredete, vagy a Bankó lánya. Olvashatnak a gyerekek többek között Attiláról, a honfoglaló és kalandozó magyarokról, a tatár és török elleni harcokról, Szent Istvánról, Szent Lászlóról, Mátyás királyról, Heribáldról és Botondról. Az író szabadon kalandozik a magyar mondavilágban, részleteket, figurákat ragad ki, a jól ismert történeteket nemcsak újrameséli, hanem varázslatos írói világának részévé teszi, valósággal újraalkotja azokat.

Benedek Elek: Magyarok története. Debrecen, Alföldi Nyomda, 1996. 211 p.

1925-ben, majd 1927-ben, tehát "Elek nagyapó" élete alkonyán jelent meg Kolozsvárott a magyaroknak szóló kis történelemkönyv, amely valójában didaktikus históriagyűjtemény. Ugyanis egyfelől nem válik el egészen - különösképp nem a hun-magyar mondakör, illetve a magyar őstörténet vonatkozásában - a képzelet szötte rege és a valós történelem irodalmi földolgozása; másfelől Benedek Elek nagy királyaink, jelentős történelmi személyiségeink életrajzaiba sűrítve mesél a nemzeti múlt legfontosabb eseményeiről, tehát biográfia és történelem is együtt halad. Az első rész (Ezer év előtt) a hun-magyar mondakör legendás elemekkel történő földolgozása, a második egység (Ezer év története) a honfoglalástól a millenniumig terjedő kor, illetve a magyar államiság népszerű stílusú áttekintése. Egy-egy kimagasló történelmi személyiségben látja az író a nemzet nagy tetteinek letéteményeseit; Árpádban, Szent István és Szent László személyében, majd Nagy Lajos, a Hunyadiak vagy Zrínyi Miklós alakjában rajzolja meg azokat a követendő és becsülendő példákat, amelyek jelenkorban sugározzák a "nemzeti nagylét" tanulságait. Az életrajzok közé - kronológiai rendben - a korfordító események krónikás történeteit iktatja be (A tatárjárás, A mohácsi vész, Erdély aranykora véget ér, Kuruc világ stb.). A középkortól kezdve a regei, mesés elemek háttérbe szorulnak, s egyre több a konkrétum, az adatszerű tudnivaló, de ezekben a fejezetekben sem mond le a szerző az epikus eszközök alkalmazásáról, a romantikus retorikáról vagy a tanulságok levonásáról. A kötetet lezáró eszmei summázat (Ezer esztendő) a millenniumi ünnepségek ürügyén beszél arról, amiért az egész

könyv íródott: a magyar népet hihetetlen életereje mentette meg a pusztulástól, attól, hogy ne jusson elődje, a hunok sorsára.

Szép Ernő: Mátyás király tréfái. Budapest, Móra, 2014. 130 p.

Mátyás királyról, a hatalmasokat megtréfáló, bölcs és igazságos uralkodóról szóló történeteknek számos változata élt a nép ajkán. Szép Ernő közel félszáz vidám mesét gyűjtött össze és dolgozott át belőlük. A gyűjtemény 1937-ben jelent meg először. A mesék nagy része az álruhában országát bejáró, szegényeket segítő, jutalmazó, a gazdagokat büntető igazságos uralkodóról szól (Egyszer volt Budán kutyavásár, Mátyás király Gömörben, A kolozsvári bíró stb.). Más történetekben a furfangos, tréfacsináló király jelenik meg (Róka fogta csuka). Számos kisebb történetet találunk még a kötetben a bölcs királyról, akinek egy-egy mondása szállóigévé vált (Nincs rosszabb a sajtnál, A csillagász meg a számár stb.). A vidám történeteket ötletes, groteszk illusztrációk élénkítik: Zórád Ernő munkái.

Komjáthy István: Mátyás-mondák könyve. Budapest, Móra, 2009. 278 p.

A szerző nagyszabású terve, hogy földolgozza a teljes magyar mondavilágot, csak töredékében valósult meg. Ám hagyatékában fennmaradt az a gazdag gyűjtemény, amely szakavatott kezek közreműködésével kiadásra várt. Ezt a feladatot vállalta föl Kriza Ildikó, ennek eredményeként született meg a minden eddigi Mátyás folklórnál több, változatosabb mesekincs, mondakört, anekdotát tartalmazó Mátyás mondák könyve. A tizenegy fejezetbe rendezett anyag rendkívül változatos témákat ölel fel. Megismertetnek Mátyás halálát követő történelmi helyzet okán kialakult általános vélekedéssel, a király népszerűségét hirdető királyválasztásról szóló énekekkel, harci dicsőségéről szóló mondákkal. Életének szinte minden eseménye helyet kap a magyar folklórban: életkörülményekről, udvartartásról, katonákhoz fűződő kapcsolatáról, a palotába járás lehetőségéről egyaránt szó esik. De mégis a legtöbb mese, anekdota, tréfás történet a jóságos, igazságos, szegényeket megsegítő uralkodóról szól, amint az országot járva megsegítette a bajba jutottakat, megbüntette a hatalmaskodókat és igazságot tett a perlekedők között. A szómagyarázattal, Kriza Ildikó utószavával és Sinkó Veronika művész rajzaival illusztrált kötetnek minden kisiskolás könyvespolcán helye van.

Mátyás, az igazságos. III. Jankovics Marcell. Budapest, Akadémiai, 1994. 229 p.

A magyar mondák, mesék világának legendássá nőtt, számos alakváltozatban megjelenő hőse Mátyás király, akit a népi emlékezet az igazságtevő, de csavaros észjárású uralkodó képében őrzött meg. Kriza Ildikó - a vonatkozó folklorisztikus közlésanyag teljességére építve - válogatása ebből a népmesei, népmondai kincsből ad összeállítást. A prózai és verses műveket (hosszabbak esetén szövegrészleteket) négy tematikus fejezetben hozza: az "okos", az "igazságos", az "álruhás" királyról szóló történetek, költemények után Mátyás életére vonatkozó legendáriumból közöl válogatást. Az összeállító a folklór Mátyás-képének kialakulásáról, típusairól és jelentőségéről szóló tanulmányt, forrásjegyzéket és típusmutatót is közöl.

Milne, Alan Alexander: Micimackó + Micimackó kuckója. Budapest, Móra, 2013. 234 p.

A Százholdas Pagonyban, a Bánatos Bozótosban és a Hét fenyőfa környékén - a klasszikussá vált két gyermekregény színhelyén - minden megtörténhet. Mert e vidék legokosabb embere - "csupán csak" egy kisfiú. Hozzá, Róbert Gidához fordul - a mindentudó hatalomnak kijáró tisztelettel - a "menaszéria" minden állata. Mert vitás ügyek akadnak, ugyanis Róbert Gida minden barátja egyéniség, és ez gyakorta bonyodalmakat okoz. A szerző varázslatot és gyermeklogikát mesterien ötvöző látásmódja, különleges groteszk nyelvi fordulatokkal teli stílusa (Karinthy Frigyes fordítása) teszi felejthetetlenné a csekélyértelmű Medvebocs és társai lírai történetét. A gyermekirodalom klasszikus műve.

Móra Ferenc: Mondák és mesék. Budapest, Ciceró, 2007. 224 p.

Móra Ferenc történelmi tárgyú, az ifjúságnak szóló írásai a magyar történelem egy-egy dicső korszakát, neves történelmi személyiségek alakját idézik föl. Elrendezésük egyben végigvezet a

magyar nép történelmének eseménysorán. Az eredetmondák Hunor és Magyar, Attila és Csaba királyfi történetét dolgozzák föl és a honfoglalás eseményeit idézik meg (A magyarok útra kelnek, Árpád, a honalapító). Egész meseciklus formálódik az igazságos király, Mátyás és apja, a törökverő Hunyadi János alakja köré (Hunyadi kardja). A történetek a nagy király s a nép találkozásáról, az igazság győzedelmeskedéséről szólnak, s kifejezik az elnyomottak vágyát az emberséges uralkodó iránt; olyan király után sóvárog a szegény nép, aki ügyüket mindig diadalra viszi, ha kell fortéllyal, ha kell álruhában (A gyevi törvény, A mindentudó, A vadkörtés ember). Egy mesecsokor a török hódítók ellen védekező, furfangos népi hősök alakját idézi, megmosolyogtató, de közel sem tanulság nélküli eseteket (Balázs a bürgével, A becsei molnárok). Thököly Imre, Rákóczi, Bercsényi Miklós alakját kelti életre, a bátor kuruc katonákról mesél A kis kuruc című, hét történetből álló ciklus. A kötetet záró összeállításban (Szegesdi Béni csákója) a történetek az 1848-49-es szabadságharc dicső napjait elevenítik föl. A 60 mondat tartalmazó kötet Reich Károly राजाival jelent meg, fekete-fehér illusztrációi láttató erejűek, hangulatosak, történelemfelidézők.

Komjáthy István: Mondák könyve. Hun és magyar mondák. Budapest, Móra, 2016. 396 p.

Könyvét a szerző egy - királymondáinkat és a Hunyadi-mondakört is feldolgozó - nagyszabású munka első fejezetének szánta. A kötet a magyarság kialakulásának és őstörténetének, honfoglalás előtti életének homályos évszázadait világítja meg, élvezetes, összefüggő történet sor keretében elevenítve fel hitregevilágunk szinte minden színes töredékét, jelentősebb mozzanatát.

Fekete István: Tüskevár. Budapest, Móra, 2015. 302 p.

A természet- és emberszeretetéről ismert író kiemelkedő jelentőségű ifjúsági regénye a Zala és a Balaton találkozásánál elterülő természetvédelmi körzetbe kalauzolja olvasóit. A két hetedikes fiú itt a tüskevár körüli nádasban, mocsárban, erdőben tölti nyári vakációját, Matula, az öreg csősz felügyelete alatt. A berek tudós ismerőjétől sok-sok újat tanulnak a városi gyerekek, s az igazi kalandok, vadászatok és halászatok során a sápadt, rendetlen, kavargó érzelmeik miatt bizonytalan fiúkból érett felelős fiatal emberek válnak, s visszatálnak a természet és az ember ősi egységéhez.

Fekete István: Vuk. Budapest, Móra, 2015. 113 p.

Fekete István méltán nagysikerű meseregénye, a Vuk, megható történet a címadó kis rókakölyökről, aki nyolcadmagával látja meg a napvilágot. A gondos szülők, és a boldog család képe hamar szertefoszlik a vadász és kutyái miatt, s egyedül Vuk, a kis róka marad életben. Nagybátyja, Karak neveli fel, s tanítja meg az élet dolgaira. A harc köztük és a vadász között azonban sosem ér véget.

Illyés Gyula 77 magyar népmese. Móra, Budapest, 2014. 560 p.

Ezek a mesék a tizenötmilliós magyar népesség megtelepülésének a legkülönbözőbb tájain teremtek; magukon hordják így ezeknek a tájaknak a sajátos mondatfűzését, mondatalkotását, nyelvi zeneiségét és - gyakran csak az ezeken a tájakon értett - szavait.

„Egységesíteni, mindnyájunk számára azonnal érthetővé akartam tenni őket, úgy mégis, hogy a sajátosságukat megőrizték. Hisz egy nemzet annál szervezettebb, minél sokszínűbb; szellemileg annál gazdagabb és szabadabb, minél összetettebb, sőt tarkább; akár a festő a színeivel. S azután: ezekben a nem ma keletkezett mesékben csaknem teljességgel áll még a különös törvény: nyelvünk finomságainak megalkotói, legművészebb mesterei nem is oly rég még népünk legelnyomottabb, „legkulturálatlanabb” rétegének milliói voltak, a szegényparasztok. E mesterfogásoknak csak töredékeit is megőrizni nemzeti kötelesség, akár a műemlékvédelem”. (Illyés Gyula)

A mesék: A kis gömböc; Kacor király; A kakas és a pipe; A kiskondás; Együgyű Misó; Az állatok nyelvének tudó juhász; Fábólfaragott Péter; A diákot erővel királlyá teszik; Virág Péter; Ribike; Az együgyű csizmadia mint csodadoktor; Az égig érő fa; Nyakigláb, Csupahály meg Málészáj; A repülő kastély; Táltos ökor; Ilók és Mihók; A róka és a farkas a lakodalomban; A zöldszakállú király; Erős János; Aranyszóló pintyőke; A malacon nyert királylány; A legerősebb állat; Kis Kolozs meg nagy Kolozs; A muzsikáló ezüstkecske; A szegény lányról, aki aranyvirágot lépik; Tündérszép Ilona meg Árgyélus; A loncsos medve; Jávorfából furulyácska; A huszár és a szolgáló; A bőgős fia meg az ördögök; A farkas

mulatni megy, azután szállni tanul; Csinosomdrága; A titkolódzó kisfiú és az ő kis kardja; A kígyókirály gyűrűje; A hiú király; Rózsa vitéz; Bendebukk; A rest macska; A becsületes tolvaj Marci; A számárrá változott barát; Fanyűvő, Vasgyúró, Hegyhengergető; A palóc meg az egri nagytemplom; Három kívánság; Rózsa és Ibolya; Az igazmondó góbé még igazabb kalandjai, A házasodni indult királyfiú; A virágfejű ember; Az öreg halász és nagyravágyó felesége; Győző, A három vándorló, A halkisasszony, A buták versenye; Mese Bruncik királyfiról; A libapásztorból lett királyné; Mátyás király meg az öregember; Mátyás király meg az igazmondó juhász; Mátyás király és a székely ember lánya; Ludas Matyi; A koporsóba tett fiú; Térdszéli Katica; A róka, a medve és a szegény ember; Az ördög kilenc kérdése; A kecskepásztor fia, Ej Haj; Adj isten egészségére!; Kilenc, Így jár, aki irigy; Vitéz János és a Hollófernyiges, A két lány meg a vasorrú banya, Bíró János; A rátóti csikótojás; Gyöngyhamar János, Nap, Hold, Szél; Három aranyszörű bakkecske; A két holló; A szélkötő Kalamona; A háromágú tölgyfa tündére

Arany László: Szép magyar népmesék. Móra, Budapest 2016. 160 p.

A XIX. század hatvanas éveiben Arany János siheder fia hétmérföldes csizmát húzott, és Juliska néniével bejárta a gyönyörű Székelyföldet, hogy népmeséket gyűjtsön.

Az *Arany László* által gyűjtött SZÉP MAGYAR NÉPMESÉK-ből huszonkilenc mesét tartalmazó kitűnő válogatás többsége kedvenc antológia darab (*A kiskakas gyémánt félkrajcárja, Babszem Jankó, A kis gömböc, Pancimanci, A kis ködmöm, A szomorú királykisasszony, A kóró és a kismadár, Fehérlófia stb.*).

Arany László megtartotta a mesék eredeti szerkezetét és mondanivalóját, és ízes stílusban, igazi mesemondóként tolmácsolja azokat. A kötetben néhány rövid csali mese is felbukkan, a hosszabb lélegzetű történetek mellett. Az igazságot győzelemre vivő mesehősök egészen bizonyos, hogy eljuttatják üzenetüket a gyerekeknek.

Arany László: Fehérlófia. Unikornis, 1996. 180 p.

Fehérlófia, Kómorzsoló, Vasgyúró, Hétszűnyű Kapanyányimonyók - ugye mindenkinek ismerősen csengenek ezek a nevek? Jankovics Marcell sikeres rajzfilmje után ezúttal könyv alakban ismerkedhetnek meg a gyerekek Fehérlófia kalandos világgjárásával, a magyar népmesekincs egyik gyöngyszemével. Most a legkisebbek is együtt izgulhatnak egy fehér ló embernek született fiával, elkísérhetik őt felvilági és alvilági kalandjaiban, és találkozhatnak barátaival, ellenségeivel, no meg persze a sárkányokkal és a királykisasszonyokkal. A magyar jelképrendszer meghatározó elemét véshetik be lelkükbe a gyerekek a mese hallgatásakor.

Benedek Elek: A pelikánmadár. Főnix, 2009. 30 p.

Benedek Elek, „a nagy székely mesemondó” egyik legszebb meséje A pelikánmadár, s ez a kiadása gazdagon, s csodálatosan illusztrált. A legkisebbeknek egy gyönyörű világot mutat meg, olyat, amilyenre mi is csak álmainkban gondolunk.

A legszebb magyar mesék. Lengyel Orsolya válogatása. Roland-Toys, 2015. 128 p.

Az ősi magyar világ legszebb meséit gyűjtötték össze egy csokorba, amelyekben megtalálható az égis éró fa, azaz a világfa motívuma, szereplői között pedig megjelennek a táltosok, és a boszorkányok is. Ezeket a magyar őshagyományokra épülő meséket művészi értékű, hagyományőrző illusztrációkkal színesítették. Minden nép számára az egyik legfontosabb iránymutató a saját népi hagyományuk. A magyar népmesék különleges, sokszínű és gazdag világa fontos a múltunk megismeréséhez, de egyben kulcs ahhoz is, hogy a gyerekeink megtanuljanak eligazodni a mindennapokban, valamint segít nekik megismerni a lélek rejtelseit.

Benedek Elek: Világszép nádszálkisasszony. Móra, 2017. 312 p.

Fekete-tengernek a hetvenhetedik szigetjében vagyon három nádszál, a középsőben van a világszép királykisasszony, a két szélsőben a két szobaleánya. De ezen a szigeten olyan nagy sötétség van, hogy a kardodat felakaszthatod rája. Aztán, ha odatalálsz is, egy vén boszorkány őrzi a házat. Ezt a

világszép királykisasszonyt szerzi meg a királyfi, az a királyfi, aki az Óperenciás-tengeren is túl, de még az üveghegyeken is egy sánta arasszal túl élt hajdanában, amikor az öreganyám öreganyja sem élt már.

Benedek Elek dolgozta fel a magyar mesekincs színe-javát, olyan meséket, amelyek a nép életéről, találékonyságáról, humoráról, meleg szívéből tesznek tanúságot, és örökbecsű darabjai a magyar kultúrának. K. Lukáts Kató illusztrációi finomságukkal, bájjukkal alátámasztják a népi szövegek elragadó naivitását.

Benedek Elek: A kék liliom. Móra, 2012. 312 p.

Benedek Elek klasszikus mesegyűjteményei egymás után látnak napvilágot felújított kiadásban. A Világszép Nádszálkisasszony, A vitéz szabólegény, és a Többsincs királyfi után most megjelenik A kék liliom is. Olyan örökzöld és megunhatatlan meséket találunk ebben a kötetben, mint A kakas és a pipe csalimeséjét, A kis gömböcöt, vagy a magyar népmeseként és Grimm meseként egyaránt ismert Babszem Jankót, Az égig érő fát és a jellegzetesen székely humort és nyelvi fordulatokat megvillantó Bolond Mihókot.

A mese hajdanában nem a gyerekek szórakozása volt. Benedek Elek meséit olvasva megértjük ezt: a csodás kalandokban megjelenik itt élet és halál, szerelem és árulás, varázslat és valóság, szegénység és mesés gazdagság, az élet teljessége.

A kötetet Szecskó Tamás rajzai díszítik.

Benedek Elek: A vitéz szabólegény. Móra, 2011. 328 p.

Benedek Elek híres magyar népmese-feldolgozásait immár nemzedékek adják egymásnak, és gyönyörködnek varázslatos világuk sokféle színében. A magyar népmesék legkedvesebb hősei lépnek eléink e csodálatos történetekben: sárkányölő kisbojtárok, vitéz szabólegények, a lehetetlent is legyőző legkisebb királyfiak. Benedek Elek írásművészetében új életre kel a népi mesemondó nyelvi egyszerűsége és tisztasága, tömör, nagyszerű kifejezőkészsége. A szép mesekönyvet Szecskó Tamás művészi illusztrációi díszítik.

Benedek Elek: Rókáné mézes-mákos kalácsa. Móra, 2013. 280 p.

Benedek Elek meséinek újabb kötete ez a válogatás, amelyet Kormos István gondozott. Aki ismeri Az aranyalmafa, a Világszép Nádszál kisasszony, A kék liliom című mesegyűjteményeket, az tudja, hogy egy ilyen kötet a magyar nép mesevilágának milyen gazdag kincsháza. Benedek Elek csaknem mindent összegyűjtött és feldolgozott a gyermekek számára, ami az erdélyi székely és a magyarországi mese területén fellelhető volt. Költői, színes és ízes megfordulásában a gyerekek klasszikus olvasmányává vált a magyar népmese, melyből immár nemzedékek ismerkedtek a népi képzeletvilág gazdagságával, és sajátították el a fordulatos, nagy kifejezőerejű, tiszta magyar stílust. Kötetünkben, mint az előző kötetekben is, Szecskó Tamás megragadó illusztrációi elevenítik meg a színes mesevilágot.

Benedek Elek: Többsincs királyfi. Móra 2011. 312 p.

"Megáll a koldusasszony a bölcsek előtt, s mondja:

-Olyan nevet akarnak adni a királyfinak, amilyen nincs több a világon? No, bizony kár azon törni a fejüket. A királynak egyetlen fia van, akkor annak Többsincs az illendő neve.

Összenéztek a bölcsek, elmosolyodnak, hajtogatják a fejüket, s mondják:

-Ez bizony jó név.

Mondja a király is:

-Szívem szerint szóltál, te koldusasszony, legyen a fiam neve Többsincs.

Annyi aranyat s ezüstöt adott nagy örömeiben a koldusasszonynak, hogy holtig urasan élhetett belőle."

Így kapta nevét a hős királyfi, aki a többi mese ifjaival együtt bátran megküzd ezer veszéllyel és bebizonyítja, hogy érdemes nevére.

Benedek Elek: Vége jó, minden jó. Móra 2012. 304 p.

„Kis manók, kis és nagy bűbájosok, bölcsek és varázslók, mind ahányan vagytok, induljatok egyszerre itt legyetek, földi ember és hegyi tündér fiának palotát építsetek! – mormogta Nagy Bűbájos, és abban a szempillantásban megtelt a kert apró manókkal, pápaszemes varázslókkal, bűbájosokkal, akik gyorsan munkába fogtak, dolgoztak éjjel-nappal, s mire az első tavaszi napsugár a fák ágai közt beszűrődött a rengeteg erdőbe, hatalmas palota állt a kis házikó helyén.” Hét nap, hét éjjel tartott a lakodalom, s mindenki nagyon boldog volt. Így végződik Bűbájosnak és Mirkó király leányának története. Vége jó, minden jó – az olvasó is megelégedetten teszi le a könyvet, egy nagy élménnyel gazdagabban. Benedek Eleknek – a magyar nép Elek nagyapójának – minden meséje élmény, szín, szó, érzélem. A világszép Nádszál kisasszony, a Többsincs királyfi, a Vitéz szabólegény és A kék liliom után ebben a kötetben még mindig új, ismeretlen motivációjú meséket talál az olvasó.

Benedek Elek: A csodaszarvas. Fapadoskönyv Kiadó 2011. 508 p.

A magyar irodalom Nagy Mesemondója, Benedek Elek meséi a legkisebbek számára nyújtanak várhatóan felejthetetlen élményeket. A magyar ifjúsági irodalom egyik legnevesebb, de idehaza kissé elfelejtett alkotójának életműve most teljes egészében elérhető lesz, kéthetente kínálva valódi és hiteles, a székely néplélekben gyökerező tündérvilágot az esti mesék hallgatóinak és olvasóinak egyaránt. A magyar népmese-irodalom ismert alakjai és motívumai mellett Elek apó ízes nyelvezetű meséi a csodaszarvas-mondától kezdve a magyar királyok legendáin át a szabadságharcig a magyar történelem legismertebb alakjait is felelevenítik.

Benedek Elek: Magyar mese- és mondavilág. Móra, 1989. 1515 p.

A Csodaszarvas, A fekete kisasszony és a Tűzmadár kötetek egy könyvbe összegyűjtött meséi és mondái.

Kriza János: Az álomlátó fiú. Móra, 2011. 248 p.

A Kriza János és segítői által a XIX. század közepe táján összegyűjtött és feldolgozott mesék hőseivel azonosulva a gyerekek maguk is hőssé válnak. A tündérmesék elviszik őket a csodák birodalmába, ahol minden lehetséges, ha az összefogás legyőzi a széthúzást. Élettanító mesék találhatók a könyvben, miközben megmutatják az ember által még le nem győzött természeti környezetet is. Változatos, szép kötet, aranyos képekkel.

Királyfiú Kis Miklós – Csinos vitéz – **Aranyhajú Kálmán** – Rózsa királyfi – **Viritó Pál** – A tejkút – **Szegény bujdosó legény** – A király húszéves leánya és a három ifjú – **A csudamadár** – A fortélyos leány – **Az obsitos katona** – Az álomlátó fiú – **Pávatoll** – A szegény csizmadia és a szélkirály – **Halász Józsi** – A csóka lányok – **Az egyszeri asszony, meg az ördög** – A két gazdag ember gyermeke – **Borsszem Jankó** – A kicsi dió – **A rest leány** – Három hazug mese

Gaal György magyar népmese gyűjteménye (1-3 kötet). Nemzeti Örökség Kiadó, 2013. 414 p.

Gaal György első mesegyűjtőink egyike. Már ifjú korában érdekelték a nép szokásai, adomái, meséi s példabeszédei. Az idegen nyelvekben való gyakorlottságát arra használta, hogy magyar művek fordításával irodalmunkra vonta a külföld figyelmét. 1847-ben megjelent három kötetes Magyar népmese gyűjteménye az első olyan minden igényt kielégítő válogatás, mely úgy a mese, mint a néphagyomány és néprajz iránt érdeklődők figyelmét felkeltette. A három kötet (53 mese) most egy kötetben jelent meg, megtartva az akkori kor nyelvtani és helyesírási szokásait.

Erdélyi János magyar meséi. Nemzeti Örökség Kiadó, 2014. 194 oldal.

Erdélyi János a Kisfaludy Társaság titkára, költő, Sárospatakon 1855. június 14-én ezt írta könyvének Előszavába: „Ezen kötettel a magyar népirodalom ereiklyéi: mesék, dalok, közmondások, adomák, szokások, hiedelmek, szóval: minden ide tartozó elemek kiadása van foganatba véve...” A kötet 19 meséje: A lilíomlány; A hajnalkötöző királyfi; A fekete kisasszony; Az elátkozott király kisasszony; A

mosolygó alma; Nemtudomka; A szalmakirály; Több hétszer esküdni, mint egyszer; Az aranyhajú ikrek; János vitéz; A bölcs királyfi; Százat egy ütéssel; A leghűségesebb királykisasszony; A három vándorló; Tamás kocsis; Jézus mondásának teljesednie kell; A szegény ember és a halál; Mikor én kis fiú voltam; Gyermekmesék I. II.

Benedek Elek: Az aranyalmafa. Móra 2013. 208 p.

Az aranyalmafa Benedek Elek külföldi népmese-feldolgozásainak gyűjteménye. A tartalmas kötet tizennyolc nemzet népmesekincséből ad ízelítőt. Valamennyi mese megőrizte sajátos népi jellegét, de Benedek Elek ízes magyar nyelve mégis közel hozza a mi fiatal olvasóinkhoz.

Továbbá:

A csodacsupor. Felsőtisza népmesék. Budapest, Ister, 2000. 125 p.

A Felső-Tisza vidékének népmeséi közül tartalmaz kereken egy tucatot a kötet, Mészöly Miklós és Belia György átdolgozásában, ügyelve arra, hogy megőrizték a népmesék szókincsét, fordulatait és a népi mesemondás, az élőszó varázsát. A népmesékben ismerős szereplők és motívumok bukkannak fel: a fehér ló fia (Hová megy a fehér ló?), az álház igazságos király alakja (A szegény ember és a két kis tehene), a szerencsét próbálni indult három fiú sorsának alakulása (A kiskondás), vagy a két lusta nővér és szorgalmas, jószívű húguk története (A három szegény lány és az elvarázsolt király). A csodacsupor pedig a maga módján szolgáltat igazságot: az arra érdemeset megjutalmazza, a kapzsi pedig megbünteti. A könyv szép, nagybetűs tipográfiája és a mesékhez illő fekete-fehér és színes illusztrációk – Szilágyi Eszter Mária rajzai – egyaránt kedvelté tehetik a felső-tiszai népmesék gyűjteményét elsősorban a már olvasni tudó kisiskolások számára.

Travers, Pamela Lyndon: A csudálatos Mary. Budapest, Ciceró, 2010. 159 p.

Ha csupán annyit árulnánk el Mary Poppins-ról, a Banks család új dadájáról, hogy a keleti széllel jött, és hóna alatt szorongatott ernyőjének fogója egy papagájfej, továbbá elmesélnénk azt, hogy nagybátyja, a kopasz és gömbölyű Wigg bácsi, ha kedve úgy hozza, lebeg a levegőben - nos, ezzel még semmit sem mondtunk. Valószínűleg egyetértene a fenti állítással a Banks csemeték, Jan, Michel és az ikrek, de még a szomszédban lakó Lark kisasszony prémgallérhoz hasonlító kutyája is, mivel mindannyian megismerték Mary csodálatos képességeit. A regény - amelyből színes filmmusical is készült - lapjain a gyermekvilág hétköznapijai a tündérmesék varázslatával ötvöződnek, s címszereplője méltán állandó figurája az európai gyermekirodalomnak.

Travers, Pamela Lyndon: A csudálatos Mary kinyitja az ajtót. Budapest, Falukönyv - Ciceró, 2014. 194 p.

A klasszikus gyermekregény hőse egy zsörtölődő, mesebeli dadatündér. Kalandjai harmadik kötetének cselekménye az előzményekből (A csudálatos Mary, A csudálatos Mary visszatér) már ismert módon kezdődik. Felbukkan ismét a régi helyszín, a Cseresznyefa utca 17-es számú ház, és feltűnnek a régi szereplők is: az örökösen morgoló Banks papa, aggodalmaskodó felesége meg a gyerekek, Jane, Michael és az ikrek. Hiányérzetükről millió apró jel tudósít: rendetlen a ház, kedvetlenek a lakói, kimondatlanul is valakire várnak. És nem hiába. Egy napon - természetesen a levegőig izzó fénymagjából - különös alak bontakozik ki: a fekete szalmakalap, ezüstgombos kék kabát és az elmaradhatatlan papagájfejű ernyő tulajdonosa, a régi nevelőnő visszatér védelméhez. Megérkezésével egycsapásra megváltozik minden. Mary Poppins érdekesebbnél érdekesebb utakra kalauzolja a Banks csemetéket, a leggyakrabban a mese szárnyán. Ezeket a meséket, akárcsak a hétköznapi apró-cseprő bonyodalmait átszínezi a varázsos hangulat, mely Mary Poppins lényéből árad. De ez igazán csak akkor világosodik meg a gyerekek előtt, amikor a dadatündér egy napon - szokása szerint bejelentés nélkül - eltűnik.

Travers, Pamela Lyndon: A csudálatos Mary visszatér. Budapest, Ciceró, 2014. 223 p.

A keleti széllel érkezett meg hajdanán a Banks családhoz a "csudálatos" dadatündér, hogy sok varázslatos kaland után (legalább olyan titokzatosan, mint ahogy érkezett) búcsút vegyen a Banks csemetéktől. De Jane, Michael és az ikrek soha nem hitték, hogy örökre távozott. S igazuk lett. Egy nap - miközben meggyötört apjuk a rendetlen házból már egyenesen Afrikába készülődik, búsan szemlélve cipőpasztától fénylő, drága keménykalapját - sárkányeregetés közben furcsa jelenségre figyelnek fel. Sárkányuk helyett a felhők közül egy szikár kis figura ereszkedik alá. Hóna alatt a jól ismert papagájfejű ernyő, kalapján is ismerősek a százszorszépek - Mary Poppins visszatért. S vele visszatér minden, ami személyét körülveszi. A Cseresznyefa utcai ház újból felettébb titokzatos események színhelye lesz, és a gyerekek hétköznapijai megtelnek ismét a tündérmesék varázslatával. S ez így tart mindaddig, míg Mary Poppins nyakláncja el nem szakad. Akkor - ahogy megjósolta - távoznia kell. A regény varázslatos címszereplőjének története mesterien ötvözi a mesét és a valóságot.

Arrou-Vignod, Jean-Philippe: A cukrozott omlett. Budapest, Manó Könyvek, 2016. 133 p.

Az 1960-as évek második felében játszódó, vidám, francia gyermekregényben egy nagycsalád izgalmas mindennapjaiba nyerhetünk betekintést. A családban öt fiútestvér él, s ha ez még nem lenne elég, ráadásul mindegyiküket Jean-nak hívják: Jean-A, Jean-B, Jean-C, Jean-D és Jean-E. Nevüket édesapjuknak köszönhetik, aki mindig mindent elfelejt. Amikor kiderül, hogy az anyuka ismét várandós, többen is azt remélik, hogy kislány lesz az új jövevény. Öt fiúval nem unalmas az élet, mindig történik valami. Például a gyerekek meg akarják fürdetni a teknőst, aztán elfelejtik elzárni a csapot, így a moziból hazatérő szülőket árvíz fogadja. Ha utazáshoz készülődnek, csomagoláskor a mama néz ki úgy, mint akinek egyáltalán nincs kedve hozzá, a bőröndök autóba való betuszkolásakor viszont a papa fest ugyanígy. Karácsonykor az egész család elutazik a hegyekbe, de már a vonaton való elhelyezkedés sem egyszerű, szerencsére még éppen időben észreveszik, hogy Jean-C lemaradt a szerelvényről. Később beszorulnak a sífelvonó kabinjába, aztán karácsonyestére mind az öt gyerek megbetegszik, de végül mégis szép ünnepük lesz. Természetesen a nyári vakáció is bővelkedik a kalandokban... Az olvasmányos, humoros regény remek szórakozást ígér a kilenc éven felüli gyerekeknek.

Wilder, Laura Ingalls: A farm, ahol élünk. Budapest, Mágus, 2000. 205 p.

Az önéletrajzi ihletésű regény a vadnyugat hőskorában, az amerikai telepések földfoglalásának idején játszódik, amikor családok százai kerekedtek fel, hogy az indiánok lakta érintetlen vidéken keressenek megélhetést maguknak. Közéjük tartozott az író nő családja a Wilder família is: édesapa, édesanya, a kislányok, Mary és Laura, valamint a csecsemő Carrie baba. Kansasba tartó, szekéren megtett viszontagságos útkjáról, letelepedésükről, az új otthon megteremtésének szorgalmas és kitartó munkájáról, nehézségeiről számol be könyvében, keresetlen szavakkal, de egyszerűségében is megkapó lírai szépséggel, a teremtő emberbe, a családot összetartó és megtartó szeretetbe, az emberi kapcsolatok erejébe vetett mélységes hittel. Az elragadóan szép regényfolyam minden egyes kötetét a gyerekek széles körének érdemes ajánlani.

Lewis, Clive Staples: A Hajnal vándor útja. Budapest, Harmat, 2013. 267 p.

C. S. Lewis hét kötetes (A varázsló unokaöccse, Az oroszlán, a boszorkány és a ruhásszekrény, A ló és kis gazdája, Caspian herceg, A Hajnal vándor útja, Az ezüst trón, A végső ütközet) gyerekkönyve, a Narnia Krónikái a Pevensie család négy sarjáról szólnak. Az első részben a testvérek egy vidéki rokonuk kastélyában az öreg ruhásszekrénybe bújnak, amely titkos ajtót rejt. Ezen az ajtón át különös birodalomba, a szeretet és a béke országába, Narniába csöppennek, amelyet már száz éve a hó és a jég fogságában tart a gyönyörű, ám annál gonoszabb boszorkány Jadis, és a gyerekekre vár a feladat, hogy megtörjék a világalumni terveket dédelgető királynő hatalmát. Kalandos utazásuk során életre keltik Narnia mindenkori királyát Aslant, a bölcs oroszlánt, aki a szemük láttára beszélő állatokkal, dús növényzettel népesíti be a csodálatos birodalmat, olyan új, tiszta világot teremt, amelyet a jó szándék, az igazság irányít, és ahol Jadis hatalma megsemmisül. Az utolsó részben Narnia összeföl.

Bukásának előidézője Shift, a fondorlatos majom „aki” a balga szamarat oroszlánbőrbe bújtatva a Nagy Aslan hatalmában tetszeleg. Ezzel zsarnokságot és rabszolgaságot, valamint gonosz ellenség uralmát szabadítja a boldogság birodalmára. Tirian, Narnia utolsó királya felveszi a harcot a majommal és szövetségeseivel, de az egyenlőtlen küzdelemben biztos bukás várna rá, ha - mint mindig - Aslan és a „távoli gyermekek” a segítségére nem sietnek. Bár a birodalom összedől, a befejezés mégis reményt adó: Aslan és valamennyi igaz híve együtt repülnek a végtelen időben, egy távoli, ám még csodásabb birodalom felé... A világszerte hatalmas sikert arató regénysorozat a Jó és a Rossz örök háborúját meséli el. Olykor a csatamezőn, nyílt küzdelemben máskor a szív rejtett zugaiban zajlanak az ütközetek, ám minden csapás meghatározó erejű a birodalom és a főhősök sorsa szempontjából. A fordulatokban gazdag, varázslatos történet már világszerte hatalmas sikert aratott, ezidáig 35 nyelvre fordították le. Föltehetően népszerű lesz a magyar gyerekolvasók körében is.

A három tündérnarancs. Különleges magyar népmesék. Budapest, Enciklopédia, 2007. 271 p.

A nagy alakú szép kiállítású, Urai Erika egész oldalas, színes rajzaival díszített, kötet tartalmában is figyelemre méltó összeállítás. Különlegességét elsőként - amint az Utószóban olvashatjuk - az határozza meg, hogy összeállítói azon ritka kísérletekhez csatlakoztak, amelyek „többségében néprajzilag hiteles szövegeket közölnek”, vagyis a hajdani élőszavas, az eredeti, ízes nyelvezettel, tájszavakkal előadott mesemondás varázsát élesztik újjá. A szövegek az egyszerűbb formulameséktől az egyre hosszabb és bonyolultabb szövésű tündérmeséig három korcsoportba (Kisebбекnek, Nagyobbaknak, Ifyenceknek) sorolódnak és gazdag népmesekincsük valamennyi típusára (csali-, lánc-, hazugság-, tréfás-, állat-, legenda-, novella-, tündérmesék stb.) példát hoznak. A kötet összeállítói arra törekedtek, hogy a jól ismert népmesék (pl. Az okos lány, A világszép nádszálkisasszony, Hamupepejke, Tündérszép Erzsébet, Tündérszép Ilona) mellett a ritkábban olvashatók (pl. Futika, A macskamenyasszony, Az angyalbárányok, A babszem csacsi) is bekerüljenek a gyűjteménybe, illetve hogy a Kárpát-medence valamennyi néprajzi csoportja, nyelvjárása képviseltette legyen. Gazdag forrásjegyzék zárja a kötetet, amelyből a mesék típusáról, a közölt szöveg eredetéről kap felvilágosítást az érdeklődő, a mesékben használt idegen, régies, vagy tájnyelvi szavak megértését pedig lapalji jegyzet segíti. A könyv szép, nagybetűs tipográfiája, valamint a gyermekek szókincsét, fantáziáját fejlesztő nyelvi gazdagsága okán elsősorban a már olvasni tudó kisiskolások számára értékes, ajánlandó olvasmány.

Móra Ferenc: A jó Isten kenyérsütögetője. Budapest, Unikornis, 1997. 188 p.

Móra Ferenc "mesekönyve" fantasztikus ötvözte mindannak, amit a költő-író, a 20. századi magyar próza meghatározó egyénisége átélt és ahogyan átélte. Válogatott írásainak mesekönyvében saját élettörténete és a gyermekvilág mindenre rácsodálkozó nyitottsága áll a középpontban. Édes-keserű írásai - a kötetben fejezetenként tematizálva - végigvezetik az olvasót a gyermekkoron, a tanulóéveken és a felnőtt-világ dolgoz-tartalmas hétköznapijain egészen anekdotázó, derűs öregkoráig; és egyúttal gyermekkönyv-írói munkásságának rövid keresztmetszetét is bemutatják. A kötet Móra első önálló művével, az 1902 karácsonyán megjelent Az aranyszörű bárány című verses elbeszéléssel indul; a további egységek valóság és mesés fikció együttesében mutatják be kisgyermekkorának helyszíneit, a természet közelségében élő falusi ember mindennapi gondjait. Valamennyi történetében a gazdagok és szegények ellentétét jeleníti meg, szelíden gúnyolva az emberi rátartiságot és az ostobaságban gyökerező hatalomvágyat. A válogatás rövidebb-hosszabb írásai egyaránt kedveznek a mesélésnek és az önálló meseolvasásnak. A tartalmi változatosságot, a képzeletet megmozgató színes, valóságot rajzoló fantáziavilágot Móra mesterien formált nyelvezete és szimbolikus kifejezésmódja közvetíti. Átható líraiságán, tudatos nyelvművészetén átragyog széles körű műveltsége, humorának készítő ereje és egyéniségének tisztasága - mindaz, ami "legszeretettebb" mesemondónkká tette.

Lázár Ervin: A kalapba zárt lány. Budapest, Osiris, 2008. 35 p.

A főszereplő, a mindig hajadonfőtt járó „hetyke, szabad lány”, mindent elutasít, ami szabadsága korlátlan megélésében megakadályozza. Ebbe az a fekete kalap is beletartozik, amely egy napon

minden tiltakozása ellenére fejére telepszik, majd tetőtől talpig beborítva, a sötétség rabságába zárja. A fekete bura félhomályában lassacskán egy gazos, ám gyönyörűséges virágokat, fákat, kristálytavacskákat rejtő kert képe körvonalazódik. A lányka nekilát rendet teremteni az elvadult kertben, és mire az utolsó gatz is kihúzza, majd iszik a kristálytisza forrásból, már „égi fényességben ragyog a kertje”. Kezdi megszeretni ezt a kalapba zárt világot, de a varázslatos fejfedő útjára bocsátja: összezsugorodik és a nyakigláb kislány ismét a való világban járhat-kelhet, immár „igazán szabadon”, szorosan fejébe húzott fekete kalappal, „megfényesedett” utcákon. Lázár Ervin szép történetének szimbolikus üzenetét ez alkalommal önállóan, esztétikus kiadásban, Pittmann Zsófi színes, artistikus rajzainak kíséretében ismerhetik meg a gyerekek.

Barcza Katalin: A kapu. Pécs, Alexandra, 2006. 102 p.

A történet főszereplője, Gábor kamasz fiú, aki az előtte álló nyári szünidőt már előre unalmasnak tekinti. Sajnos azonban a sors közbeszól, ugyanis édesanyja kórházba kerül és a betegségéből való felépülésének ideje is nagyon hosszúra nyúlik, így az unalmasnak induló nyár egyre több meglepetést és izgalmat rejteget. Gábor, akit édesanyja – szinte észrevétlenül – de mindenben kiszolgált, nehéz helyzetbe kerül. Édesapja, hogy a kislányt „tehermentesítse” az otthoni gondok alól, nagynénjéhez, Brigittához és annak családjához küldi nyaralni. S bár a kislány eleinte bizalmatlanul méregeti az unokatesókat és a vidéki élet sincs igazán kedvére, az idő múlásával egyre több élvezetes dolgot fedez fel a rokonokkal és a helybéliekkel együtt. Arra is ráébred, hogy a vidéki táj szépsége még a mozgalmas kalandok nélkül is gyönyörű, miközben számos olyan lehetőséget kínál a kislánynak, amelyek a városi gyerekek számára szinte elképzelhetetlenek.

Magnason, Andri Snaer: A kékbolygó története. Kolozsvár, Koinónia, 2011. 119 p.

Valahol a messzi űrben létezik egy kék bolygó, amelynek az a különlegessége, hogy kizárólag gyerekek élnek rajta. A két jó barát, Brimir és Hulda boldogan él itt a társaival, míg az űrből érkező felnőtt, Hihi-Hahó csábító ígéreteiért fizetséget nem kér cserébe. A gyerekek szívesen adakoznak, hiszen a gondtalan repülést biztosító pillangóporért és az éghez szögezett napért, ami így örök világosságot biztosít, senki sem sajnál a szívük mélyén rejlő, fiatalsággal teli kútból egy aprócska részt neki adni. Brimir és Hulda is enged a kísértésnek, ám egy alkalommal gondtalan repedésük közben a szél az égitest másik, sötét felére sodorja őket. Kalandos hazautazásuk során farkas-fák, szörös pókok és mérges rovarok, pillangószörnyek, „a legvadabb vadak” veszik üldözőbe őket. Megmenekülésüket a bolygó ezen oldalán örök sötétségben élő fázó és éhező gyerekeknek köszönhetik, akik önzetlen adakozásukkal felébresztik a napfényes oldalon már-már teljesen érzéketlenné vált lakók lelkiismeretét. A gyerekek összefognak, és némi fondorlattal – a felnőtt hatalomvágyát megcélozva – ráveszik Hihi-Hahót, hogy visszaadja fiatalságukat, aki szerencsére a történet végére szintén felismeri, mi az, ami még a hatalomnál is mámorítóbb érzést nyújt... Andri Snaer Magnason izlandi író meseregénye eddig 22 országban jelent meg. Figyelemre méltó üzenetét Kovács Katalin finom színezésű, részletgazdag rajzainak kíséretében, László Noémi fordításának köszönhetően most a magyar gyerekek is megismerhetik. A szép küllemű, gazdag mondanivalójú könyvet érdemes ajánlani a kisiskolások körében.

Molnár Ferenc: A kékszemű. Budapest, Móra, 2011. 44 p.

A század eleji és a két világháború közötti Magyarország legsikeresebb színpadi írójának figyelme ebben a mesében a városi szegénység felé fordul. A századforduló Budapestjének kopottas lakásában cseperedő két kis árvát választ a főhőseül, Annust és kisöccsét, Jánoskát, akik egy szépségesen szép kirakati babában édesanyjuk vonásaira ismernek. Kapcsolatuk a kék szemű nővel titkos öröm forrása; még karácsonyi ajándékkal is kedveskednek a "mamának". E ponton azután az író történetét a katolikus misztika talaján szövi tovább: a gyermekek édesanyja az égből árvái minden lépését féltő szeretettel kíséri, s az ő kérésére elevenedik meg a kirakati szép hölgy, mintegy tolmácsolva az égből lakó mosolyát. Reich Károly ihletett rajzai díszítik a szép meséskönyvet.

Weöres Sándor: A holdbeli csónakos. Budapest, Helikon, 2013. 85 p.

Berg Judit átdolgozásában ismerkedhetnek meg ezúttal a gyerekek Weöres Sándor gyönyörű történetével, amely a mesés ősidőkben játszódik, szerelemről, barátságról, hűségről, árulásról, cselszövésről, vágyakozásról szólva. Jégapó, a keleti ős-Magyarország királya palotájában nevelkedik tíz fia, és egyetlen leánya, Pávaszem, valamint a baráti Lappföld királyának utóda, Medvefia is. Pávaszem kezére több kérő is pályázik, a kínai császár, a krétai király, a szerecsenek uralkodója és a sumir főpap, ám a leány a holdbéli csónakos után vágyakozik szüntelen. Meg is szövik hatalmas kérő elől, és ezzel egy izgalmas fordulatokban gazdag utazás veszi kezdetét, amelynek során még a majmok országába is eljut. Sok-sok mesés és viszontagságos kalandot kell átélniük Bolond Istók, Paprika Jancsi és Vitéz László társaságában ahhoz, hogy végül Pávaszem és Medvefia egymásra találjon a földi szerelemben... Keresztes Dóra vidám, tarkabarka illusztrációi kísérik az olvasmányos történetet.

Mikszáth Kálmán: A keresztmama meséi. Budapest, Enciklopédia, 2006. 100 p.

„Hihetetlen történetet mondok, de annyira állítják, bizonyítják az összes medvék (mert szeretnek ám a medvék dicsekedni), hogy lovagiatlanság benne kételkedni. Gazsi körül forog a kaland. Gazsi, ez a vásott kisfiú, elszőkött otthonról (bizonyosan rossz fát tett a tűzre, eltört talán egy bögrét) s addig ment, mendegélt, míg egyszer az erdőben találta magát, annak is a kellős közepében...” – Így kezdődik a Gazsi kalandjai című mese, amely régmúlt időkbe kalauzolja el a kis olvasókat. A hat mese (Gazsi kalandjai; A király álma; Hókirály; A pajkos diák; Az elégedetlen fazék; A varjú esete) „békebeli” történetekben idézi meg a múlt század elejének hangulatát és ezáltal vélhetően elvarázsolják majd a kis és nagy olvasókat egyaránt. Annyi bizonyos, hogy ezek a mesék igazi, klasszikus irodalmi csemegéül szolgálhatnak, hiszen általuk nemcsak egy letűnt korszak, békés hangulata kel életre, de az ízes magyarsággal megfogalmazott mondatai az igényes, irodalmi nyelvre is nevelhetik az olvasókat. A kötet első, 1897-es kiadása nyomán Benkő Anna tervezte az új kiadás illusztrációit, az egykori Légrády testvérek által készített rajzok nyomán.

Kästner, Erich: A két Lotti. Budapest, Móra, 2016. 124 p.

Kästner gyermekregényének címszereplője két kislány, akik a megtévesztésig hasonlítanak egymásra. Szüleik elváltak, és gyerekeiken "megosztottak". Így Luise és Lotte nem ismerték egymást, egészen addig, amíg egy gyermeküdülésen nem találkoztak. A gyerekek elhatározzák, hogy összebékítik a szülőket, s erre a célra legalkalmasabbnak a szerepcsere ígérkezik. Ez azonban nem megy minden zökkenő nélkül. Végül is minden elrendeződik, a szülők és az ikrek végleg összetalálkoznak. A két Lotti könnyes-vidám története évtizedek óta a gyerekirodalom sikerkönyvei között szerepel.

Ende, Michael: A kis firkások. Szeged, Könyvmolyképző, 2007. 133 p.

A meseírásban már többször is remekelt Michael Ende most megjelent kötete a költészet világába ígér élvezetes kiruccanást a gyerekeknek, ismét bebizonyítva, hogy nemcsak a tollforgatás mestere ő, de a gyermeki lélek kitűnő ismerője is. Játékos, vidám hangvétellű versikéiben a legváltozatosabb gyerektípusokat szólítja meg: nevetleneket és illemtudókat, osztályelsőket és bukottakat, kicsiket és nagyobbakat, dumakirályokat és buliszakértőket, atompasikat és bombanőket (Nektek való). Rögtön az elején be is mutat néhány színes egyéniséget (Hírhedt kis firkások ABC-rendben). Többek között a komoly, okos, de csúnyán káromkodó Antalt, az önzetlen, vidám természetű, de mindig kócos Bertát, a megjelenésére kényes, de szutykos nyakú Delilát, a környezetét állandóan kérdésekkel ostromló Nikolettet, a kelekótya Ottót. Ende játékosan kezeli e sokféle gyerektípus – olykor a hétköznapi problémáira (Mi akar lenni a kis firkás?), máskor az élet „nagy kérdéseire” (születés, halál) irányuló – kíváncsiságát, és kérdéseiket is humorba oltottan igyekszik megválaszolni: „Hol voltam míg nem lehettem? / Voltam ám, csak elfeledtem, / hogy hol – ilyen az emlékezet!” (Egy kis firkás eltöpreng). De „firkálmányai” között találunk altató rigmusokat, tanító célzattal íródott versikéket, bűvigét szorgalomra, varázsigéket rossz álmok ellen, és olyanokat is, amelyek vicces különleges lények, pumpok, hörpök, suttyomok „főbb fajtaí” verselik meg. Tandori Dezső bravúros fordításának is köszönhetően a nyelvi ötletekben, rímjátékokban gazdag költemények, valamint Rolf

Rettich a versek humorának tónusához remekül illeszkedő illusztrációi biztos elkápráztatják nemcsak a hat éven felüli gyermekolvasókat, de a kötetet forgató felnőtteket egyaránt.

Hauff, Wilhelm: A kőszív. Budapest, General Press, 2014. 50 p.

A gyermekirodalom klasszikusait felvonultató, igényes kivitelezésű sorozat újabb darabja is Szegedi Katalin csodaszép, hangulatos, meleg tónusú rajzaival látott napvilágot. A főhős, a Fekete-erdőben élő, félárva szénégető ifjú, Munk Péter változtatni szeretne a sorsán. Útnak indul hát, hogy nyomorúságos életét megváltoztassa, és meggazdagodjon. Kalandos utazása során először megismerkedik a gonosz erdei szellem, Hollandus Mihály mondájával, majd magával Hollandus Mihállyal is, aki százezer aranyat ígér neki a szívéért cserébe. Ekkortól Péter gazdagon, ám kőszívvel él tovább, semmit sem érezve, még nagy szegénységben élő, idős édesanyja nyomora sem indítja meg, s bár megházasodik, felesége iránt sem érez semmit. Vajon van még esélye, hogy visszanyerje a szívét és az érzéseit? Segít-e neki ebben az apró termetű, jóságos szellem, az Üvegemberke? A tanulságos, olvasmányos, lebilincselő történet jó szívvel ajánlható a 8-11 éves gyerekek figyelmébe.

Tamási Áron: A legényfa kivirágzik. Mesék és elbeszélések. Budapest, Móra, 2015. 198 p.

Tamási Áron gyűjteményében huszonegy mese található. Az ízes nyelven elbeszélt történetek a székely mesevilág különböző alakjait mutatják be: az eszes székely legényt, az ördögöt, a furfangos kereskedőt, a csinos menyecskét. A kötetben a címadó mesén kívül olvashatjuk a Gombás székely, Harmat és vér, Szerencsés Gyurka vagy a Sóvidéki társasjáték című mesét. A mai olvasók segítségére a kötet végén a tájszavakat magyarázó szószeret található. A Tamási Áronra jellemző humorral átszőtt, fordulatos, olykor komoly meséket Herbszt László színes rajzai illusztrálják.

Lázár Ervin: A legkisebb boszorkány. Budapest, Móra, 2016. 63 p.

Lázár Ervin fordulatos, ötletes, humort sem nélkülöző, ugyanakkor megható, varázslatos szépségű története jóságról, szerelemről, boldogságról, szomorúságról és önfeláldozásról szól. Anya-Banya boszorkányságra – igézésre, rontásra, átváltozásra és seprűn lovagolásra – oktatja három lányát, Rillát, Marillát és Amarillát, majd arra utasítja őket, hogy keressék meg Király Kis Miklóst, aki a világ legszebb lányát, Tündér Terciát készül feleségül venni. A testvéreknek mindenáron meg kell akadályozniuk ezt a frigyet. A legkisebb lány, Amarilla azonban beleszeret Miklósba, ezért megmenti, és segít neki elpusztítani a Terciát fogva tartó sárkányt is. Így Miklós és Tercia lakodalmat ülhethetnek, Amarillát azonban Anya-Banya megátkozta, és nyughatatlan széllé változtatja... Molnár Jacqueline mozgalmas, tarka illusztrációi kísérik a mesét, amely most jelent meg először önálló kötetben.

Lewis, Clive Staples: A ló és kis gazdája. Budapest, Harmat, 2013. 221 p.

C. S. Lewis hét kötetes (A varázsló unokaöccse, Az oroszlán, a boszorkány és a ruhásszekrény, A ló és kis gazdája, Caspian herceg, A Hajnal vándor útja, Az ezüst trón, A végső ütközet) gyerekkönyve, a Narnia Krónikái a Pevensie család négy sarjáról szólnak. Az első részben a testvérek egy vidéki rokonuk kastélyában az öreg ruhásszekrénybe bújnak, amely titkos ajtót rejt. Ezen az ajtón át különös birodalomba, a szeretet és a béke országába, Narniába csöppennek, amelyet már száz éve a hó és a jég fogságában tart a gyönyörű, ám annál gonoszabb boszorkány Jadis, és a gyerekekre vár a feladat, hogy megtörjék a világhatalmi terveket dédelgető királynő hatalmát. Kalandos utazásuk során életre keltik Narnia mindenkori királyát Aslant, a bölcs oroszlánt, aki a szemük láttára beszélő állatokkal, dús növényzettel népesíti be a csodálatos birodalmat, olyan új, tiszta világot teremt, amelyet a jó szándék, az igazság irányít, és ahol Jadis hatalma megsemmisül. Az utolsó részben Narnia összedől. Bukásának előidézője Shift, a fondorlatos majom „aki” a balga szamarat oroszlánbőrbe bújtatva a Nagy Aslan hatalmában tetszeleg. Ezzel zsarnokságot és rabszolgaságot, valamint gonosz ellenség uralmát szabadítja a boldogság birodalmára. Tirian, Narnia utolsó királya felveszi a harcot a majommal és szövetségeseivel, de az egyenlőtlen küzdelemben biztos bukás várna rá, ha - mint mindig - Aslan és a „távoli gyermekek” a segítségére nem sietnek. Bár a birodalom összedől, a befejezés mégis reményt adó: Aslan és valamennyi igaz híve együtt repülnek a végtelen időben, egy távoli, ám még csodásabb birodalom felé... A világszerte hatalmas sikert arató regénysorozat a Jó és a

Rossz örök háborúját meséli el. Olykor a csatamezőn, nyílt küzdelemben máskor a szív rejtett zugaiban zajlanak az ütközetek, ám minden csapás meghatározó erejű a birodalom és a főhősök sorsa szempontjából. A fordulatokban gazdag, varázslatos történet már világszerte hatalmas sikert aratott, ezidáig 35 nyelvre fordították le. Föltehetően népszerű lesz a magyar gyerekolvasók körében is.

Berze Nagy János: A macskakisasszony. Baranyai népmesék. Budapest, Magyar Mercurius, 2000. 102 p.

A Marton Magda látványos, színes illusztrációival díszített, igényes kiállítású kötet Berze Nagy Jánosnak a 20. század első felében gyűjtött Baranya megyei népmeséiből nyújt sokszínű, a vidék mesekincsének legjavát reprezentáló válogatást, tiszteletben tartva a mesegyűjtő azon szándékát, hogy a meséket változtatás nélkül az eredeti szöveget megőrizve (mai helyesírással) adják közre. Sok fabulában megfigyelhető a más népek meséiből vagy más vidékről ismerős vándormotívumok megjelenése, formálódása (A macskakisasszony, A békakirály, A kígyókirály két csontja), de olyanok is vannak köztük, amelyek meséje újdonságként hat majd (Az ördögszerető, A kocsmáros lánya, Jancsi katona). Szerepelnek a válogatásban az ostobaságról szóló, tanulságos történetek (A bikavásárló fakeszt, A Villás borjú), a cigányember furfangos észjárását felvillantó kacagtató fabulák (Ki álmodik szebbet?, A cigány meg a főispán), de az igazságot szolgáltató, bölcs királyunk emlékezetes tetteiről regélő mesék is (Mátyás király iskolája) remek szórakozást ígérnek a meseszerető gyerekeknek.

Krúdy Gyula: A macskavári sasok. Budapest, Holnap, 2012. 116 p.

Macskavárról és az ott fészkelő sasokról szóló legenda akkor kapott szárnyra, amikor Mátyás uralkodása idején a csehek garázdálkodtak Felső-Magyarországon. Ide vonultak harcolni a macskavári urak bevonásával a király katonái, ennek okán a Macskavári uraság egyedül leányára, Margitra – meg az öreg toronyban fészkelő sasokra – bízhatta a vár őrzését. Amíg a sasok vadászni jártak, egy vén sólyom, Fergeteg vigyázott a kisasszonyra és a kastély népére. Éles szemével mindent látott a várban, csőrével, szárnyával keményen „megrakta” a rendbontókat, és éjszaka a magasból figyelte a vadászatból hazatérő társait. Amikor egy este a cseh rablók megtámadták a várat és a heves küzdelemben már-már az ellenség kerekedett felül, Macskavári Margit a sasok seregét hívta segítségül. A királyi madarak - Fergeteggel az élen – „sötét viharfellegként közeledve”, lecsaptak a falakat ostromló banditákra. Éles körmük, vágó csőrük, buzogányként dolgozó szárnyaik hatalmas fegyvernek bizonyultak, és a történetről szóló beszámolók szerint rövidesen „az ellenség Macskavár alól hanyatt-homlok menekült”. A címadó mesén túl Krúdy Gyula a tőle megszokott anekdotázó stílusban, rendkívül élvezetes módon még huszonhét történetben számol be a történelmi Magyarország emlékezetes pillanatairól, legendás alakjairól, kis és nagy hőseiről. A Sajdik Ferenc vidám rajzaival illusztrált szórakoztató történelmi meséket a nyolc éven felüli gyerekek széles körében érdemes ajánlani.

Bond, Michael: A medve, akit Paddingtonnak hívnak. Budapest, Ciceró, 2017. 138 p.

A „Legsötétebb Peruból” származó barna bundás, piciny medvét - „Kérem, törődjene ezzel a medvével! Köszönöm.” feliratú táblával a nyakában - a Paddington pályaudvar peronján pillantja meg Mr. és Mrs. Brown. Házukba fogadják az emigráns jövevényt, aki mindent elkövet, hogy alkalmazkodjon új otthona lakóinak elvárásaihoz, ám minden jó szándéka ellenére - kissé esetlen alkatának, mindenre kíváncsi természetének és sajátos észjárásának köszönhetően - mégis gyakran okoz galibát. A hétköznapi fürdés, a metrón és a liften utazás, az áruházi bevásárlás, a színházlátogatás, a festőverseny, a tengerparton töltött délután vagy a születésnap bűvésztükkök bemutatása mind-mind kalandokban bővelkedő eseménnyé válik nemcsak az ő, de közelebbi és távolabbi környezetének tagjai, a Brown család, Mrs. Bird, a házvezetőnő, Mr. Gruber, a kedves, magyarországi származású régiségkereskedő és Mr. Curry, az undok szomszéd számára is. Paddington mulatságos szituációkban bővelkedő története ötven évvel ezelőtt, 1958-ban láttak elsőként napvilágot. A szeretnivaló, figyelmes és kalandos szívű mackó kék düftinkabátjában, bozótkaalapjában, „utazás céljára” feliratú monogramos bőrröndjével azóta bejárta az egész világot; a magyar olvasók Tandori Dezső nagyszerű fordításában ismerhetik meg és zárhatják szívükbe.

Rigó Béla: A Mézga család. Móra, 2017. 139 p.

A Mézga család mulatságos kalandjain hajdan jól szórakoztak azok, akik a hetvenes években voltak gyerekek és fiatalok, hiszen a Romhányi József remek versei és Nepp József rajzai nyomán készült televíziós rajzfilmsorozatban nyomon követhették azokat a nem mindennapi eseményeket, amelyek a család tagjaival történtek. Mézga Géza és Paula mama, a kicsit "gyagya" Kriszta, az örökké fűrő-faragó Aladár és kutyája, Blöki, valamint a déd-déd nagyapa, a távoli jövőben élő, "köbüki", a földönkívüli MZ/X alakja köré szőtt történeteket ez alkalommal Rigó Béla prózai átiratában ismerhetik meg a mai gyerekek. Az izgalmas, nem mindennapi kalandok, a szórakoztató, olvasmányos stílus, a jól sikerült illusztrációk okán a kötet napjainkban is sikerre számíthat a körökben.

G. Szász Ilona: A Mindentvarró Tű. Budapest, General Press, 2010. 36 p.

Málika a szépséges varrókisasszony szavát adta édesapjának, hogy csak ahhoz a legényhez megy feleségül, aki elhozza számára a Mindentvarró Tűt. Ezért vőlegénye, Cérnácska Szabócska a leánykérés napján útnak indul, hogy megkeresse a csodálatos varróeszközt. Vele együtt Málika elhanyagolt rozsdás cikk-cakk ollója, Cápa fogú Konrád is távozik a műhelyből, azzal a gonosz szándékkal, hogy elpusztítsa a világot. A kegyetlen olló nyomában pusztulás jár, ám a jószívű szabólegény mindig helyrehozza a kárt, amit okoz: segítségére siet egy rozsdás hátú varrógépnek, megfoltozza a rossz álmok pusztítója, az Álomfogó Pók hálóját, kiszabadítja fogságából az apró, tüskés gályatartó halacskát, és visszavarja az árva kis ördögfióka levágott szarvacskáit. Amikor a kért ajándék is megkerül, többé már semmi sem állhat boldogságuk útjába. Az egyszerű szabócska és a varrólány megható, népmesei fordulatokban bővelkedő története egyben a múlt század elejének már-már feledésbe merülő kisvárosi hangulatát, régi korok szokásait, rég nem használt tárgyait és szavait hozza a gyerekekhez közel. A szerző által teremtett sajátos hangulatú mesevilágot Szegedi Katalin egyedi kollázs technikája, finom vonalú rajzai keltik életre.

Kolozsvári Papp László: A nagy hóemberháború. Budapest, Cédrus Alapítvány - Napkút, 2005. 146 p.

A kétszeres József Attila díjas író utolsó meseregényének főszereplőjét, Galambóczi Boldizsárt már megismerhették a gyerekek az író korábbi meseregényéből (Galambóczi Boldizsár csínytevései). A nagy, félelmetes és mindenható varázsló ez alkalommal azokról a kilencszázkilencvenkilenc évvel ezelőtti történet furcsa dolgokról számol be, amikor a Város gyanútlanul hóemberépítő versenyt rendezett. Az esemény alkalmat adott a hóemberek egy harcias csoportjának arra, hogy félelmetes vezérükkel, Halifax-szal az élen elfoglalják a Várost, és - bár a szelíd, olvadékony, szeretetre méltó hóemberekről nehéz elképzelni, hogy képesek lennének az erőszakra -, minden idők legnagyobb hóemberháborúját indították el... A humorral elmesélt történet vidám pillanatait Sajdik Ferenc színes rajzai jelenítik meg.

Janikovszky Éva: A nagy zuhé. Budapest, Móra, 2011. 35 p.

Két gyerek áll a buszmegállóban: egy kisfiú, Bill Vasziljevics MacKonov, az első nemzetközi úrflotta felderítője, és egy kislány, Fehér Szarvas Fia. Elered az eső és a rettenthetetlen úrhajós, valamint az indián varázsló versenyre kelnek egymással. Soha ki nem próbált, el nem játszott játékok, különböző felfedezések elbeszélésével ejtik ámulatba egymást, míg a varázslat hirtelen szertefoszlik: a nagy fáradtsággal képzeletben létrehozott, földig érő esernyő-úrhajóról kiderül, hogy túlságosan is hasonlít az emberke által sáornak nevezett valamihez. Kimondhatatlanul is egymást okolják csalódásuk miatt, már-már megszűnni látszik a bontakozó barátság, ráadásul az esernyőnek is nyoma vész. A feszültséget végül is MacKonov oldja fel; látszólag komoran, (valójában azonban örül, hogy jót tehet), nyomába ered és visszahozza a bonyodalmakat okozó esernyőt. Janikovszky Éva jó érzékkel mutatja be a kiskamaszok érzélemvilágát, Réber László ötletes rajzai szervesen kapcsolódnak a történethez.

Lázár Ervin: A Négyszögletű Kerek Erdő. Budapest, Móra, 2016. 166 p.

Egy macskaforma kis figura, fekete kalapban, piros ingben és nagy bakancsban (neve Mikkamakka) kézen fogja a történet krónikását, és együtt futnak el a Szomorúság elől - egyenesen a Négyszögletű Kerek Erdőbe. E felhőtlen derűtől éltetett édeni helyen jeles társaság várja őket: Bruckner Szigfrid, a parancsnoki természetű, hajdan nagy hírű oroszán, Ló Szerafin, az ábrándos lelkiületű kék paripa, Aromo nyúl, a nagyeszű, a szeleburdi Macskavati és mások. A mesefüzér földézi kisebb-nagyobb viszontagságaikat és gyermekien bölcs filozofálgatásaikat. Nem nehéz fölismerni a párhuzamot a klasszikussá vált Milne meseregények (Micimackó - Micimackó kuckója) s a Mikkamakka-történetek között, s tegyük hozzá, a Csekélyértelmű Medvebocs bátran vállalná a lelki rokonságot. Elsősorban a 8-10 évesek meséskönyve a karakteres Réber-rajzokkal díszített kötet.

Ferenczi Szilvia: A pormanó felbukkan. Szeged, Könyvmolyképző, 2015. 159 p.

A fordulatos, humoros történetben a kis Vili és egy különleges lény, egy pormanó barátkozik össze. Alighogy összeismerkednek, a fura kis szerzet bajba is kerül, mert először Vili anyukája porszívózásának lesz az áldozata, majd miután a kisfiú kiment a kukából, fürdésre kényszerül, s a vizes közeg csöppet sincs ínyére. A kis rosszcsont hamarosan összebarátkozik egy kormos kéménylakóval, akivel számos kalandot él át, többek között ropival kardoznak, és felfedeznek egy italautomatát is. A pormanó elkíséri Vilit az iskolába, ahol természetesen újabb kalamajkát okoz, a tanári szobában pedig megismerkedik egy másik pormanóval... Ráduly Csaba kedves, színes, mulatságos rajzai kísérik hőseink vicces kalandjait az olvasmányos kötetben, amelyet viszonylag nagyobb betűkkel, szellősen nyomtattak a kezdő olvasók örömeire.

Tersánsky Józsi Jenő: A rejtelmes bábu. Budapest, Holnap, 2011. 124 p.

Az író meséiből válogató gyönyörű kötet egyként örömeire szolgál a Tersánszky-életmű ezen szeletének megismerésére kíváncsi felnőtt olvasóknak és a meseszerető gyerekeknek. A sokszínű stílust és mesei műfajt képviselő, változatos hosszúságú mesék között akad példa szentimentális tündérmesére (Mese az örök életű virágokról), allegóriákban bővelkedő tanmesére (Mese az álomvirágok őréről), bonyolult cselekményű, példázatos történelmi elbeszélésre (A király bölcsessége), rövidebb lélegzetű, a kisebbek által is könnyen befogadható állatmesére (Pimpi, a csíz, Mese a fecskéről, Mese a buta nyúlról), de kevésbé ismert tanmesére is, mint amilyen például a vicinális Nagyralátó mozdonykájának története, amely azt példázza, hogy „Csügös és Bagosd” között éppúgy egy teljes élet telik el, mint „Párizstól Budapestig”. A tizenhat mese között megtalálható az író két legismertebb, más, korábbi összeállításokban gyakran szereplő darabja is, A síró babák, amely a Hamupipőke mese modern átiratának tekinthető, és a címadó történet, amely a szegény kis Vicuka és elveszett babájának titokzatos megkerülését beszéli el. A nyelvi nehézségek legyűrésében, a fennkölt kifejezésekkel és allegóriákkal teli szöveg megértésében sokat segítenek Pásztohy Panka gyönyörű, kollázs technikával készült illusztrációi. A tartalmában, kivitelében egyaránt figyelemre méltó kiadvány a legszebb magyar gyerekönyvek sorába tartozik - érdemes ajánlani a tizenévesek körében.

Bálint Ágnes: A repülő dívány. Budapest, Móra, 2011. 156 p.

A meseregény főszereplője a nagyvárosi kényelemhez szokott Juli ahogy sem akar megbarátkozni a falusi környezettel, ahol vakációját tölti. Ellenségesen viselkedik nemcsak a felnőttekkel, a jókedvű és jószívű vendéglátójával, Lidi mamával, hanem a szomszédban lakó pesti fiúval, Dedivel is. Lidi mama mindent elkövet, hogy emlékeztetessé tegye a gyerekek nyaralását. Bölcs fortélyai, a szelíd szarka, Móric tolvajkodásai okozta bonyodalmak, no és a címben szereplő titokzatos repülő végül is megtörik a kislány dacosságát, és a gyerekek jó barátokká válnak. A szórakoztató és tanulságos olvasmányt Sajdik Ferenc kedvesen humoros rajzai illusztrálják.

A róka királysága. Budapest, Százszorszép, 1998. 259 p.

"Az állatmesék oktató, nevelő, jellemefejlesztő hatása évszázadok óta nyilvánvaló. Egy gyűjtemény alkalmat kínál arra is, hogy az olvasó megismerkedhessen távoli népek legősibb kultúrájának egy töredékével, amely kultúra az egyre erősödő civilizációs hatások miatt sorvadásra van ítélve." E

sorokkal ajánlja az olvasó figyelmébe reprezentatív meseantológiáját Jékely Endre. Könyvének anyagát négy kontinens, valamint Óceánia állatmeséiből válogatta. A mesék főszereplői az állatok; ám a hiúz, a párdúc, a ravasz alligátor, a fák lombjai között rejtőzködő madarak nagyon is emberformán viselkednek. A mesék igen erős néprajzi hátteret vázolnak, olvasásukkor a különféle népek életkörülményeibe, hiedelemvilágába is bepillantathatunk, amikor az emberre jellemző tulajdonságok személyesítődnek meg. A kapzsi hóbagoly című eszkimó népmesében, A béka, a róka, a puma és az Őz című chilei mesében, A hálátlan tigris című bali szigeti népmesében és a többi történetben, melyek legtöbbje a jó és a rossz harcát példázza. Az emberek képzelete megszemélyesítette e természeti világot, annak jelenségeit; az erdőrengetegnek, a mennydörgésnek, a szélviharnak fontos szerep jut e mesékben: erejük eldöntheti akár élet-halálharcok kimenetelét is. A mesedarabok legtöbbje tanmese, de helyet kapott köztük több eredetmonda is. A roppant szórakoztató, fordulatos történeteket hangulatos, színes rajzok - Köfler Andrea munkái - illusztrálják.

Ende, Michael: A sátánármányosparázsvarázs-pokolikőrpuncspancslódító bódítóka. Budapest, Kolibri, 2014. 182 p.

A meseregény mindössze hét óra történetét meséli el, ennyi idő áll ugyanis a két, mérhetetlen hatalmú, ördögi varázsló, dr. Lidérczy Belzebub és nagynénje, Tyrannja Vampiria rendelkezésére, hogy a lehető legnagyobb szabású káoszba taszítsák földünket. Ha nem járnak sikerrel, Átkos Ákos a pokolbéli hatalmasságok ügyintézője személyesen helyezi csődeljárás alá őket. Szorít az idő, ezért rettenetes eszközökhöz nyúlnak: laboratóriumukban kifőzik minden idők legdémonibb (a címben megnevezett) italát. A siker biztosnak látszik, hiszen ellenfelük mindössze két botcsinálta kém, egy pár szánni való, ártalmatlan állatka, Krakél Karesz, a pesszimista holló, és Mauricio de Mauro, az elhújasodott, hiú kandúr. Az Állatok Nagytanácsa által választott két szeretetre méltó állatka mindent elkövet, hogy megmentse a világot - és mivel a mesék világában minden lehetséges - sikeresen végre is hajtják a rájuk bízott feladatot. Michael Ende a vérbeli mesemondó biztonságával megoldást nyújt minden problémára, eloszlatja a félelmeket, története megnyugtató kicsit és nagyot egyaránt.

Kästner, Erich: A schildai polgárok. Erich Kästner mesél. Budapest, Móra, 2012. 64 p.

A középkorban, Németország közepén volt egy város, Schilda, amelynek lakói ostobaságukról váltak híressé. Például a sötét városházán úgy próbáltak meg világosságot teremteni, hogy edényekbe lapátolták a napfényt, majd becipelték az épületbe és odabent kirázták. Amikor kifogytak a sóból, maradék készletüket elvetették a szántóföldön, hiszen ha a cukor a földeken terem, a sóval sem lehet ez másként. Híre ment annak is, hogyan állították bíróság elé, majd ítélték halálra a városba tévedt, számukra ismeretlen jövevényt, egy rákot, de országszerte sokáig mulattak az emberek Schilda szerencsétlenül járt tehene, Minna esetén is, „akit” kötélén igyekeztek felsegíteni az omladozó, régi fal tetejére, hogy az ott díszelgő illatos, zöld fűvet lelegelje... A Móra Kiadó gondozásában Erich Kästner mesél címmel útjára indított, a szórakoztatást célul tűző sorozat kötete, Horst Lemke klasszikus rajzainak kíséretében, sikerre számíthat a gyerekek körében.

Bosnyák Viktória: A sirály a király? Szeged, Könyvmolyképző, 2012. 84 p.

Bár Bosnyák Viktória mesekönyvet írt, nem titkolt szándéka azonban az volt, hogy a helyesírás útvesztőiben kalauzolja a kisiskolásokat. Mosó Masa mosodáján és a Gőgös Gúnár Gedeonon már felnőtt néhány nemzedék, így talán érdemes azon elgondolkodni, hogy frissíteni kellene az e témában preferált könyvek körét. Nos erre teljességgel alkalmas a mesekönyv, amelynek története szerint: „lakályos erdőben a csermely partján, hol a selymes fű között ibolya bújik meg, éldegél együtt a majom, a juh, a papagáj, a bagoly, a jávorszarvas, a varangy, a harkály, a jaguár, az üregi nyúl, a gólya” és még sok másféle állat. A békés egymás mellett élést egy sirály zavarja meg, aki azt állítja magáról, hogy ő az erdő királya. Hogy miként vélekedik erről a többi állat, „akiknek” nevei hemzsegek a „j” és „ly” betűktől az történet végére kiderül és ekkorra már a nyolc éven felüli olvasók is biztonsággal igazodnak el a helyesírás útvesztőjében, hiszen Bosnyák Viktória könnyed, játékos szavai tökéletesen harmonizálva a történettel arra teremtenek alkalmat, hogy a gyerekek

játszva ismerkedjenek meg a „j” és „ly” írásának szabályaival. Falcione Sarolta bájos rajzai illusztrálják az elsősorban oktatási céllal készült könyvecskét.

Sepulveda, Luis: A sirályfióka esete a macskával, aki megtanította repülni. Budapest, Európa, 2011. 111 p.

Kengah, a fiatal ezüstsirály egy baleset következtében életét veszti. Mielőtt meghal, még rábízta tojását a nagy, kövér macskára, Zorbászra. Arra kéri a kandúrt, hogy költse ki a tojást és tanítsa meg repülni fiókáját. A melegszívű, becsületes macska szavát adja, de a nem mindennapi feladat meghaladja az erejét. Elindul hát, hogy barátaitól segítséget kérjen, és a barátok hasznos tanácsai és szerető gondoskodása közepette a fióka szépen cseperedik, és a Fortuna nevet kapja. Amíg azonban repülni is megtanul számos életveszélyes kalanddal kell szembenéznie, hiszen nem mindennapi dolog az, hogy macskák tanítanak repülni egy sirályt...

Páskándi Géza: A szalmabábuk lázadása. Budapest, Móra, 2007. 309 p.

A meseregény klasszikusai közül Lewis Carroll remeke áll a legközelebb Páskándi művéhez. Akárcsak annak mesehőse, Alice, bámulva Csodaországban az elképesztően és magától értetődően furcsa dolgokon, a történetbeli Penyige Pál és Derelye Borbála sem tehet mást. Meséjük, amely a Bach-korszak Magyarországon játszódik Budán, Hétszáz Jeromos bábkészítő mesternél veszi kezdetét, ahol hozzájuk hasonló gyerekek szalmabábukat készítenek. Lelkes Kossuth-párti mesterük egy nap titokzatos helyről igen nagy megrendelést kap, de hogy a sok bábút milyen célra kell elkészítenie, azt jó ideig nem sikerült kipuhatolnia. De egyszer csak kipattan a félelmetes titok: a szabadságharc elmenekült vezetőit és hőseit távollétükben jelképesen kivégzik, ezért a megrendelés. Ugyanakkor Jeromos mester házában éjszaka bábuk tűnnek el. Pál és Borbála figyelnek e rejtélyes jelenségre, s hogy magyarázatát is megjelöljék, egy ládába rejtőzködnek. Így kerülnek ők is Szalmabábországba. A szalmabábuk lázadása vég nélküli ötlet- és történetáradat, nyelvi és logikai humor, valamint emberismeret mesteri ötvözete. A gyerekolvasóknak kilencéves kortól ajánlható.

Jólesz György: A széttört mese. Budapest, Luna Kv, 2010. 225 p.

Az igen eredeti, szellemes, olvasmányos mese főhősei, Serföld uralkodójának, Árka királynőnek a fiai unatkoznak, s nagyszabású kalandra vágynak. Útra is kelnek, ám királyi szülei nagyon aggódnak értük, ezért titokban a hűséges, ám a helyesírással igencsak hadilábon álló íjászt, Kibökit küldik utánuk, hogy vigyázzon a három királyfira. A kalandot kereső gyerekek útközben megismerkednek egy állástalan cirkuszi bohóccal, Flukkal, és összebarátkoznak. Flukk elmeséli nekik, hogy nemrég rábukkant egy házra, amelyből csak úgy árad a szomorúság, talán érdemes lenne oda elmenniük, hátha segíthetnek a lakóknak, ez lenne csak a remek kaland. Oda is mennek, és kiderül, hogy a ház kútjának vize elapadt, és a család egyik gyermekének, Föstinek az arca egy rejtélyes kór következtében teljesen jellegtelenné vált, a fiú elvesztette az arckifejezését, az életkedvét, az orvosok pedig tehetetlenek. A három királyfi és Flukk hamarosan kideríti, hogy Fösti igen komiszul viselkedett Vízanyóval, aki aztán ezt a csúnya átkot bocsátotta rá. Vízanyó egy esetben bocsát meg a fiúnak, és vonja vissza a büntetést: több ezer évvel ezelőtt agyagtáblára véstek egy kínai mesét, ám később darabokra tört, és széthullott a világban; ezeket a cserépdarabokat kell most a királyfiknak megtalálniuk és összeilleszteniük, és aztán felolvasniuk Vízanyónak a mesét. A kis csapat elindul, hogy teljesítse a feladatát, közben számtalan izgalmas kalandot élnek át, és sok-sok érdekes, új szereplő tűnik fel a humort sem nélkülöző, remek stílusban megírt történetben, amíg eljutunk a megnyugtató végkifejletig. Orr Máté különleges, fekete-fehér illusztrációi kiválóan illeszkednek az eredeti hangvétellű meseregényhez, amely remek szórakozást ígér a 8-11 éves gyerekeknek.

A tizenkét királykisasszony. Erdélyi magyar népmesék. Budapest, Unikornis, 1997. 177 p.

A rangos sorozatban ezúttal kalotaszegi, széki, maros- és udvarhelyszéki meseválogatás jelent meg; közel félszáz epikus darab vezet el az erdélyi mesék tündérvilágába. A jeles néprajztudósok gyűjtéséből származó meséknek több mint a fele tündérmese, vagyis csodás elemekkel átszőtt történet. Népi hősök, erőt próbáló kalandokra vállalkozó királyfiak, hűségből és szeretetből vizsgázó

fiatal mátkák és feleségek a főhősei a fordulatokkal teli meséknek (Az Arany király meg a Fekete király, Vas Laci, Tündér Erzsébet és a harkály, Örmény Vertán). A feldolgozások érzékeltetik az élőbeszéd varázsát, a tájnyelvi szavak, kifejezések közül csak azokat helyettesítették mai magyar szóval, amelyek eredeti jelentésükben vagy helyesírásukban érthetetlenek lennének az olvasó számára. Több mint egy tucat a Tréfás és állatmesék száma - köztük több "falucsúfoló" szerepel - elsősorban Kolumbán István gyűjtéséből (pl. Szentegyházasfalu lakosainak együgyűségéről: A szabónak vélt rák, Pistuka meg Kató). Kiss István ihletett, színes rajzai sokat merítettek a magyar népművészet díszítő elemeiből, ornamentikájából. Az ízes, zamatos nyelven lejegyzett mesék varázsával, a jó diadalát hirdető bölcs tanításokkal nem lehet betelni, de más-más üzenete van a kötetnek a gyermek- és megint más a felnőtt olvasó számára; minden korosztály meríthet belőle bölcsességet, életkedvet. S ami legalább olyan fontos: a magyar nyelv eredeti szépségében is gyönyörködhetnek.

Duba Gyula - Szabó Gyula: A tűzmadár. Péterke képeskönyve. Pozsony, Madách - Posonium, 1997. 80 p.

Duba Gyulának, a felvidéki magyar irodalom egyik legsokoldalúbb alkotójának, és a Szlovákiában élt autodidakta festőművésznak, Szabó Gyulának mesés, közös munkája A tűzmadár című kötet. Az író vélhetően a festő szimbolikus, szürrealisztikus festményei ihlették meg, és ezekre az alkotásokra "építette föl", a kilencéves Péterkének szóló meseregényt. A történet nem más, mint a kisfiú, és a náluk lakó, bohém festőművész meghitt, őszinte, baráti beszélgetéseinek írott "dokumentuma". A Festő egy unalmasnak ígérkező délutánon megtanítja a kisfiút A képek nyelvére, arra, hogy az emberi érzelmek mindegyike megfesthető, a magány és a bánat éppen úgy, mint az öröm, ám az csak a "beavatottak" kiváltsága, hogy megértik a művészet, művészek által tolmácsolat varázslatát, különös "szférákba" emelő üzenetét, ebben a történetben a képek világát. Péterke a Festővel folytatott, nap-nap utáni beszélgetések révén egy csodálatos világ részesévé válik. A lírai, "halk" melankóliával átszőtt meséket, és történeteket a finomívű ecsetvonásokkal megrajzolt képek elevenítik meg.

Jeli Viktória: A varázsfuvola. Emanuel Schikaneder történetét elmeséli Jeli Viktória. III. Rofusz Kinga (1970) . Budapest, Pozsonyi Pagony, 2015. 87 p.

A mai gyerekek számára is érthető, élvezhető, humoros hangon meséli újra A varázsfuvola történetét Jeli Viktória. A kalandvagyó Tamino királyfi a sötét erdőben szembe kerül egy gonosz sárkánnyal, akitől végül az Éj Királynője udvarhölgyei mentik meg. A királynő Tamino segítségét kéri gyönyörű lánya, Pamina megmentéséhez, akit a gonosz Sarastro tart rabságban. A toronyszobában fogva tartott Pamina eközben szenvedélyesen olvas, és a hercegről ábrándozik, aki majd kiszabadítja. Hamarosan meg is érkezik Sarastro várához Tamino, méghozzá a habókos madarász, Papageno kíséretében, ám a királyfi ekkor még nem is sejti, hogy Sarastro Pamina édesapja... Rofusz Kinga finom szépségű, művészi illusztrációi kísérik a rendkívül igényes kivitelezésű, olvasmányos, humort sem nélkülöző kötetet, amely széles körű ajánlásra érdemes.

Lewis, Clive Staples: A varázsló unokaöccse. Budapest, Harmat, 2015. 204 p.

C. S. Lewis hét kötetes (A varázsló unokaöccse, Az oroszlán, a boszorkány és a ruhásszekrény, A ló és kis gazdája, Caspian herceg, A Hajnal vándor útja, Az ezüst trón, A végső ütközet) gyerekkönyve, a Narnia Krónikái a Pevensie család négy sarjáról szólnak. Az első részben a testvérek egy vidéki rokonuk kastélyában az öreg ruhásszekrénybe bújnak, amely titkos ajtót rejt. Ezen az ajtón át különös birodalomba, a szeretet és a béke országába, Narniába csöppennek, amelyet már száz éve a hó és a jég fogságában tart a gyönyörű, ám annál gonoszabb boszorkány Jadis, és a gyerekekre vár a feladat, hogy megtörjék a világalmai tervekkel dédelgető királynő hatalmát. Kalandos utazásuk során életre keltik Narnia mindenkori királyát Aslant, a bölcs oroszlánt, aki a szemük láttára beszélő állatokkal, dús növényzettel népesíti be a csodálatos birodalmat, olyan új, tiszta világot teremt, amelyet a jó szándék, az igazság irányít, és ahol Jadis hatalma megsemmisül. Az utolsó részben Narnia összefű. Bukásának előidézője Shift, a fondorlatos majom „aki” a balga szamarat oroszlánbőrbe bújtatva a Nagy Aslan hatalmában tetszeleg. Ezzel zsarnokságot és rabszolgaságot, valamint gonosz ellenség

uralmát szabadítja a boldogság birodalmára. Tirian, Narnia utolsó királya felveszi a harcot a majommal és szövetségeseivel, de az egyenlőtlen küzdelemben biztos bukás várna rá, ha - mint mindig - Aslan és a „távoli gyermekek” a segítségére nem sietnek. Bár a birodalom összedől, a befejezés mégis reményt adó: Aslan és valamennyi igaz híve együtt repülnek a végtelen időben, egy távoli, ám még csodásabb birodalom felé... A világszerte hatalmas sikert arató regénysorozat a Jó és a Rossz örök háborúját meséli el. Olykor a csatamezőn, nyílt küzdelemben máskor a szív rejtett zugaiban zajlanak az ütközetek, ám minden csapás meghatározó erejű a birodalom és a főhősök sorsa szempontjából. A fordulatokban gazdag, varázslatos történet már világszerte hatalmas sikert aratott, ezidáig 35 nyelvre fordították le.

Lewis, Clive Staples: A végső ütközet. Budapest, Harmat, 2013. 223 p.

C. S. Lewis hét kötetes (A varázsló unokaöccse, Az oroszlán, a boszorkány és a ruhásszekrény, A ló és kis gazdája, Caspian herceg, A Hajnal vándor útja, Az ezüst trón, A végső ütközet) gyerekkönyve, a Narnia Krónikái a Pevensie család négy sarjáról szólnak. Az első részben a testvérek egy vidéki rokonuk kastélyában az öreg ruhásszekrénybe bújnak, amely titkos ajtót rejt. Ezen az ajtón át különös birodalomba, a szeretet és a béke országába, Narniába csöppennek, amelyet már száz éve a hó és a jég fogságában tart a gyönyörű, ám annál gonoszabb boszorkány Jadis, és a gyerekekre vár a feladat, hogy megtörjék a világalurmi terveket dédelgető királynő hatalmát. Kalandos utazásuk során életre keltik Narnia mindenkori királyát Aslant, a bölcs oroszlánt, aki a szemük láttára beszélő állatokkal, dús növényzettel népesíti be a csodálatos birodalmat, olyan új, tiszta világot teremt, amelyet a jó szándék, az igazság irányít, és ahol Jadis hatalma megsemmisül. Az utolsó részben Narnia összedől. Bukásának előidézője Shift, a fondorlatos majom „aki” a balga szamarat oroszlánbőrbe bújtatva a Nagy Aslan hatalmában tetszeleg. Ezzel zsarnokságot és rabszolgaságot, valamint gonosz ellenség uralmát szabadítja a boldogság birodalmára. Tirian, Narnia utolsó királya felveszi a harcot a majommal és szövetségeseivel, de az egyenlőtlen küzdelemben biztos bukás várna rá, ha - mint mindig - Aslan és a „távoli gyermekek” a segítségére nem sietnek. Bár a birodalom összedől, a befejezés mégis reményt adó: Aslan és valamennyi igaz híve együtt repülnek a végtelen időben, egy távoli, ám még csodásabb birodalom felé... A világszerte hatalmas sikert arató regénysorozat a Jó és a Rossz örök háborúját meséli el. Olykor a csatamezőn, nyílt küzdelemben máskor a szív rejtett zugaiban zajlanak az ütközetek, ám minden csapás meghatározó erejű a birodalom és a főhősök sorsa szempontjából. A fordulatokban gazdag, varázslatos történet már világszerte hatalmas sikert aratott, ezidáig 35 nyelvre fordították le. Föltehetően népszerű lesz a magyar gyerekolvasók körében is.

Ende, Michael: A Végtelen Történet. Budapest, Európa, 2012. 440 p.

A könyv tipográfiájának sokszínűsége - pirossal és zölddel szedett sorok váltogatják egymást, s a fejezetek élén művészi grafikákba ágyazott iniciálék állnak - éppen csak utalhat magának a műnek ezer színben villódzó, játékos képzeletgazdagságára. Meseregényről van szó, a színhely Fantázia, az időben és térben határtalan birodalom. Itt játszódik a hét egymásba fonódó százból szőtt "végtelen történet", melynek főhőse Bux Barnabás Boldizsár, a nevetségesen szerencsétlen külsővel bíró, de nagy képzelőerővel megáldott - és ezért társai által csúfolt, hazugnak tartott - könyvmoly kisfiú. A cselekményt az író páratlan képzelőerővel bonyolítja, szimbolikus és allegorikus epizódok és alakok sokaságát kelti életre, Fantázia birodalmából vérbeli mesevilágot, új, szuverén mitológiát teremt. A minden szempontból kivételes minőségű, nyelvi ötletekben bővelkedő, Hárs Ernő által invenciózusan magyarított könyvet Roswitha Quadflieg illusztrálta.

Březinová, Ivona: Add a mancsod!. Budapest, Móra, 2016. 59 p.

A könnyen olvasható, lebilincselő történet főszereplője a kilencéves Julek és kutyája, Cézár. Julek előző évben még mankóval járt iskolába, az új tanévet azonban kerekesszékekben kezdi, miközben Cézár is tanul, hogy segítőkutyává képezze ki, és így még jobban támogathassa gazdáját, akit a legjobban szeret a világon. Julek néhány hét múlva már úgy közlekedik, mint egy autóversenyző, barátai is kipróbálják a kerekesszéket, sőt, a parkban még versenyt is rendeznek, amelynek a végén főhősünk még azt sem bánja, hogy felborul. Cézár hazaviszi egy kutyaiskolás pajtása labdáját, amiben Julek

titkos üzenetet talál, és ez új barátságot hoz majd az életébe. Aztán Cézár segít megtalálni egy rossz iskolai osztályzat miatt elkóborló osztálytársat, majd elhatározzák, hogy új sportba kezdenek, ami a flyball lesz. Hőseink sok-sok izgalmas kalandot élnek át gyerek- és kutyatársaikkal, míg elérkeznek Cézár várva várt vizsgájáig... A színes, mozgalmas rajzok remekül illeszkednek a kutyus egyes szám első személyű megjegyzéseivel fűszerezett, kedves történethez, amely koránt sem didaktikusan mutatja meg, hogyan élhetünk együtt akkor is, ha különbözőek vagyunk, s miként lehet aktív életet élni úgy is, ha valaki nem lát, vagy nem tud járni. A rendkívül olvasmányosan, humorral megírt, ízig-vérig mai történetet érdemes a 8-11 éves gyerekeknek ajánlani.

Varró Zsuzsa: Áfonyka. Budapest, Holnap, 2015. 129 p.

Áfonyka, az apró erdei tündér a Gyöngyvirágos Tölgyesben él. Egy reggel téli álmából arra ébred, hogy az ablaka alatt Kökönye, a mókus és Bökedi, a borz civakodik egymással hangosan, ám igen szórakoztatóan. Aztán hamarosan nagy szél kerekedik, ami felkapja Áfonykát, és messzire röpíti, egészen egy számára teljesen ismeretlen dombtetőre. Itt aztán megismerkedik Hencidával és Boncidával, a versíró nyúltestvérekkel és más erdei állatokkal, aztán Kankalinnal, a virágjőssal, Besamel királyfival, Filoméla királykisasszonnyal, valamint a rettenetes négyfejű sárkánnyal, Krucifix Rinaldóval. Számos izgalmas kalandot él át, melyek közepette időnként varázsláshoz is kell folyamodnia. Varró Dániel versbetétei és Domján-Udvardy Melinda bájos, színes rajzai kísérik a nyelvi leleményekben bővelkedő, igényes, ötletes, humoros, olvasmányos történetet, amely jó szívvel ajánlható a 8-11 éves lányoknak.

Carroll, Lewis: Alice Csodaországban. Budapest, Ciceró, 2006. 115 p.

A kötet Lewis Carroll halhatatlan meseregényét tartalmazza. A mű a múlt század derekán az angol irodalomban megjelent sajátos műfaj, a nonszensz (értelmetlenség, csacskaság) klasszikussá vált reprezentánsa; élvezetes "kötelező olvasmány" az angol irodalmat kedvelőknek, ugyanakkor máig eleven, pompás meseregény. Alice, a talpraesett, bűbájos kiskisló álmaiban a fehér Nyuszt követve Csodaországba jut. Ott aztán megismerkedik Április Bolondjával, a Mormotával, az Ál-Teknőccel, a Fakutyával, a Királynővel és udvartartásával; nem győz ámulni furcsaságaikon, hóbortosnak tűnő eszmecseréiken. A könyv vég nélküli ötlet- és történetáradat, nyelvi és logikai humor, mély emberismeret mesteri ötvözete. Kosztolányi Dezső fordítása mestermunka.

Carroll, Lewis: Alice Tükörországban. Budapest, Helikon, 2015. 157 p.

A klasszikus gyerekkönyv, az Alice Csodaországban párja, "folytatása" az Alice Tükörországban című regény. Jellege, felfogásmódja, különös technikája, iskolát teremtő abszurd humora teljességgel a híresebb műhöz hasonlóvá teszi. Alice elmaradhatatlan (de mégis gyakorta elvesző, majd megkerülő) cicájával itt sem sokat töpreng azon, miként került egyetlen szempillantás alatt egy olyan országba, ahol az emberek csupa sakkfigurák, az írásokat, meséket, verseket tükörírással írják, ahol a királynak és a királynőnek - méreteik miatt - jó fél óráig kell a kandalló rácsain mászniuk, hogy elérjék az asztalt, ahol valaki teljes erejéből fut stb. A könyv legfőbb vonzereje, hogy ezeket a mesékben is szokatlan - mert látszólag értelmetlen és teljességgel funkciótlan - csodákat rövid idő alatt az olvasóval is el tudja fogadtatni, hogy amiként Alice pillanatok alatt beleszokik a számára teljesen új viszonylatrendszerbe, akként az olvasó is átveszi ennek az abszurd világnak a logikáját, egyáltalán azt, hogy lehetséges ilyen világokat elképzelni, megteremteni, bennük berendezkedni.

Ende, Michael: Álomfaló Csodamanó. Szeged, Minerva Nova, 2003. 30 p.

Michel Ende szívet melengető története Szunyókaföldön kezdődik, ahol arról ismerszik meg a derék polgár, hogy kiadósakat tud szundikálni. Ám a királykisasszony, Bóbiska szégyenszemre egyre kerülte az alvást. Ő volt az egyetlen a birodalomban ugyanis, akit rossz álmok gyötörtek. Nagy baján a király egyetlen orvosa sem tudott segíteni, hiába tűztek ki busás jutalmat a gyógyítónak. Végül a király maga indult el világkörüli útra, hogy megtalálja kislánya számára a gyógyszert. Sokáig úgy tűnt fel, hiába keres, míg végül távol otthonától, egy ismeretlen, jeges pusztaság közepén összetalálkozott egy furcsa kis lénnel, egy éhes kis manóval. Kiöntötték egymásnak szívük bánatát, és egyszeribe kiderült,

hogy egyikük bajára az orvosság ott van a másiknál: az éhező manó ugyanis rossz álmokkal táplálkozik... A bűbajos mesekönyvet Annegert Fuchshuber elragadó, színes illusztrációi egészítik ki.

G. Szász Ilona: Álomszövő Pendula. Budapest, Naphegy, 2015. 34 p.

Palotás városka lakói – Kaptafa Tónió, Vekni pék, Füstfaragó Jakab és társai – vidám életének egyszeriben vége szakad, amikor a pékműhelyből felszálló füstből alakot ölt a gonosz Markoláb, aki minden éjjel elrabolja az álmokat. A városkát ezután beburkolja a szomorúság, mert az emberek nem álmodnak, s nappal fáradtak, rosszkedvűek, veszekedősek. Pendula, az ábrándos kalaposkisasszony és barátja azonban megpróbálják legyőzni a gonosz álomrablót az álomszövő Alinda anyó segítségével... A vonzó kivitelű kötetet Szegedi Katalin csodaszép, színes, egészoldalas illusztrációi kísérik, melyek tökéletes összhangban állnak az igényes nyelvezetű, olvasmányos, varázslatos történettel.

Boldizsár Ildikó - Szalma János: Amália álmai. Mesék a világ legszomorúbb boszorkányáról. Budapest, Lánchíd, 1991. 72 p.

Gyermekkönyvkiadásunk, illetve meseirodalmunk egészen különleges alkotása Boldizsár Ildikó mesekutató és Szalma János, illusztrátor-grafikus közös kiadványa. A kivételes fantáziára valló műben a szerzőpáros együttesen jelenítik meg a "legszomorúbb boszorkány", Emília, a vízmadár, "aki" fekete ugyan, de rikkantásaira színek támadnak, a nagy jelentőséggel bíró "tükrök", amelyekké Amália változik, no meg a Hold, aki szerelmes lesz a Napba, valamint a többi szereplő, a Világ-Síró-Asszony, a lány, a csillagnéző fiú, valamint az eső alakját. A részben behajtható, részben önálló lapokon megjelenő - nagy betűkkel nyomtatott, szépen tagolt, művészileg megszerkesztett - meseszöveg együtt játszik az absztrakt rajzokkal, amelyek kalligrafikus elevevességükkel, mély és egyszerű színeikkel képesek vizuálisan megeleveníteni azt a bájoló szürrealizmust, amely az író szövegében él. Az eredeti, merész kiadvány értő szülői/felnőtt "rávezetés" mellett igényesebb gyermekolvasók körében biztos sikert arat majd.

Ami a szívedet nyomja: kortárs svéd gyermekversek. Budapest, Móra, 2011. 95 p.

A három svéd költő, Britt G. Hallqvist, Ingrid Sjöstrand és Siv Wideberg a gyerekek gondolatvilágát, logikáját, érzéseit próbálják megragadni a gyermekeknek szóló szabadversekben. Elképzelt hőseik csodálkoznak az idő múlásán ("Holnap nyolcéves leszek, és nem leszek már hétéves soha többé"), morfondíroznak a szavak elnevezésén ("Talán a dolgokat nem is így hívják igazában"), igazi kapcsolat után sóvárognak ("Néha levelet írok magamnak"), vagy legalább olyan őszinte családi összejövetelekről álmodoznak, ahol elfeledkezhetnek arról, ami a szívetek nyomja; a szerelem első tapasztalatait ízlelgetik, a külvilág erőszakossága ellen tiltakoznak, és értetlenül szemlélik a "nagyok" különbségeit, rossz tulajdonságait. Szecskó Tamás rajzai kiválóan érzékeltetik a svéd polgári családok atmoszféráját. A kötet verseit a kiskamaszok fogják elsősorban élvezni és érteni.

Angyalbárányok. Magyar legendamesék. Budapest, Móra, 2010. 99 p.

A magyar népmesekincs egy kevésbé ismert területéről a legendamesékből válogatta a kötet anyagát Nagy Zoltán folklorista és népmesegyűjtő. A páratlanul szép és értékes legendák hősei gyakorta a szentek, pl. Szent Péter (Szent Péter és a méhek, Miért kopasz Szent Péter?), vagy maga Jézus Krisztus (Jézus Krisztus, a ló meg a szamár), vagy éppen mindketten (Krisztus és Szent Péter a vendéglőben). Jézust csodatévő képessége, emberfölötti hatalma és erkölcsi nagysága emeli az emberek fölé, míg Péter gyarló, izzig-vérig emberi figura, akinek esendőségében és botlásaiiban, gyakorta mosolygásra készítő tetteiben minden igaz ember magára ismerhet. Kettejük fölé magasodik Isten alakja, aki a teremtszöveg főszereplője (Isten és a koldus), az ő ellentétpárja az ördög, aki a sötétség nagyhatalmú uralkodója, ám ostoba és ezért könnyen lóvá tehető (Az ördög kérdései, A szegény ember és az ördög). A legszebb és legértékesebb magyar legendamesék hol lírai hangvételűek, hol pedig hőseik botlásai, ügyetlenkedései okán megmosolyogtatók, ám mindegyik magában hordozza azokat a tanulságokat, örök érvényű emberi igazságokat, amelyek kortól és időtől

függetlenül mai is érvényesek. Sinkó Veronika szakrális és népi ihletésű, finomrajzú munkái teszik teljessé a tartalmában, kivitelében egyaránt színvonalas kötetet.

Fésüs Éva: Aranypofácska. Kaposvár, VIP Press, 2009. 80 p.

A meseregény főszereplője, Hörcsi Lajcsi szorgalmas, okos, rendszerető hörcsöglégény, ám kertje gazdag termését nem osztja meg senkivel, mindenkit távol tart otthonától. Ezen a rossz tulajdonságán azután sem tud változtatni, hogy kiszabadítja Galád Görény fogságából és hazaviszi a mesesép, jószívű hörcsöglányt, Aranypofácskát. Csak amikor a jóságos kis hörcsöglánynak ismét nyoma vész, akkor látja be a zsugori legény: Aranypofácska minden vagyonánál többet ér... Fésüs Éva legszeretettebb műveinek egyikét ez alkalommal a világhírű festőművész-illusztrátor, Győrfi András rajzainak kíséretében ismerhetik meg a már önállóan olvasó nyolc-tíz éves korú gyerekek.

Az álomlátó fiú. Furfangos magyar népmesék. Budapest, Új Palatinus, 2002. 122 p.

Humorban, mulatságban nincs hiány a kötetbe került huszonnyolc történetben, hiszen Boldizsár Ildikó a kötet válogatásakor arra törekedett, hogy ez alkalommal a magyar népmesék egyik sajátos típusával, a furfangos magyar népmesékkel ismertesse meg a gyerekeket. Akármelyikbe is olvasnak bele, legyen az állatmese, vagy a falusi élet köréből való, illetve királyokról szóló elbeszélés, főszereplői, Az álomlátó fiú, A vitéz csizmadialegény, a furfangos cigány, a diák vagy a királykisasszony mindannyian arról lesznek híresek, hogy eszükkel jártak túl a többiek butaságán. Ravasz Péter például a sokgyerekes, szegény ember egyetlen kakasát – ahelyett, hogy levágta és megsütötte volna családja számára – elvitte az uraságnak ajándékba. Annak tetszett az ajándék, ám a kakas részeinek tréfás, ötletes felosztása még jobban, amit öt arannyal jutalmazott. A Keresztes Dóra rajzaival illusztrált mesegyűjtemény a mesekedvelő ifjú olvasók körében biztos sikerre számíthat.

Kertész Edina: Az ÁLSZAKÁLL. Budapest, Naphegy, 2015. 131 p.(Pötyi és Pepita nyomoz)

A Pötyi és Pepita nyomoz sorozat harmadik kötetében nem meglepő módon megint nagy veszély leselkedik a városra. Látna az állatkerti állatok elszabadulását a gyerekek megalakítják az Állatkertből Elszabadult és Elkóricált Állatok (ÁLSZAKÁLL) összegyűjtésére szakosodott csapatot, azonban hamar kiderül, hogy sokkal nagyobb kihívás előtt állnak. Bódog zenedoboza ugyanis a városba csalogatta Bajkötő mestert, a világ leggonoszabb varázslóját, aki - kihasználva Sanya helyzetét - arra készül, hogy megvalósítsa nagy álmát, a Minden Idők Legagyafúrta és Legfurmányosabb Tervét. Szerencsére az ÁLSZAKÁLL-nak sikerül megghiúsítania a gonosz tervet, méghozzá Edömér segítségével. A fordulatos történet nyelvezete igényes, könnyen érthető. Olyan 8-11 éves gyerekeknek ajánljuk, akik már önállóan olvasnak. A hangulatos borító és a kedves rajzok remekül segítik a gyerekek képzeletének fejlődését.

Nemes Nagy Ágnes: Az aranyecset. Budapest, Móra, 2015. 102 p.

Nemes Nagy Ágnes „keleti meséjének” főszereplője a korán árvaságra jutó kisfiú, Szádelit. A fiú rőzszeszedőként keresi kenyerét, de festő szeretne lenni. Egyik éjjel álmában ősz, öregember jelenik meg, és csodálatos ecsettel ajándékozza meg: amit fest, az megelevenedik, valósággá válik. Segítségével Szádelit otthonra, barátokra lel, ételt fest magának, ha éhes és jó meleg kályhát pingál, ha fázik. Ám a varázslatos aranyecset csak jó célok érdekében szolgál. Nem teljesíti a földesúr öncélú kérését, és pórul jár a kapzsi, telhetetlen császár is, amikor égis érv aranyhegyet, aranytéglából aranyfalat akar magának festetni. A hegy leomlik, az aranyfal veszedelmes óriáskígyóként kel életre, majd amikor a végtelen tengeren úszó vitorlást követel, betelik sorsa: az aranyecset nyomában keletkező enyhe szellő, tomboló viharra fokozódik és elpusztítja a császárt és mértéktelennek vélt hatalmát. Szádelit - a művészet teremtményének allegóriájaként is olvasható – fordulatos kalandokban bővelkedő története Schall Eszter színes illusztrációi kíséretében kel életre.

Ámi Lajos: Az aranyifjítószóló madár. Budapest, Osiris, 2002. 154 p.

Ámi Lajos a szamosszegi cigány ipari munkás meséinek gyűjteményét 1968-ban az Akadémiai Kiadó jelentette meg három kötetben. Ezekből választott ki és dolgozott át kilencet Lázár Ervin. A választott

mesék némelyike ismert, már-már klasszikusnak mondható, de vannak közöttük új, a köztudatban még nem élő kincsek is. A címadó történet főhőse a szegény cigányember harmadik, legkisebb és legütődöttebb fia, aki egyszerűségével, tisztaságával és bátorságával nemcsak elnyeri a fele királyságot és a három királykisasszony egyikét, hanem elhozza és megszólaltatja gonosz bátyjai mesterkedéseinek ellenére az aranyifjítószó madarat, amely egyetlen rikoltásával képes az élőket megfiatalítani, a halottakat pedig feltámasztani. Érdekes és humoros elem a mesékben az archaikus népmesei hagyományok és a modern világ keveredése: telefon, újság, vasgár jól megférnek a hétfejű sárkánnyal. Réber László kedves rajzai díszítik a minden felnőtt és gyermek mesekedvelő olvasónak ajánlható könyvet.

Ambrus Lajos: Az aranymadár: mesék, mondák, történetek. Székelyudvarhely, Litera - Veres, 2006. 144 p.

Az aranymadár (hasonló címmel már olvasható az adatbázisban egy magyar népmeséket tartalmazó kötet) meséinek, mondáinak, történeteinek szerzője a székely néphagyomány ezerszínű világából merítve kelti életre a népi állatmesék, eredet és történeti mondák, csalmesék hihetetlenül gazdag és színes világát. A hamisítatlan népnyelvet megidéző szövegek, Horváth Gyöngyvér illusztrációival kísértén keltik életre a magyarság és a székelység történelmi eseményeit: Szvatopluk és a fehérló története, melyik volt a nyolcadik magyar törzs. A történelmi eseményeken túl a székely góbéságra rávilágító, azt a mesék remekül visszatükröző történetek is helyet kaptak a kötetben, ezekből derül ki a kamasz olvasók számára, hogyan lett a békavőlegényből végül királyfi, miért kapta a Tejút a Hadak útja nevet, hogyan lett a kis sünből daliás vitéz. Jó szívvel ajánlható a korosztály fiú és lány olvasóinak egyaránt.

Az ellopott zsiráf. Budapest, Móra, 2013. 155 p.

Barnabás és öccse, Jenci szülei tizenkettedik házassági évfordulójuk alkalmából Velencébe utaznak. A gyerekek felügyeletét a nagyszülők, Szalai tata és Ili mama veszik át, de társaságukban nagyon unalmasnak ígérkezik a nyár. Ám hamarosan fülükbe jut a hír: ellopták az állatkerti zsiráfcsalád legfiatalabb tagját, a megtalálójának hárommillió forint jutalom jár. Jenci és Barnabás – a kalandos kedvű, mint kiderül csöppet sem unalmas Szalai tatával az élen - felcsapnak nyomozónak, és a környékbeli gyerekek, valamint Beniczky Péter, a peches magándetektív segítségével földérítik, kik a rejtélyes zsiráftolvajok. A könnyed, humoros elemekben bővelkedő ifjúsági regény sikerre számíthat a tizenévesek körében.

Hambraeus, Axel: Az első karácsonyi ajándékok legendája. Kolozsvár, Koinónia, 2010. 48 p.

A svéd Axel Hambraeus tovább írta az újszülött Jézus látogatására induló pásztorok történetét. Betlehemi látogatásukat követően a három pásztor hosszasan beszélget Mária és József szegénységéről, mindarról, amit náluk láttak. Elhatározzák, hogy újra felkeresik és megajándékozzák a szent családot, hiszen otthon mindegyikük talál egy-egy jó lábbelit, ruhaneműt. Elindulnak, ám nem találják az odavezető utat. Jézust és szüleit keresve azonban mindannyian találkoznak egy-egy olyan szegény emberrel, akinek bizony nagy szüksége van ezekre a holmikra... Vajon a csalódottan hazatérő pásztorok mégis jó úton jártak? Ezt is megtudjuk a történetből, amelyből Ferenczy Noémi színpadi átiratot készített, ez utóbbit szintén megtaláljuk a kötetben. Az igényes kiállítású könyvet - amelyet Keszeg Ágnes pasztell színekkel készített rajzai kísérik – érdemes a gyerekek figyelmébe ajánlani. A drámaváltozat feldolgozása iskolai előadásokhoz ajánlható.

Máté Angi: Az emlékfoltozók. Budapest, Magvető, 2012. 70 p.

Kik azok az emlékfoltozók? Két tündérrigólány, akik meg tudják foltozni az emlékeket. A limonádéhajú és a faodúbarna mindennap várja a postást a segítségkérő levelekkel. Aztán segítenek az öreg rollernek, a tölgyfának meg a fiúnak, hogy azok visszatálaljanak gyermekkori emlékeikhez. S mi mindent csinál még a két tündérrigólány? Megannyi apró csodát élnek meg, szájharmonikáznak a szekrényben, titkot őriznek, hóangyallá válnak, időnként szomorúak, sírnak, sőt, betegek is, de mindig számíthatnak egymásra. A különleges hangulatú, lírai történeteket Rofusz Kinga pasztellrajzai kísérik.

Tordon Ákos: Az én első tanítóm. 12+12 mese és régi történet. Budapest, Masszi, 2003. 94 p.

Tordon Ákos könyvének lapjain a szülőföld - a Nyitra megyei Érsekújvár - milliője, házai, lakói, a gyermekkor letűnt világa rajzolódik ki és ölt formát. A nem tudatosan átélt, az érzelmek, hangulatok, benyomások formálta titkokkal teli gyermekkori élményeiből merítkeznek két ciklusba rendezett (Tizenkét mese kicsinyeknek, Tizenkét régi történet nagyobbacsáknak) rövidke elbeszélései, meséi. A valóságot a fantázia szárnyaló szabadságával új történetté formálva, a mese eszközeivel él, a csodák birodalmába kalauzol az író az első ciklusban. "Szöcskelábú nyári álom" kelti életre a padláson porosodó régi könyvek hőseit: híres kardforgató lovagok, a lovagi tornák győztesei, haramiahősök, várkisasszonyok indulnak új alakban, új kalandok felé. A kötet második felében a felvidéki kisváros korabeli élete, legendái, a régi polgári család hagyományai, alakjai, a tejben-vajban fürdetett, de testvértelen, sokszor egyedül játszani kénytelen kisfiú emlékei, félelmei elevenednek meg, gazdag képzeletvilága ölt testet. Figyelemre méltóan szép írás a kötet címadó története, amely az író első tanítójáról emlékezik meg, aki ugyan "csak egyszerű néptanító volt", de jósága, hivatás- és emberszeretete egész életére példaértékű maradt. A szép, szívet-lelket vidámító Tordon Ákos meséket érdemes ajánlani a nagyobbacska gyerekeknek.

Lewis, Clive Staples: Az ezüst trón. Budapest, Harmat, 2013. 257 p.

C. S. Lewis hét kötetes (A varázsló unokaöccse, Az oroszlán, a boszorkány és a ruhásszekrény, A ló és kis gazdája, Caspian herceg, A Hajnal vándor útja, Az ezüst trón, A végső ütközet) gyerekkönyve, a Narnia Krónikái a Pevensie család négy sarjáról szólnak. Az első részben a testvérek egy vidéki rokonuk kastélyában az öreg ruhásszekrénybe bújnak, amely titkos ajtót rejt. Ezen az ajtón át különös birodalomba, a szeretet és a békesség országába, Narniába csöppennek, amelyet már száz éve a hó és a jég fogságában tart a gyönyörű, ám annál gonoszabb boszorkány Jadis, és a gyerekekre vár a feladat, hogy megtörjék a világhatalmi tervekkel dédelgető királynő hatalmát. Kalandos utazásuk során életre keltik Narnia mindenkor királyát Aslant, a bölcs oroszlánt, aki a szemük láttára beszélő állatokkal, dús növényzettel népesíti be a csodálatos birodalmat, olyan új, tiszta világot teremt, amelyet a jó szándék, az igazság irányít, és ahol Jadis hatalma megsemmisül. Az utolsó részben Narnia összedől. Bukásának előidézője Shift, a fondorlatos majom „aki” a balga szamarat oroszlánbőrbe bújtatva a Nagy Aslan hatalmában tetszeleg. Ezzel zsarnokságot és rabszolgaságot, valamint gonosz ellenség uralmát szabadítja a boldogság birodalmára. Tirian, Narnia utolsó királya felveszi a harcot a majommal és szövetségeseivel, de az egyenlőtlen küzdelemben biztos bukás várna rá, ha - mint mindig - Aslan és a „távoli gyermekek” a segítségére nem sietnek. Bár a birodalom összedől, a befejezés mégis reményt adó: Aslan és valamennyi igaz híve együtt repülnek a végtelen időben, egy távoli, ám még csodásabb birodalom felé... A világszerte hatalmas sikert arató regénysorozat a Jó és a Rossz örök háborúját meséli el. Olykor a csatamezőn, nyílt küzdelemben máskor a szív rejtett zugaiban zajlanak az ütközetek, ám minden csapás meghatározó erejű a birodalom és a főhősök sorsa szempontjából. A fordulatokban gazdag, varázslatos történet már világszerte hatalmas sikert aratott, ezidáig 35 nyelvre fordították le. Föltehetően népszerű lesz a magyar gyerekolvasók körében is.

Kálnay Adél: Az igazi ajándék . Pécs, Alexandra, 2008. 71 p.

Kálnay Adél valamennyi, gyermekeknek szánt meséjét könnyű lebegés, álomszerű meseszöveg, és némi szomorúsággal „fűszerezett” hangvétel jellemzi. Az igazi ajándék sem kivétel ez alól. A történet főszereplője Zsuzsi baba, aki annyira „összenőtt gazdájával”, Katával, hogy már szavak nélkül is megértik egymást, és szinte beszélgetni is tudnak. A baba kalandos története akkor veszi kezdetét, amikor Kata édesanyja „kimenekíti” őt egy játékbolt unalmas világából. A baba ezután egy ideig kénytelen egy szekrény mélyén meglapulni, mert Kata édesanyja karácsonyi ajándékkul szánja őt kislányának. Karácsony estén indul tehát kettejük kalandos története. Egy napon azonban a játszóterén csúnya veszekedés tör ki Kata és az egyik osztálytársnője között. Ennek sajnos a baba issza meg a levét, ugyanis az igazágtalanul megbántott Kata izgalmasan otffelejt kedvenc babáját a padon. Zsuzsit egy idős néni találja meg, és beviszi az árvaházba, ahol azután egy Juli nevű kislány veszi védőszárnyai alá. Az árva kislány cseppet sem könnyű életét megszépíti Zsuzsi baba, ám

eközben igazi gazdája nagyon szomorú az elvesztése miatt. A sors azonban összehozza a két kislányt egy balatoni nyaralás során, Juli és Kata igaz barátságot kötnek, és az is kiderül, hogy Zsuzsi eredetileg Katáé volt. Hogy kihez kerül a baba, ki lesz az „igazi anyukája”, mindez kiderül a mesés szép történet végére, amely igazi happy end-del zárul.

Gerstäcker, Friedrich: Az indián bosszúja. Szeged, Könyvmolyképző, 2008. 315 p.

A vadnyugat életét megérezkítő regény szerzője az észak-amerikai Arkansas első telepeseinek életét mutatja be. Amikor a lótolvajlások elszaporodnak a telepések kénytelenek maguk gondoskodni a bűnösök kézre kerítéséről, mert a seriff tehetetlen valamennyi gaztett felgöngyölítésében. Egy napon azonban Brownt, a telepések feddhetetlen erkölcsű vezetőjét vádolják meg a környéken garázdálkodó banda által elkövetett rablógyilkossággal. A büntett kiderítésében az indián Asszovaum lesz a társa Brownnak, akit személyes bosszú is vezet, hogy leleplezze a titkos bűnszövetkezetet. A banda vezérének kézre kerítése igencsak nehéz feladatnak bizonyul, hiszen a kettős életet élő, helybéli metodista lelkészt kell leleplezni... A vérbeli, kalandos vadnyugati történet főként a kamasz fiúk olvasmánya lehet, amely annak okán is értéket képvisel, hogy a korabeli Észak-Amerika telepeseinek életét hitelesen mutatja be. Az indiánregények kedvelői egészen bizonyos, hogy érdeklődéssel veszik majd kézbe ezt a mára már naiv romantikájával kissé megkopottnak tetsző művet.

Lewis, Clive Staples: Az oroszlán, a boszorkány és a ruhásszekrény. Budapest, Harmat, 2012. 183 p.

C. S. Lewis hétkötetes (A varázsló unokaöccse, Az oroszlán, a boszorkány és a ruhásszekrény, A ló és kis gazdája, Caspian herceg, A Hajnal vándor útja, Az ezüst trón, A végső ütközet) gyerekkönyve, a Narnia Krónikái a Pevensie család négy sarjáról szólnak. Az első részben a testvérek egy vidéki rokonuk kastélyában az öreg ruhásszekrénybe bújnak, amely titkos ajtót rejt. Ezen az ajtón át különös birodalomba, a szeretet és a béke országába, Narniába csöppennek, amelyet már száz éve a hó és a jég fogságában tart a gyönyörű, ám annál gonoszabb boszorkány Jadis, és a gyerekekre vár a feladat, hogy megtörjék a világalurmi terveket dédelgető királynő hatalmát. Kalandos utazásuk során életre keltik Narnia mindenkori királyát Aslant, a bölcs oroszlánt, aki a szemük láttára beszélő állatokkal, dús növényzettel népesíti be a csodálatos birodalmat, olyan új, tiszta világot teremt, amelyet a jó szándék, az igazság irányít, és ahol Jadis hatalma megsemmisül. Az utolsó részben Narnia összedől. Bukásának előidézője Shift, a fondorlatos majom „aki” a balga szamarat oroszlánbőrbe bújtatva a Nagy Aslan hatalmában tetszeleg. Ezzel zsarnokságot és rabszolgaságot, valamint gonosz ellenség uralmát szabadítja a boldogság birodalmára. Tirian, Narnia utolsó királya felveszi a harcot a majommal és szövetségeseivel, de az egyenlőtlen küzdelemben biztos bukás várna rá, ha - mint mindig - Aslan és a „távoli gyermekek” a segítségére nem sietnek. Bár a birodalom összedől, a befejezés mégis reményt adó: Aslan és valamennyi igaz híve együtt repülnek a végtelen időben, egy távoli, ám még csodásabb birodalom felé... A világszerte hatalmas sikert arató regénysorozat a Jó és a Rossz örök háborúját meséli el. Olykor a csatamezőn, nyílt küzdelemben máskor a szív rejtett zugaiban zajlanak az ütközetek, ám minden csapás meghatározó erejű a birodalom és a főhősök sorsa szempontjából. A fordulatokban gazdag, varázslatos történet már világszerte hatalmas sikert aratott, ezidáig 35 nyelvre fordították le. Föltehetően népszerű lesz a magyar gyerekolvasók körében is.

Janikovszky Éva: Az úgy volt.... Budapest, Móra, 2014. 53 p.

Az úgy volt ... - kezdi a 70-es években játszódó történetek mesélését Janikovszky Éva könyvének kamasz hőse, ám a szöveg folytatásából az derül ki, hogy - bár napjainkban nem nyomasztja a tizenéveseket a takarékbélyeg-felelősség, az őrsi feladatvállalás terhe, nem kötelező a kertvárosi szociális otthonba tett látogatás - a kamaszgondok évtizedek múltán is ugyanazok maradtak. A szülői faggatózásra, Mi újság?, ma is egyetlen válasz létezik: "semmi". "Én általában tudom, hogy mi az újság, csak nem szeretem, ha folyton kérdik." - adja meg a logikus magyarázatot a kamaszfiú a kötet címadó írásában. A látszólagos érzéketlenség mögött azonban a legtöbbször éppen nagyfokú érzékenység húzódik meg, amint az a lírai hangütésű Ki szeretne ilyen unokát? című epizódból is kiderül. De az iskolai élet kisebb-nagyobb bonyodalmaiban (Mi érdekel komolyan?), a fiú-lány

kapcsolatokban is mulatságosan tükröződnek a jellegzetes kamasztulajdonságok, az egyszerre gyermeki, és a már bontakozó felnőtt érzelmi jegyek (Járhatok-e Ancsurral?). Réber László rajzai a kamaszság komikumát és líráját még érthetőbbé, még szeretetreméltóbbá teszik.

Halasi Mária: Az utolsó padban. Budapest, Móra, 2010. 218 p.

A közel 50 esztendeje írt, kamaszlányoknak szóló regény sajnos ma sem veszített aktualitásából. Főszereplője a vidéki cigánylány, Kati, aki falujából Budapestre költözik édesanyjával. A kislány feltűnő jelenség az osztályban, hiszen tarka szoknyája és háncsból készült szatyra, amelyben a tankönyveit hordja, igencsak elüt a városi gyerekek viseletétől. Az osztály hamar ki is közösíti, egyetlen fiú barátkozik vele, ám lassan mindketten inkább az iskola mellé járnak. Kati az őt ért csúfolódások miatt dönt úgy, hogy messzire elkerüli az iskolát. Osztályfőnöke azonban kedvesen rábeszéli, hogy járjon be a tanításokra és osztálytársai számára lassan az is kiderül, hogy Kati szorgalmas és okos lány, aki az otthoni háztartási teendőket is egymaga végzi. Az utolsó padba száműzött kislány sorsa így hamarosan jóra fordul, mert egyre több barátja lesz, és egyre jobban érzi magát a nagyvárosi forgatagban. Érdemes ajánlani a regényt, már az előítéletek eloszlatása okán is. Lányoknak

Lázár Ervin: Bab Berci kalandjai. Budapest, Móra, 2016. 120 p.

Bab Berci hatalmas erdőben lakik, makkot, szelídgesztenyét gyűjtöget magának télire (igaz, addig is kóstolgat belőle), Pálinkós Gyurka repülőgépre várakozik (nem olyan zörgős masina az, mint az álrepülőgépek, épphogy csak zümmög), Rimapénteki Rimai Péntekkhel barátkozik, ám boldognak semmiképp sem nevezhető. Az önállóan is olvasható történetekből összeálló meseregény telis-tele van szürrealisztikus, groteszkül bájos elemekkel, ötletekkel, epizódokkal. Nem hiányzik belőle az izgalom sem, hiszen előfordul olyasmi is benne, hogy a Fiút a gonosz királylány halálra ítéli, hiába könyörög az neki szívhez szólóan (a kivégzésre persze, többek közt Bab Berci ravaszsága révén, nem kerülhet sor). A legvonzóbb a mű nyelvi humora: Bab Berci és ismerősei pompás okoskodásai, csavaros észjárása, nyelvészkedő hajlama nemcsak a kicsiket, a felnőtteket is jól elszórakoztathatja.

Kiss Lehel: Babiloni történet. Kolozsvár, Koinónia, 2014. 67 p.

Kiss Lehel az ószövetségi Dániel történetét hozza közel a gyerekekhez. Versbe szedte, a gyerekek nyelvére fordította Dániel és társai történetét: hogyan kerültek Jeruzsálemből Babilonba, Nabukodonozor uralkodó palotájába, majd hogyan fejtette meg Dániel a király álmát, és került magas beosztásba. Sok-sok nyelvi leleménnyel, játékos-ironikus hangnemben idézi meg Kiss Lehel szamosújvári lelkész a több mint 2600 évvel ezelőtti eseményeket. Az igényes kiadású, olvasmányos kötetet Bódi Kati fekete-fehér illusztrációi gazdagítják.

Salten, Felix: Bambi. Budapest, Móra, 2013. 140 p.

Felix Salten több mint hatvan éve írott híres-nevezetes állattörténete újabb és újabb gyermekközönséget hódít meg magának. Egy őz élettörténete a könyv, "aki" megtanulja ösztönei szavát. Megismeri a szerelmet, a hímek párviadalát, a halált, anyja eltűnését, az erdő-mező megannyi más állatát, előkelő szarvast, az ugri-bugri mókust, az ijesztő baglyot, a tücsköt és a pillangót. Megtanulja, hogy nem szabad törleszkedni az emberhez, és azt, hogy az ember sem mindenható, nem fölötte áll az állatoknak, hanem csak mellettük.

Salten, Felix: Bambi gyermekei. Budapest, Móra, 2007. 249 p.

Az ismert osztrák író legnagyobb sikerét híres állatregénye, a Bambi révén érte el, amelynek történetét Walt Disney szép filmen meg is örökítette. A mű folytatásában a felnőtt Bambi a vezér. A Herceg halála után örökebe lép, és bölcs tanácsaival, okosságával és merészségével segíti és neveli a fiatal őzeket, megismertetve "őket" az eredeti élet szigorú, kegyetlen törvényeivel. A lírai hangvétellő mű rangos helyet foglal el az állatregények sorában. Ez a második rész témája folytán sok hasonlóságot mutat az elsővel, sőt, néhol ismétlésekbe is bocsátkozik a szerző. A regény ennek ellenére érdeklődésre tarthat számot; az erdő, az állatok és a természet hű ábrázolásával

természettudományos ismereteket ad. Az állatok emberi tulajdonságokkal rendelkeznek: beszélnek, gondolkodnak, éreznek és szeretnek, de mindezt természetes környezetükben teszik.

Szabó Magda: Bárány Boldizsár. Budapest, Móra, 2016. 100 p.

A Bárány Boldizsár Szabó Magda első gyerekkönyve volt, amely most Kismarty-Lechner Zita kedves, színes rajzai kíséretében jelent meg a Móra Kiadó gondozásában. A szellemes, játékos verses mese egy haszontalan kisbárány, Bárány Boldizsár viselt dolgairól és jó útra téréséről számol be. Hiába reméli szorgos Bertalan és Bárány Borbála, hogy "nagyra nő kis Boldizsár / fejében tudás, temérdek, / megnő apja örömének, / anyja okos gyermekének." - fiacskájuk sok bánatot okoz szüleinek. Boldizsár ugyanis nem szeret iskolába járni, s nem akar szelíd, illedelmes kisbárány lenni. Szerencsére a történet végére az ismerős kis alak valamiért mégis büszkén, boldogan jelenhet meg szülei körében.

Varga Katalin: Barátom Bonca. Budapest, Móra, 2012. 172 p.

A kötet az író két összefüggő - önállóan is megjelent - gyermekregényét tartalmazza. A Barátom, Bonca főszereplője, Bence túl élénk képzeletű kislány, aki hol a Viktória-tavat szeretné lecsapolni, hol expedíciót szervez az afrikai nagyvadak foglyul ejtésére. Környezete, amely már jól ismeri - sőt némi belenyugvással veszi tudomásul - Bence terveit, joggal elcsodálkozik egy hirtelen bekövetkező fordulaton. Bence ugyanis megváltozik. A magyarázat egyszerű: új barátokra lel, olyan felnőttekre, akik megértik és megkedvelik az élénk fantáziájú kislányt, de másféle utazásokra is csábítják. A festő a színek birodalmába, a vak öregember a hangok gazdag világába kalauzolja el - a mesék segítségével - értő szeretettel az élénk fantáziájú kislányt, aki közben rálel gyermekbarátaira is, Andrisra és Magdira. A kisregény folytatásában - Legyél te is Bonca! - Bence egyik felnőtt barátja házába vendégek érkeznek, a házigazda unokahúga és annak kislánya, Nóra. A továbbiakban Nóra körül kerekedik bonyodalom, aki ki nem állhatja a fiúkat. Csuka Zsuzsa illusztrálta a hangulatos, a gyermeklélek konfliktusait finom tapintattal elemző kisregényeket.

Mikszáth Kálmán: Beckó vagy Bolondóc. Budapest, Unikornis, 1997. 164 p.

A Nagy magyar mesemondók sorozatban nem éppen teljes joggal foglal helyet Mikszáth Kálmán írásainak ez a speciális válogatása. Azért nem, mert Mikszáth "igazi" mesét, átírt népmesét vagy klasszikus értelemben vett műmesét sohasem írt. Mesemondónak csak metaforikus, átvitt értelemben nevezhető, illetőleg abban a vonatkozásban, hogy novelláiban, sőt regényeiben is felhasznált népmesei motívumokat, néha pedig egész folklórmesét is beillesztett egyik-másik munkájába. A most megjelent kötet mégis igazi "mesélőt" mutat, olyan elbeszélőt, akinek rövid írásai minden kisgyerek számára a meséhez hasonló, azzal adekvát élményt nyújthatnak. A kötetben első helyen Mikszáth visszaemlékező jellegű írásai olvashatók (Az öreg Dankó bácsi, Tavaszi rügyek, A Tisza stb.), részint, de nem kizárólag iskolai élményeinek epizódjaival. Nem mesék, de gyerekeknek (is) valók, az bizonyos. Jobban emlékeztetnek a mesékre, de mégiscsak inkább igazi - lírai - novellák az állatokról, illetve a magyar várakról, a magyar történelem régiségeiről szóló regék, mondák, elbeszélések (A nyúl, a doktorok és a betegség, Csókakő, Beckó vagy Bolondóc stb.). Az utolsó részben babonás, mitikus, folklórlegendás "mesék" találhatók (Az ördögös professzor, A cseh muzsikások legendái, A fehér kutya stb.). A kisiskolások a legjobb átmenetet kaphatják e kötetben a gyermekmesék és a valódi irodalom között, egyúttal remek bevezetést is az egyik legnagyobb magyar író világába. Annál is inkább, mivel a válogató nem állhatta meg, és néhányat felvett a felnőtteknek való, ámde a gyerekek számára érthető, élvezhető novellák közül (Az elfelejtett rab stb.).

Grahame, Kenneth: Békavári uraság és barátai. Budapest, Ciceró, 2006. 221 p.

A skót származású író meseregénye először 1908-ban látott napvilágot. Az író a békés, a kalandoktól-bonyodalmaktól mentes élet, "az én házam az én váram" szemlélet törvényei szerint mozgatja szereplőit, akik pedig - mint a Vakond, a Varangy vagy kis híján a Patkány - megpróbálnak kitörni e világból, súlyosan megbűnhődnek, csak hűséges társainak barátsága mentheti meg őket. Az állatok történetei, amelyeknek egyszerű, bár más-más köntösben jelentkező alapmotívumai a menekülés-bűnhődés-visszatérés-megnyugvás, a századelő emelkedett és igen szép nyelvezetű meséi. A könyv a

gyermekirodalom híres alkotása, a meseregény egyik prototípusa. Az ízig-vérig brit mesét Szemlér Ferenc érzékeny átültetése és Patrick Benson hangulatos illusztrációi méltó módon támogatják.

Benedek Elek összes meséi 1-2., 3-4. kötet. Szeged, Szukits, 2007. 726+729 p.

Benedek Elek eredetileg ötkötetes, a székely népmeséket saját elbeszélő stílusához igazítottan, ízes magyar nyelven átírt történeteinek gyűjteményét (eredetei címe: Magyar mese- és mondavilág) négy kötetbe sűrítve jelentette meg a Szukits Könyvkiadó. A szép kiállítású, tartalmas kötetek igen változatos anyagot kínálnak: találhatók benne átdolgozott népmesék, mondák és legendák, saját költésű tündérmesék, kópémesék, csalmesék, valamint háborús és katonatörténetek mesés változatai. Szinte a mesefolklór minden műfaja megjelenik köztük, számos közismert és kedvelt mesével, de sok olyan történettel is, amely az újabb Benedek-válogatásokban nem szerepelt, csak a kiadás alapjául szolgáló ötkötetes nagy műben lelhető fel. A nyelvi egyszerűségével és tisztaságával elkápráztató „nagy mesemondó” varázslatos előadásában az olyan népmesei hősök, mint A csillagszemű juhász, Furulyás Palkó, Vas Laci, János diák, Szép Miklós kalandjai mellett királyok és királykisasszonyok (A zöld király, A halhatatlanság országa, A cigánypurdé, Pengő Világszép Nádszál kisasszony stb.) csodákkal teli, izgalmas történetei kelnek életre - a mesehallgató, olvasó korosztály feltehető örömére.

Lázár Ervin: Berzsián és Dideki. Budapest, Móra, 2014. 121 p.

Berzsián, a híres jobblada-költő (utál mindent, ami ballal kezdődik), szomorú: az emberek lopnak, csálnak, hazudnak, vizezik a bort, klórozzák a vizet, egymásnak vermet ásnak. Elhatározza hát, hogy szakít az emberiséggel. Nemcsak rajta múlik, hogy ez nem sikerült. Sróf mester - aki szemrebbenés nélkül készít televízióból taligát és taligából televíziót - Violin, a fülrepestő zenész és a locska-fecske Zsebenci Klopédia a legnagyobb bajban sem hagyják magára. Segítenek rajta, amikor - világ csúfjára - Eszternek hatvanadik születésnapjára nem ír köszöntőverset, s akkor is, amikor kiderül, hogy a költő veszélyes képességekkel rendelkezik: amit mérgében kíván, beteljesül. El is szaporodik városszerte a lábtörés, villámcsapás, hasraesés, robbanás és nyelvbénulás. Az egész Hörpentő, a nagyhírű szörpentő - ahol kilencvenkilencféle szörpöt mér Vinkóci Lőrinc korcsmáros - törzsközsége összefog, hogy orvosolja a bajt. A rengeteg nyelvi leleménnyel, sok humorral és mesélőkedvvel megírt, Réber László illusztrálta történetek bizonyára minden gyerekek örömet szereznek.

Kolozsi Angéla: Bódog és Szomorilla. Budapest, Pozsonyi Pagony, 2016. 91 p.

A néhány oldalas fejezetekből álló, rendkívül szórakoztató, ugyanakkor tartalmas, eredeti hangú, igényes nyelvezetű, olvasmányos meseregény egy pirospozsgás, pufók fiatalember és egy sápadt, sovány ifjú hölgy találkozásával kezdődik. A kopott bőrdönt cipelő fiatalember, Bódog valójában egy birodalom nélküli király, aki nem tud írni-olvasni, és két tökkelütött, Halogati és Félbehagyó nevű szolgálattal rendelkezik csupán. Szomorilla, a piknikkossal rendelkező sápadt ifjú hölgy pedig egy nem túl kedves, varázserő nélküli, diplomás tündér. Mindketten vándorolnak, ám míg Bódog társaságra vágyik, addig Szomorilla inkább egyedüllétre. Egymásra találásuk nem egyszerű, a kezdeti ellenszenv csak lassan alakul át rokonszenvvé, többször is elválnak útjaik, hogy aztán ismét együtt folytassák azt. Bódog kedves, csinos, okos tanárt keres, aki megtanítja az uralkodás rejtelmeire, valamint írni-olvasni is. Először Gráfia kisasszony jelentkezik, aki azonban nem elég kedves, s nem is kapja meg a fizetését Bódogtól, majd az elbűvölő Didaktika jelentkezik az állásra. Természetesen mindkét hölgy valójában Szomorilla álruhában... Szalma Edit kedves, színes illusztrációi kísérik a remek humorú, lendületes cselekményű, lebilincselő történetet, amelyet bizonyára nagyon élveznek majd a 8-11 éves gyerekek. A kötet elnyerte a Szép Magyar Könyv 2016 verseny elismerő oklevelét.

Szávai Géza: Burgum Bélus, a mesterdetektív. Budapest, Pont, 2010. 99 p.

A szerző saját fekete-fehér rajzaival illusztrált, vidám kötete gyerekeknek szóló mesterdetektív-regény. Főhőse, Burgum Bélus mesterdetektív, aki minden rejtélyt megold. Bélus egy kis medve, aki megvált a cirkusztól, ahol nevelkedett, és elindul a nagyvilágba, ahol idővel aztán messze földön híres nyomozóvá válik. Kalandjai során szembekerül a hétfejű sárkánnyal, akit nem mindennapi

módon – egy vírusos mandulagyulladásal – sikerül megszeliđítene, aztán telefonbetyárok baját látja el, és Musztafa kalifa repülőszőnyegének rejtélyét is megoldja, miközben a kalifa sikeres fogyókúrájában is oroszlánrészt vállal... A humoros mesékben bizonyára örömet lelik a gyerekek.

Lewis, Clive Staples: Caspian herceg. Budapest, Harmat, 2013. 241 p.

C. S. Lewis hét kötetes (A varázsló unokaöccse, Az oroszlán, a boszorkány és a ruhásszekrény, A ló és kis gazdája, Caspian herceg, A Hajnal vándor útja, Az ezüst trón, A végső ütközet) gyerekkönyve, a Narnia Krónikái a Pevensie család négy sarjáról szólnak. Az első részben a testvérek egy vidéki rokonuk kastélyában az öreg ruhásszekrénybe bújnak, amely titkos ajtót rejt. Ezen az ajtón át különös birodalomba, a szeretet és a békesség országába, Narniába csöppennek, amelyet már száz éve a hó és a jég fogságában tart a gyönyörű, ám annál gonoszabb boszorkány Jadis, és a gyerekekre vár a feladat, hogy megtörjék a világalmai terveket dédelgető királynő hatalmát. Kalandos utazásuk során életre keltik Narnia mindenkor királyát Aslant, a bölcs oroszlánt, aki a szemük láttára beszélő állatokkal, dús növényzettel népesíti be a csodálatos birodalmat, olyan új, tiszta világot teremt, amelyet a jó szándék, az igazság irányít, és ahol Jadis hatalma megsemmisül. Az utolsó részben Narnia összedől. Bukásának előidézője Shift, a fondorlatos majom „aki” a balga szamarat oroszlánbőrbe bújtatva a Nagy Aslan hatalmában tetszeleg. Ezzel zsarnokságot és rabszolgaságot, valamint gonosz ellenség uralmát szabadítja a boldogság birodalmára. Tirian, Narnia utolsó királya felveszi a harcot a majommal és szövetségeseivel, de az egyenlőtlen küzdelemben biztos bukás várna rá, ha - mint mindig - Aslan és a „távoli gyermekek” a segítségére nem sietnek. Bár a birodalom összedől, a befejezés mégis reményt adó: Aslan és valamennyi igaz híve együtt repülnek a végtelen időben, egy távoli, ám még csodásabb birodalom felé... A világszerte hatalmas sikert arató regénysorozat a Jó és a Rossz örök háborúját meséli el. Olykor a csatamezőn, nyílt küzdelemben máskor a szív rejtett zugaiban zajlanak az ütközetek, ám minden csapás meghatározó erejű a birodalom és a főhősök sorsa szempontjából. A fordulatokban gazdag, varázslatos történet már világszerte hatalmas sikert aratott, ezidáig 35 nyelvre fordították le. Föltehetően népszerű lesz a magyar gyerekolvasók körében is.

Telegdi Ágnes: Cinkenapló. Budapest, Ring-Color, 2015. 56 p.

Egy ütött-kopott társasházi postaládában fészket verő szécinegépár kalandjait meséli el a növényekről és különféle állatokról, többnyire madarakról készült színes fotókkal és rajzokkal gazdagon illusztrált, tarka színekben pompázó kötet. A cinkeszülők – Cini és Cili – maguk mesélik el, hogyan választották ki a postaládát, építették fészket, és nevelték fel fiókáikat. A kis cinkék kirepülése után is feltűnnek még ősszel, ahogyan a természet kincseiből keresgélnek, majd télen a benépesült madáretetőn...

Nyulász Péter: Ciprián. A Balaton hercege. Budakeszi, Betűtészta, 2016. 286 p.

A szerző korábbi könyvéből (Helka. A Burok-völgy árnyai) megismert szereplők, akik egyszer már legyőzték a gonosz erőket, most néhány új mesehős kíséretében ismét feltűnnek, hogy újabb izgalmas kalandokba bonyolódjanak. Helka immár a Balaton tündére és védelmezője, testvére, Ciprián pedig a Víz, a Part és az Erdő őrzője. Helka kamarása, Mordizár azt a feladatot kapja a gonosz Zemúrtól, az Alföld zsarnokától, hogy hozza el neki a hercegnőt a varázslatos Sárgaköves Gyűrűvel együtt. A kamarás a rá bocsájtott gonosz bűbáj hatására ki is dolgoz erre egy részletes tervet, s el is rabolja Helkát. Nem számolnak azonban Cipriánnal, a Balaton hadvezérével, aki közben újabb titkok tudójává válik. Megtudja Kamortól, a varázslótól, hogy Zemúr valójában a nagyapjuk, Kaba testvére, a Sárgaköves Gyűrűt pedig azért akarja mindenáron megszerezni, mert annak foglalatja semmivel sem felérő varázserővel bír, ugyanis a sárkányölő lándzsa erejét hordozza. A bátor Ciprián társaival együtt elindul Helka kiszabadítására, és Tramini, a manó hőstettének és a földipicinyek szövetségének köszönhetően sikerrel is járnak, ám ekkor Zemúr seregével a Balaton ellen indul, s a nyomában mindenütt pusztulás jár... A fekete-fehér rajzokkal kísért, izgalmas fordulatokban gazdag regény ezúttal is számos mondát, legendát elevenít fel a magyar tájakról, remek szórakozást ígérve a 8-11 éves gyerekeknek.

Ádám Valérián: Csángó mesék. Budapest, Móra, 2010. 114 p.

A kötetbe rendezett huszonkét - Ádám Valérián által gyűjtött és átdolgozott - mese nemcsak a moldvai táj varázslatos szépségét foltáró fordultatos meseszöveg, a tájnyelvi szavak, kifejezések használata, de a települések elnevezéséhez kötődő mondák, legendák megismerése okán is sok érdekességgel szolgál. Ha szárazság veszélyezteti a termést miért éppen Szent Péter segítségét kéri az elbeszélő szülőfalujában élők? Kihez köthető Pusztina, Gorzafalva, Szabófalva és más csángó település nevének eredete? Mi volt a keresztszülők kiemelt szerepe a családban? Honnan ered az ősi csángó „mesterség”, a családfahímzés művészete? Ilyen és sok egyéb érdekes kérdésre választ kapnak a Sinkó Veronika színes rajzaival kísért, a csángóföldön használatos sajátos kifejezésekkel (osztováta, picsóka, pisenyek, tyúkmony stb.) megtűzdelt, ízes nyelven előadott történetekben a már olvasni tudó kisiskolások. A kötet végi Szómagyarázattal is kiegészített, igényes kivitelű kiadványt érdemes ajánlani körükben.

Csukás István: Csicsóka és a moszkító. Szeged, Könyvmolyképző, 2010. 210 p.

Csukás István kalandos, gyermekeknek szóló regényeivel mindig lenyűgözi olvasóit. Ebben a történetben a főhős, Csicsóka (minő furcsaság, hogy a név egy krumplihoz hasonlatos, földben termő, gumós növény nevével azonos) maga sem gondolta az unalmasnak ígérkező vakáció kezdetén, hogy Alsókukucs falucska, amely semmiféle izgalmas eseménnyel eddig nem örvendeztette meg az ott lakó gyerekeket, a történet idején különös események színterévé válik. A bonyodalom akkor veszi kezdetét, amikor Csicsóka a faluba érkező vándorcirkuszosok beszélgetését kihallgatva arról szerez tudomást, hogy a helyi népművelő fiát, ifjabb Zombereky Tivadart – ismeretlen okokból - el akarják rabolni a „csepürágók”. Ekkor határozza el Csicsóka, hogy megmentendő az ifjú Tivadart, inkább saját magát raboltatja el a moszkítókkal, akikről ekkor még nem igazán lehet tudni, hogy valójában kicsodák is ők. A népművelő édesapa idő előtt rájön a tévedésre, s, hogy ez a tény mennyiben kuszálja össze a szálakat, azt megtudhatják az ifjú olvasók az izgalmakban és humorban bővelkedő regény elolvasásakor. Az már csak „hab a tortán”, hogy virágosra pingált tehenek is részt vesznek az emberrablásnak induló műveletben, amely a végkifejlethez közeledve 180 fokban fordul, és „felszabadító hadműveletté” válik. A történet végére pedig nemcsak a tehenek szerepe tisztázódik, de arra is fény derül, miért kapta ezt a furcsa nevet a címszereplő...Jó szívvel érdemes ajánlani ezt a mókás fordulatokban bővelkedő, nagyszerű regényt.

Kamarás István: Csigamese. Budapest, Ciceró, 2011. 82 p.

A mesefüzér tanulsága szerint nincs minden bonyodalom nélkül a csigalagzi sem, különösen akkor, ha pont a lakodalom előtt összetörik a csiga háza. Ám a meseregényből az is kiderül, hogy a Jóisten gondot visel mindenre, még egy csigára is. Igencsak érdekes mesehőst formál az író: a Teremtő sámli üldögél, szeret szájharmonikázni, bár kissé hamisan játszik, mert minden talentumot egyik teremtményének, Johann Sebastian Bachnak juttatott a tőle megszokott önzetlen szeretettel. E szeretet vezet akkor is, mikor - látva a csiga szomorúságát - pályázatot hirdet egy új csigaház építésére, formatervezésére. A zsűriben meghívja Leonardo da Vincit éppúgy, mint Le Corbusier-t és Makovecz Imrét. A pályamunkák szebbnél szebbek (páncélos lovagvár, hegyikristály-palota), de a legszebb mégis az lett, amely kitartó erőfeszítés nyomán, türelemmel és hittel született, és maga a csiga hozta létre, "aki" mégis csak megházasodhat. Kamarás István kötete "igazi" huszadik századi mese, sokszólamú, több jelentésű, elgondolkodtató történet.

Török Sándor: Csilicsala csodái. Budapest, Ciceró, 2011. 262 p.

Csilicsala bácsi foglalkozására nézve varázsló, a bajba jutott gyerekek gyámolítója és őrzője, akinek mindig bőven akad dolga. Török Sándor lazán összefüggő történeteinek állandó főszereplője, Balogh Gyuszi is lépten-nyomon valami kalamajkába keveredik. Egyszer becsúzlizza a tanári szoba ablakát, máskor csavargásával ejti kétségbe a családját. Belefog kutyaidomításba, hegedülésbe, hőemberépítésbe, kémiai kísérletezésbe és még sok egyéb foglalatosságba, amelyeket azután félbeszerbe hagy. Csilicsala bácsi mindig segítségére siet, de jó pedagógiai érzéssel úgy teljesíti a kisfiú kívánságait, hogy az még jobban belegabalyodik a hazugságok és varázslatok reménytelen

szövevényébe, amelyből végül semmi másféle kiút nem kínálkozik, mint az elkövetett hibák töredelmes beismerése. A szellemesen, szórakoztatóan megírt kötet kiváló kedvcsináló lehet az olvasáshoz.

Móra Ferenc: Csilicsali Csalavári Csalavér. Budapest, Móra, 2011. 176 p.

A Reich Károly rajzaival illusztrált mesetörténet Csalavár bárója, a címe-rangja ellenére szegényes barlanglakó róka és népes famíliája fel-felívelő "karrierjének", nagy szerencséinek mulatságos krónikája. Főhősének más fegyvere nincs, mint éles foga és furfangos esze, de ez utóbbi éppen elég ahhoz, hogy új rangok várományosaként gazdagságot, jólétet teremtsen ideig-óráig élete párjának és két elvetemült kölykének, Csalarózsának és Cselelendinek.

Duray Miklós: Csillagszilánk és tövistörek. Somorja, Méry Ratio, 1994. 112 p.

A tündérmesék hangulatát idéző, szépséges történetek füzérének hőse a furfangos, légynek sem ártó vándor szabó - Cérna Géza, aki élete utolsó harmadában vándorútra kelt, s bebarangolta Gömörországot, Palócföldet s a folyók övezte hatalmas szigetet: Csallóközt. Nyomában járva kisebb-nagyobb kalandok sorát ismerjük meg, valamennyiben Cérna Géza küzd, küszködik ellenfeleivel, a gyengék, elnyomottak és rászédettek, bajba kerültek oldalán és - bár többször maga is bajba kerül - ő diadalmaskodik. Védencei között akad világszép hajadon, Gedővári Csillag Anna, akinek Cérna Géza szövő-varrja a legszebb ruhát, és ugyancsak ő az, aki megszabadítja Csillag Annát kényszerű vőlegényétől, a tájra bajok tömkelegét zúdító Ördög Jánostól is. Eközben arra is időt tud szakítani, hogy befoltozza a Nap lyukait, Palócföldet megmentse az ínségtől, és foltokat varrva a kökénybokorba esett gőte bőrére, megmentse a kiszáradástól.

Kästner, Erich: Csizmás kandúr. Erich Kästner mesél. 2012. 55 p.

Ezúttal a Csizmás kandúr történetének humoros átdolgozását olvashatjuk Erich Kästner tollából. A molnár halála utána legkisebb fia, Jancsi semmi mást nem örököl, csupán egy macskát. Azonban hamarosan kiderül, hogy ez a kandúr korántsem hétköznapi macska, tud beszélni, ráadásul rendkívül furfangos. Jancsitol csak egy pár csizmát, egy vadásztáskát és egy zsákot kér, hogy útnak indulhasson és fordíthasson Jancsi sorsán. Leleményességének köszönhetően hamarosan el is nyeri a király jóindulatát, ravaszságával legyőzi a gonosz varázslót, és megcsinálja fiatal gazdája szerencséjét... A fekete-fehér, vidám rajzokkal illusztrált, olvasmányos, humoros kötet remek szórakozást ígér a 8-11 éves gyerekeknek.

Czigány Zoltán: Csoda és Kósza. Budapest, Pozsonyi Pagony, 2013. 103 p.

Az Év Gyermekkönyve 2007 díjat nyert mesekönyv főszereplője két ló: a kissé szeleburdi, állandóan bajba jutó Kósza, és az okos, megfontolt, barátja megmentésére mindig kész Csoda. A sokrétű nyelvi humorral tálalt történetekben elsőként a Puszta Pizzériába látogatnak el. Itt Kósza főszakácsnak áll és bádogvödörből, cirokseprűből, szögekből, pizzavágó-szerkentyű darabkákból, cipőfűzőből „és egyéb vackokból” készített specialitással látja vendégül Tök Elek miniszter urat. Mulatságos kalandjaik a Közlekedési Múzeumban folytatódnak, ahol olyan felfordulást csinálnak, hogy végül kommandósok veszik üldözőbe őket. Majd a Marsra repülnek, ahol Kósza kis híján éhen hal, a múltba kerülve pedig majdnem a hűsevő dinók táplálékává válnak. De festőművészi karrierjük, órajavítási akciójuk és a Lóbolt megnyitása is, mind-mind bővelkedik váratlan fordulatokban, vidám, gyakran groteszk helyzetekben (hiszen Kósza abszurd ötletei - minden ésszerűség ellenére - olykor nagy sikert aratnak az emberek körében) - remek szórakozást nyújtva a már olvasni tudó kiskamaszoknak és szüleiknek egyaránt. A szellemes, fantáziadús, pergő cselekményű mesék sorát Baranyai András nagyszerű rajzai teszik még emlékezetesebbé.

Czigány Zoltán: Csoda és Kósza körül a Föld. Budapest, Pozsonyi Pagony, 2016. 110 p.

Az IBBY-től az „Év Gyermekkönyve” díjat nyert Csoda és Kósza történetek a statisztikák adatai szerint meghódították a gyerekolvasók szívét, így biztosan örömmel fogadják majd a két különleges ló abszurd helyzetekben bővelkedő újabb kalandjait is. A meggondolatlan Kósza ez alkalommal repülni

szeretne. Egy véletlen folytán léghajóra száll, amelyen eljut a Szaharába, majd az Északi sarkra, de megmentői, Csoda, Sajó bácsi és Gyöngyi néni végül Párizsban az Eiffel torony tetején találják rá az éhségtől, szomjúságtól elgyötört barátjukra. Ám Kósza sosem tanul a hibáiból, így újabb és újabb elképesztő helyeken bukkan föl. Például a Hungaroringen, ahol egy kimustrált, büfévé alakított Ikarus buszba Boeing 737-600-as repülőgép motorját szerelve Hamiltonnal, Alonsoval és Donatellóval kell versenyeznie. A vidám, gyakran groteszk helyzetek bővelkednek szöviccekben, szellemes nyelvi játékokban - nagyszerű szórakozást nyújtva a 8-10 éveseknek éppúgy, mint a felnőtt olvasóknak.

Czigány Zoltán: Csoda és Kósza legrégebbi kalandjai. Budapest, Pozsonyi Pagony, 2017. 95 p.

A két patás barátról szóló újabb kötet ezúttal azt meséli el, hogyan is találkozott először Csoda és Kósza, s milyen közös kalandokat éltek át barátságuk hajnalán. A kissé kelekótya Kósza sok-sok galibát okozott, amelyeket aztán a megfontolt Csoda segítségével, közösen tudtak csak helyre hozni. Az egyik történetben a szeleburdi Kósza figyelmetlenségében letaposta Gyöngyi néni frissen ültetett, csodálatosan szép virágát, és ezt kellett minél előbb újra ültetniük, mielőtt még gazdasszonyuk észrevette volna... Bodzaszörpöt is szeretett volna készíteni Gyöngyi néni, ezért a két jó barát elindult bodzát gyűjteni. Ám Kószának ez sem volt olyan egyszerű, mint amilyennek elsőnek gondolnánk... Hogyan lett belőlük madárijesztő vagy éppen tiszteletbeli rendőr? Nos, a kedves, szellemes mesékből ezt is megtudhatjuk. A humoros, szórakoztató, olvasmányos történeteket ezúttal is Baranyai András kedves, színes rajzai kísérik, melyek remekül illeszkednek a mesék hangulatához. A nyelvi leleményekben is bővelkedő kötet ezúttal is jó szórakozást ígér a 8-11 éves gyerekeknek.

Csodadolgok. Híres írók meseszép történetei. Budapest, Naphegy, 2017. 158 p.

Hat híres író tanulságos, meseszép története olvasható a gyönyörű mesekönyvben, méghozzá új fordításban. Theodor Storm, Rudyard Kipling, Oscar Wilde, E. T. A. Hoffmann, O. Henry és Edith Nesbit történetét Náldori Lída, Elekes Dóra, Varró Köz András és Greskovits Endre ültette át most magyar nyelvre, hogy Lisbeth Zwerger különleges, színes illusztrációinak kíséretében elvarázsolják napjaink gyermekeit. Emberek, állatok és különféle képzeletbeli lények, sárkányok, dzsinnek, szellemek a szereplői ezeknek a meséknek. Az egyikben Makranc, a pöttöm fiúcska különleges utazásra indul éjjel a jószágos Hold kíséretében, bejárja a világot, majd az égboltot, ám telhetetlen kis főhősünk szemtelenségét végül megelégteli a Hold és a Nap is... A csodaszép kötet lapjain meglevenedik még a kedves Diótörő és az egérkirály meséje, valamint a canterville-i vadászkastély kísértetének és lakhelye új gazdáinak, a szerinte módfelett faragatlan amerikai családnak a párviadala, amely jelentősen megtépázza az ősi angol szellem idegzetét. Olvashatunk még a szegény, fiatal házaspár karácsonyi ajándékáról, mely az igaz szeretet ékes bizonyítéka, és arról, hogyan mentették meg Angliát a gyerekek a sárkányoktól. Kipling történetéből pedig még azt is megtudhatjuk, hogyan lett a tevének púpjá. A világ keletkezésének idején ugyanis a tevé igencsak lusta volt, nem volt hajlandó dolgozni, míg mások már három napja munkálkodtak, ezért aztán Minden Sivatok Dzsinnje púpot növesztett a hátára. A színvonalas kiadvány kisebb és nagyobb gyerekek számára is kínál olvasnivalót, talán csak Oscar Wilde szellemes, remek stílusú, fanyar humorú, szórakoztató és egyben filozofikus réteggel is bíró írása illik kevésbé a kötetbe, mivel inkább felnőttek és kamaszok számára érthető, már csak a szóhasználat okán is.

Páskándi Géza: Csodatopán. Budapest, Palatinus, 2005. 134 p.

A kötet címadó meséjének hőse, a vidám kis csizmadia, Füttyü (aki gúnynevét azzal érdemelte ki, hogy munka közben mindig vígan füttyörészett) hazája, Mézország győzelméért minden haja szálát odaadja. A szemrevaló legényt kopaszon is elfogadná párjának Méz király szépséges leánya, ám ő mégis vándorbotot vesz a kezébe, és útnak indul, hogy megkeresse a világban "kerek földön elvesztett, odaadott göndör-szép hajszálait". Míg célját eléri, számos birodalomban megfordul, de bármerre is jár, mindenhol tanúbizonyságát adja annak, hogy esze és szíve egyaránt a helyén van: szeretetet, békét, szabadságot és derűt visz az ott lakók életébe. Páskándi Géza két csoportba (Csodásmesék, Tréfás mesék) sorolt meséiben a legváltozatosabb mesehősök lépnek színre. Tökök, dinnyék, gombák, hordók, fogpiszkálók, ásó és kapa stb. kelnek életre, és versengenek egymással,

hogy azután a mese végére belássák: a szeretetnél és a békességnél fontosabb talán nincs is ezen a világon. A sok-sok humorral előadott tanulságos történetekhez Faltisz Alexandra figyelemre méltó rajzai társulnak a kisiskolások biztos örömére.

Kertész Erzsébet: Dalia és Dália. Szentendre, Cerkabella, 2014. 102 p.

Dália magányos várúrnő, aki epekedve várja, hogy végre megérkezzen a lovagja, akivel majd boldogan élhet, amíg meg nem hal. Erre készülve szorgalmasan olvasgatja a lovagregényeket és végzi a várúrnő-mimikai gyakorlatokat. Az érkező lovag azonban korántsem olyan, amilyen a mesékben szokott lenni. Példának okáért nem tudja, hogy a szépséges, ám kissé furcsa hajadon miért dobál ki az ablakból különféle hímzett rongyokat. Dália viszont tudja, manapság nincs olyan nagy választék lovagokból, hogy sokat válogathatna, ezért tesz egy próbát Daliával annak ellenére, hogy annak fogalma sincs, mihez kellene kezdenie az elejtett keszkenővel. A lovag viselkedése azonban továbbra sem felel meg a kisasszony kifinomult ízlésének, elvárásainak, sőt, hamarosan az is kiderül, hogy Dalia csupán azért jött, hogy kitűzze a vár tornyára gazdája, Talpig Tivadar, a szőke herceg hirdetményét, aki feleséget keres. Tivadar képe rögtön rabul ejti Dália szívét, aki el is megy az estélyre, hogy Tivadar őt válassza feleségül. Ám az estélyen feltűnik a gyönyörű, igencsak határozott Pupilla, a hárpia, aki elrabolja Daliát, sőt, Talpig Tivadarra is mély benyomást tesz... Keszeg Ágnes színes, művészi igényű illusztrációi kísérik a remek humorú, egy-két oldalas fejezetekből felépülő történetet, amely kellemes szórakozást ígér a kisebb és nagyobb lányoknak (sőt ironikus áthallásai okán még az anyukáknak is).

Móra Ferenc: Dióbél királyfi. Budapest, Móra, 2014. 149 p.

A Dióbél királyfi egyike legjelentősebb, legeredetibb hangú ifjúsági regényünknek. A mű epizódok szötte; falujáról mesél bennük az író, s meséje nyomán lassan kitarul az olvasó előtt az 1848-49-es szabadságharc világa. Móra kitűnő portrék sorában idézi meg a regénybeli magyar falu, Malajdok lakosait. A nagy erejű Töröcsiket, aki Napóleon franciáitól ugyan nem ijedt meg, de meghátrált egy fiókáit védő kenderike könyörgő szavára (Öregapám); Okos Töröcsiket, a fiát, aki felfurcsa észjárásával tűnik ki (Apám). Hamarosan felbukkan a portrék sorában az író gyermekkori "arcképe" is, ő a kötet címadó hőse: Dióbél királyfi. Az ötesztendő kisfiú a malajdoki uraság kastélyába kerül, hamarosan az öreg uraság bizalmasa, unokái játszótársa lesz. S itt belép a műbe a történelem; a malajdoki Gáspár urat elhurcolják, s Olmütz várából vakon, nyomorékon tér meg. A 48-as dicső napok bemutatása mellett a regény számos epizódja idézi a világosi fegyverletételt követő keserű éveket. Móra az egyszerű ember látószögéből világítja meg, a nép kalandjai kapcsán idézi fel a történelmet. Emlékezését megszépíti, derűsebbé teszi a múltba néző csalóka távolság. A regényt a falusi emberek izes beszédnyelve teszi színessé. Az illusztrációk hangulata szervesen illeszkedik klasszikus értékű ifjúsági regényünk stílusához.

Lakatos István: Dobozváros. Budapest, Magvető, 2011. 313 p.

Zalán kissé egyhangú élete alaposan megváltozik, amikor váratlanul beállít hozzá Székláb, a morcos öreg és közli, hogy szüleit a titokzatos Dobozvárosba hurcolta és gumiebbekkel helyettesítette a világ elpusztítására törekvő Egyes. A fiú szülei kiszabadításának reményében vele tart és olyan kalandok sorát éli át, amit csak egy a fantasy-meseirodalmat szerető, Rowling regényeit olvasó, a Csillagok háborúja történetét jól ismerő, élénk fantáziával megáldott gyerek vehet természetesnek. Széklábról kiderül, hogy rendkívüli erővel és hatalommal bír, ha kell, felhőt és tavat reparál ócska ládájából előtűrt szerszámaival, morcosága mögött egy minden pusztítást mélyen elítélő, a világot odaadó szeretettel és bölcsességgel gondozó, melegszívű varázsló rejtőzik. Az ő feladata egyensúlyt tartani, megfékezni a gonosz erőket, megakadályozni az olyan elgépiesedett, futószalagon működő, környezetszennyező világ létrehozását, amelyet az Egyes célul tűzött. A rendteremtésben ez alkalommal Zalán és szülei lesznek a segítségére, mert egyedül ők tudhatják, hol található az a különleges tárgy, egy régi fém építőjátéknál használt fémcsavar, amely terve megvalósításához szükséges... A szerző rajzaival kiegészülő, gazdag fantáziával szőtt meseregény mind képi mind szövegvilágát tekintve egyedi ötletekkel teli alkotás, amely méltán nyerte el 2011-ben „Az Év Gyermekkönyve” díjat.

Lofting, Hugh: Doktor Dolittle cirkusza. Budapest, Falukönyv - Ciceró, 1998. 238 p.

A híres orvos, állatorvos, aki abban különbözik minden más emberfiától, hogy az állatok beszédét megérti és szót is tud érteni velük, megtér afrikai utazásáról barátaival, Dzsip kutyával, Dab-Dab kacsával, Tu-Tu bagollyal, Göb-Göb malaccal, egy Huzivoni nevű kétfejű lénnel és a Fehér egérrel. Csakhogy pénzsűkében van, ezért elhatározza: cirkuszhoz szegődik, és mutogatni fogja Huzivonit. Így is történik, csakhogy a doktort nagy szíve, állatbarátsága itt is különböző mulatságos kalandokba sodorja. Megszökteti az idomított fókát, mert az párja után vágyakozik Alaszkába, rókákat ment meg a rókavadásztól. A család cirkuszigazgató meglép a nagy halom pénzzel. Az oroszán, "akit" becsületszóra kienged félórás szabad kószálásra, eltéved, és hatalmas ribilliót okoz. Doktor Dolittle megalapítja a Nyugalmazott Konflis- és Teherhordó Lovak Egyesületét, és mindjárt idilli levegőt is vásárol a kiérdemesült paciknak. A fordulatos és mulatságos események természetesen szerencsés véget érnek, a megszökött igazgató után Dolittle lesz a cirkuszigazgató, s a Dolittle Cirkusz sikert sikerre halmoz. Az izgalmas, mulatságos Lofting-mű - Honti Irma fordításában - a nyolc éven felüli gyerekeknek ajánlható.

Lofting, Hugh: Doktor Dolittle és az állatok. Budapest, Ciceró, 2010. 128 p.

Dr. John Dolittle híres orvosként nagy tiszteletnek örvendett Puddleby városka lakói körében. Még azt is elnézték neki, hogy túlságosan szereti az állatokat, és kedvenceit ott tartja a házában. A bonyodalom akkor kezdődött, amikor az egyik páciens véletlenül ráült a rendelői karosszékre szundikáló sündisznóra. Ettől kezdve a betegek száma egyre fogyott, így Dolittle doktornak más hivatás után kellett néznie. A kedves, kicsit bolondos doktorbácsi elhatározta, hogy emberek helyett ezentúl állatokat gyógyít. Polinéziától, a papagájától megtanulta az állatok beszédét, és messze földön híressé vált. Az immár klasszikus meseregény a nyolc éven felüli gyermekolvasók élvezetes olvasmánya.

Sebők Zsigmond: Dörmögő Dömötör. Budapest, Osiris, 2002. 238 p.

Örömteli tény, hogy - fél évszázados szünet után - újból lehetőség nyílik Sebők Zsigmond varázslatos mackó-regényei olvasására. Lelkes hívők, elítélő kritikusok egyaránt akadtak az író értékelőinek táborában. Elsősorban persze most is a gyerekolvasókra vár a döntés, hogy maradandó olvasmányélményeik közé sorolják-e Dörmögő Dömötör történeteit. Dörmögő Dömötör máramarosi erdőbirtokosnál, méztermelő, utolérhetetlen utazónál kevés szeretetre méltóbb mesehőssel találkozhatnak, hiszen a medve szerencsésen ötvözi "személyében" a nagy erejű, nagy hatalmú mesehős és a naiv jóhiszeműségében szánandó-esendő, mindig kicsit vesztesre álló, pikareszk figura tulajdonságait. Jócskán osztozik e szerepekben testvére, Hörpentő is, a bocsok, Dorka és Zebi nemkülönben. Utazásaik során rácsodálkoznak az emberi világra, márpedig a máramarosi birtok zárt világából a ténsúr sűrűn kilép. Utazásai elvezetnek a Vaskapuhoz, a Tátrába, a Király-hágón túl, azután Budapestre, tutajjal hajózik végig a Vágon; a helyszínek, a táj változnak, de nem változik a címszereplő: mindvégig megmarad jámbor, jóhiszemű, gyermekszerető medvének. A 8-10 éves gyerekek olvasmánya.

Sebők Zsigmond: Dörmögő Dömötör és a labdarúgók. Budapest, Falukönyv - Ciceró, 1996. 95 p.

Az angol csapat, a Windsor játékosai szeretnék összemérni erejüket a Ferencvárosi Labdarúgó Klub focistáival, ám fölkérésük rosszkor érkezik. Lakatos, a "csodacsatár" biceg, sántikál, pedig pótolhatatlan. Vagy mégsem? A siófoki futballcsapatban fölbukkan Dörmögő Dömötör, aki éppen a huszonnegyedik gólt rúgja az ellenfél kapujába. Készséggel és látható örömmel vállalja, hogy játszik a ferencvárosi színekben, és igyekszik pótolni Lakatost. Ám váratlan fordulat következik be, a "ténsurat" elrabolják. Ebben a sötét akcióban nagy része van a fortélyos intrikusnak, Róka Miskának, de az, hogy a fekete felhők végül is elvonulnak - Lohinai detektív mellett - elsősorban a bátor és okos máramarosi medve, alias Dörmögő Dömötör érdeme. Kacagtató fordulatok, naiv báj árad Sebők Zsigmond kedves meseregényéből, melyet Zsoldos Vera rajzai illusztrálnak.

Dudák, dobok, dalok. Muzsikás mesék. Összeáll. Boldizsár Ildikó (1963) . Budapest, Rózsavölgyi, 2007. 155 p.

Számos mesehőst bátorsága, kitartása ereje, okossága viszi győzelemre, de előfordul, hogy mindez kevésnek bizonyul, és segítségre szorul. A segítség olykor csodás lények, táltos paripa, jószágos boszorkány, tündér, manó, óriás stb. alakjában érkezik, máskor valamilyen varázseszköz, hétmérföldes csizma, pálca, bot, láthatatlanná tévő csodaköpeny, terülj-terülj-asztalkám stb. lendíti át őket az akadályokon. Boldizsár Ildikó válogatásában készült mesegyűjteményben ez alkalommal egy különleges tárgy, a hangszer köré szövődnek a varázslatos történetek. A világ népeinek meséiben éppúgy, mint a magyar fabulákban bőségesen akad példa egy-egy különleges furulyára, dobra, trombitára, hárfára, sípra, amelyek segítségével a hős megszeli a gonosz erőket, legyőzi ellenfelét, igazságot szolgáltat, dicsőséget, hírnevet szerez tulajdonosának, ám mindezt csak akkor, ha a muzsikás jó ügy érdekében, saját örömeire és mások szórakoztatására szántja fel. A Benedek Elek, Berze Nagy János, Andersen, Grimm testvérek, Bechstein történeteiből, valamint skót, japán walesi angol népmesékből válogató, Vimmer Katalin Rozália egész oldalas színes rajzaival illusztrált, szép kiállítású, színvonalas mesegyűjteményt érdemes ajánlani a már önállóan olvasó kisiskolások körében.

Gárdonyi Géza: Egervadászat. Budapest, Holnap, 2014. 220 p.

Kass János fekete-fehér és színes, vidám, mozgalmas rajzai kísérik a Gárdonyi Géza Cifra mese című meseválogatása nyomán készült, igényes kivitelű kötetet, amely a szerző kisebbeknek szóló írásaiból válogat. A fordulatos, hangulatos mesék között rövidebbet és hosszabbat egyaránt találunk, még hozzá négy nagy fejezetbe csoportosítva. Az első két fejezet (Mi van a nyuszi füle mögött? Cicaftuttatás) elsősorban állatmeséket tartalmaz. A falusi iskolák világát felelevenítő történetek kerültek a harmadik részbe (Virágok és bogarak), az utolsó fejezet (A mindentudó kalap) pedig történeti kalandozásra hívja kis olvasóit, megidézve jelentős uralkodóink, Nagy Lajos, Mátyás király korát, vagy éppen a kuruc világot. Szórakoztató, tanulságos, nem egyszer csalafinta történetek ezek, amelyek jó szórakozást ígérnek az újabb generációknak is.

Janikovszky Éva: Égigérő fű. Budapest, Móra, 2017. 92 p.

A meseregény főszereplője, Misu, a nyári vakáción lévő kisfiú az öreg bérház minden lakóján segíteni akar: a rémlátó Kamilla kisasszonyon és a pincében lakó derék szenesemberen, Oszkár bácsin éppúgy, mint az aranykoszorús lószerszámkészítőn, Dezső bácsin, vagy az öreg parkőrön, Poldi bácsin. Neki köszönhető, hogy a kedves, mulatságos történet végére a házban élők átalakulnak, és álmuk valóra válik: Kamilla kisasszony otthagyja szörnyű munkahelyét, a Pagobajt (Központi Panaszcsoport, Gond- és Bajbejelentő Hivatal) és a Gradicselnét (Központi Gratuláció-, Dicséret- és Elismerésbejelentő Hivatal) helyezkedik el, a zöld fű után sóvárgó, Poldi bácsi kedvéért pedig zöld rétté változik az öreg bérház udvara. A televíziós változata okán is közzismert könyvet Réber László szellemes rajzai illusztrálják.

Zelk Zoltán: Egy kutya emlékei. Budapest, Móra, 2018. 41 p.

A Móra Kiadó gondozásában újraindított népszerű sorozatban (Már tudok olvasni) ez alkalommal Zelk Zoltán kedves meséje került kiadásra, amelynek főszereplője egy hároméves fekete tacskó. A Cini névre hallgató kiskutya új otthonáról, a gazdájához és az emberekhez fűződő érzéseiről, barátairól vall, Papp Beatrix bájos, színes rajzainak kíséretében megjelenítve életének fontos pillanatait. A könnyen kibetűzhető, jól olvasható szöveg a harmadik osztályos kisiskolások számára teszi lehetővé az olvasás gyakorlását.

Kästner, Erich: Emil és a detektívek. Budapest, Móra, 2017. 133 p.

A vakációra Berlinbe utazó Emilt a vonaton egy keménykalapos úr kirabolja. A fiú a férfi nyomába ered, de egyedül semmire sem megy. Szerencsére Berlinben megismerkedik Gusztávval, aki összecsiszítja a környékbeli barátait, és ezzel kezdetét veszi az impozáns (száz fős) méretű hadművelet a tolvaj leleplezésére. Idővel az is kiderül, hogy a rablót nemcsak a gyerekek, de a rendőrség is régóta keresi, így elfogásával Emil nemcsak a pénzét, hanem a bank által kitűzött jutalmat is megkapja. A

gyermekirodalom klasszikus alkotásai között számon tartott, izgalmas, kalandos elemekben bővelkedő ifjúsági regény népszerűsége töretlen a 8-10 évesek körében.

Limpár Ildikó: Emlékek tava. Budapest, Pongrác, 2014. 120 p.

Csillaghalma egy csodálatos apró falu, melyről gyakran megfélemedeznek az emberek, pedig itt a legszebb az éjszaka, hiszen sehol nem lehet annyi csillagot és hullócsillagot látni, mint itt. Csillagfényes Dobos Palkó és Csillagszóró Harmatrózsa Panna ebben a faluban él már 10 éve. A gyerekek, akik ugyanaznap látták meg a csillagos eget, elválaszthatatlan barátok. Ám egy nap, mikor minden elsötétül, bánatfelhők lepik el az eget, Palkó eltűnik. Hiába indul keresésére az egész falu, Palkót nem találják sehol. Panna tudja, hogy szeretete segítségével meg fogja találni Palkót, útravalót csomagol magának és elindul a kislány keresésére. Panna már az út elején bizonyítja elszántságát, legszebb emlékét adja az Emlékek Tavának, hogy útbaigazítást kapjon. Nem riad vissza az előtte álló veszélyektől sem, bátran áthatol a Hármaskútján és szembeszáll a kétfejű sárkánnyal is. Pannát kitartása, szeretete elvezeti Palkóhoz, és felnyitja a Sötét Sárkány Birodalmában élő bánatos hercegkisasszony szemét, aki Panna segítségével újra boldog lesz. Lukács-Kalocsai Eszter színes illusztrációi kísérik a lebilincselő, egy-két oldalas fejezetekből felépülő mesét.

Fehér Klára: Én sose kapok levelet + Lesz nekem egy szigetem + Az indián kertje. Három kisregény. Budapest, Ciceró, 2012. 236 p.

Fehér Klára három kisregényében Kovács Zsolt kalandjai elevenednek meg. Az elsőben Kovács Zsolt második osztályos tanuló, aki két nővérével és édesanyjával Balatonkenesén nyaral. A kislány sokszor unja magát, mert nem akad korban hozzáillő pajtása. Zsolti nővérei sok levelet kapnak, a vakáció alatt így tartják a kapcsolatot barátaikkal. A kislány nagy bánata, hogy ő viszont senkivel sem tud levelezni. Ezért elhatározza, hogy saját nevére ad föl egy levelet Budapestre. A címzés azonban hiányosra sikeredik és egy másik Kovács Zsolt nevű, második osztályos tanuló kezébe kerül, aki hamarosan válaszol a kislánynak... A második történetben Zsolt már nyolc éves, és egy saját kis szigetre vágyik, palmafákkal, különleges növényekkel, ahol barátaival zavartalanul tölthetik el az idejüket. Édesapja aztán segít is ennek megteremtésében... Az utolsó kisregényben a harmadik osztályos Zsolt úgy érzi, elég nagy már ahhoz, hogy családjával induljon nyaralni, ám a Budapesti Féművek Gyermeküdülőjében hamar rájön, hogy ez bizony nem olyan vakáció, mint amire számított. Senkit sem ismer, és a nagyobb gyerekek állandóan csúfolódnak vele. Váratlan segítséget kap azonban egy indián szellemtől... A kiskispolgárok számára ajánlható történeteket Demjén Zsuzsa kedves rajzai illusztrálják.

Wilder, Laura Ingalls: Erdei kunyhó. Budapest, Mágus, 2002. 146 p.

Laura Wilder önéletrajzi fogantatású regényében gyermekkora világát kelti életre. Az amerikai, wisconsini erdő rengetegében megbújó faház az otthona gyermekkora számára, a kis Laurának, ahol Jack, az öreg kutya és az apa puskája vigyázza az öttagú család nyugalma. Az erdőnek és állatainak néma jelenléte minden percben érezhető. Ősz, tél, tavasz, nyár örök körforgásában, de közel sem egyhangúan telik életük. Az emlékező különleges szeretettel rajzolja meg gyermekkora szereplőinek alakját: mesélő kedvű édesapját, a derűs, dolgos anyját, a testvéreit, a rokonokat és négy lábú barátait, Jack kutyát és Susann macskát. A gyermekregény - Balázs Anna fordításában - legutóbb Kicsi ház a nagy erdőben címmel jelent meg. Most új fordításban - Borbás Mária művészi munkája - olvasható a 8-10 évesek örömeire. Wilder tanítónő volt, s nyugdíjba vonulásakor elhatározta, hogy megírja családjának történetét. A kétkötetes sorozat első darabja az Erdei kunyhó. Magát a sorozatot az amerikai klasszikus alkotásnak tekintik, olyan műnek, amely a valódi Amerika szellemiségét tükrözi. Az író könyvei inspirálták a magyar televízióban vetített A farm, ahol élünk című amerikai filmsorozatot készítőit.

Esti mesék a boldogságról. Összeáll: Boldizsár Ildikó. Budapest, Novella, 2005. 142 p.

A létezés alapállapota a boldogság, ezt a gyerekeknél ösztönösebben, jobban szinte senki sem képes átérzeni. A felnőttek sokszor csak áhítoznak a boldogság után, de olyan őszintén, miként az

gyermekkorban a későbbi élet során sokan már nem tudják átérezni. Érdekes hát idejekorán megtanítani a gyermekeinket arra, hogy a boldogságot nem kívül kell keresni, hanem önmagunkban, hiszen létezése tényéből adódóan, minden ember a boldogság magvát hordozza magában. A kötetbe foglalt tizennyolc mese mindegyike a boldogság eléréséhez vezető útról és a boldogság mibenlétéről szól. A történetek szereplői mindannyian a boldogságra vágnak, akár királyok, akár szegény emberek legyenek. Híres mesemondók fabulái és a világirodalom számos nemzetének népmeséi szerepelnek a kötetben. A történetek főhősei valójában saját boldogságuk kovácsai, akik hiába várnak mástól segítséget előbb utóbb rá kell döbbsenniük, hogy a boldogság, amelyet távoli tájakon kerestek, mindvégig ott volt a közelükben. A boldog ember inge, A kisfiú meg az üres virágcserep, A Kék Madár és a többi mese hősei mind-mind megtanulják azt az igazságot, hogy a boldogság képessége nem kívülünk, hanem bennünk rejlik. Szinte János és Rényi Krisztina kiemelkedően szép grafikái illusztrálják a kötetet.

Esti mesék a szeretetről. Összeáll. Boldizsár Ildikó. Budapest, Novella, 2001. 158 p.

A kötetbe foglalt mesék "egyőtől egyig a szeretetről szólnak, arról az érzésről, amelyből legnagyobb hiány van a mai világunkban" - írja a kötet meséit értő gonddal és nemes szándékkal válogató Boldizsár Ildikó. Az elalvás előtti olvasásra szánt mesék mindegyike a szeretet fontosságának, hiányának vagy éppen boldogító jelenlétének megrendítően szép tolmácsolása. A magyarok és a világ népeinek (román, portugál, hindu, svájci, holland) meséi, a nagy "mesemondók" (Petre Ispirescu, Ludwig Bechstein, Charles Perrault, H. C. Andersen, Grimm-testvérek) népszerű és kevésbé ismert történetei, a hazai és világirodalom jeles képviselőinek (Oscar Wilde, Jókai Mór, Móra Ferenc, Molnár Ferenc) elbeszélései közül egy híján húsz mese került a kötetbe, melyek mindegyike az összeállító átdolgozásában ismerhető meg. A szeretet reményt adó, örökké aktuális témája A didergő király, A rendíthetetlen ólomkatona, A boldog herceg, A só és a méz, Az üveghegyi királylány és a többi mese nyomán Elek Livia gyönyörű rajzainak kíséretében kel életre.

Ransome, Arthur: Fecske-völgy. Budapest, Ciceró, 2008. 349 p.

Ransome népszerű Fecskék-sorozatának második kötetében - amely legutóbb Fecskék és Fruskák, a felfedezők címmel jelent meg - ismét felbukkannak az első kötetből (Fecskék és fruskák) már ismert Walker gyerekek, továbbá a másik nyaraló család, Blackették két csemetéje is. Csakhogy míg a hét-tizenkét éves gyerekek eddigi kalandjai nagyjából a vízén játszódtak - két kis vitorlás hajójukkal már bejárta egy vadregényes angol tavat - most szárazföldi kalandokba bonyolódnak: felcsapnak felfedezőnek. Persze a vakációzó gyerekek nincsenek felügyelet nélkül; felfedezői babérjaikat gyakran megtépzák az örökké aggodalmaskodó felnőttek, akik nem hívei az örökös csatangolásnak. A kalandokban bővelkedő történet azonban bizonyítja, hogy a gyerekek harci kedvét nehéz megtörni. John, a korelnök vezényletével, Susan, a volt kormányos, Roger, az őrszem és a többiek háborítatlanul táboroznak a Vadmacska-szigeten, megismerkednek Swainson apóval, végül felfedezik a Fecske-völgyet, mely a továbbiakban számos izgalmas kalandjuk színhelye, titkos letelepülési területük lesz. Történetük egy nyár - s talán a gyermekkor - varázsos világának vidám és lírai krónikája.

Ransome, Arthur: Fecskék és Fruskák. Budapest, Ciceró, 2010. 350 p.

Nagy kalandoknak, tengeri utazásoknak, izgalmas hajócsatáknak és felfedező expedícióknak gyermekkorában is részese lehet, aki sokat olvas, élénk a fantáziája, saját hajójával vitorlázhat, és nem utolsósorban: bátor és ügyes. Ilyenek a regény főszereplői, a Walker gyerekek. A két fiú és két lány - hét-tizenkét évesek - egy héten keresztül a "lakatlan szigeten" élnek, vitorlás hajójukkal, a Fecskével bejárják az "óceánt", azt a nagy tavat, melynek partján édesanyjukkal töltik a vakációt. Feltűnik egy ellenséges "kalózhajó" is, a Fruska, fedélzetén két ugyancsak bátor és elszánt kislánnyal. Izgalmas éjszakai hajócsata során a "fecskék" legyőzik a "fruskákat". Szövetséget kötnek, és ezután együtt harcolnak az "Úszóházban" nyaraló, kiöregedett "kalózzal", aki nem más, mint a fruskák nagybátyja, aki galádul nem akar húgaival játszani, mert könyvet ír hajóséletének eseményeiről. Az öreg tengeri medve végül sok kaland - rablótámadás, kincskeresés, hajócsata - után a gyerekek szövetségese és

barátja lesz. Ransome könyve mulatságos, izgalmas gyermekregény, megmutatja, hogy milyen csodákra képes a fantázia: a gyerekek olvasmányaik fordulatait, a meséket saját környezetükben újrateremtik, valóságként élik át.

Ransome, Arthur: Fecskék és Fruskák. Száracsaklub. Budapest, Ciceró, 2014. 357 p.

Arthtur Ransome méltán sikeres Fecskék és Fruskák sorozatának 1934-ben megjelent része először olvasható magyar fordításban. Dick és Dorothea Callum a Téli szünidő után újabb kalandokba bocsátkozik. A húsvéti szünetre váratlan meghívást kaptak Mrs. Barrable-től, hogy a Norfolk-i Láposokon töltsék vele az időt egy jachton. A gyerekek már utazásuk során összeismerkednek Tommal, a Száracsaklub vezetőjével, lelkes madárvédővel, aki egyébként Cinege nevű vitorlásán tölti ideje nagy részét. Dick és Dorothea az izgalmas vakáció végén olyan oklevéllel térhet haza, amelyen három kapitány és egy admirális aláírása igazolja, hogy teljesen kiképzett matróznak tekinthetők. A mű izgalmas kikapcsolódást ígér felső tagozatos gyerekeknek.

Felvidéki magyar tájak meséi. Pozsony, Madách - Posonium, 2011. 230 p.

A szép kivitelű, színes rajzokkal gazdagon illusztrált mesekönyv a felvidéki magyar tájak – gömöri, ungi, csallóközi, Sajó-völgyi, Ipoly menti – népek meséiből válogat. A gyűjtemény rövidebb-hosszabb történetei, változatos műfajú meséi között számos olyan akad, amelyek főszereplői, főbb motívumai nem lesznek ismeretlenek a magyar meséket szerető gyerekek körében - mint pl. Jancsi meg Juliska, Ilók meg Mihók, Köles Jankó és Tündér Ilona, Mátyás király -, ám rendkívül érdekes a közismert népmesei alakok köré szőtt történeteket a felvidéki magyar tájak változataiban meghallgatni. A közel félszáz mesében több is szól a különböző vidékek, az ott használatos kifejezések eredetéről. Csallóköz pl. a monda szerint egykor a tündérek birodalma volt, és bővelkedett természeti kincsekben, ezért Aranykertnek is nevezték. A tatárok pusztítását követően az egykoron a tündérek gabonáját őrlő daliás molnár sietett a elszegényedett lakosság segítségére és két bűvös szita segítségével azóta „napsugárból aranyport, holdsugárból ezüstport szítal a Duna fövenyére, hogy a csallóközi és szigetközi aranyászoknak megint legyen munkájuk.” (Az Aranykert története). A mesékben előforduló tájszavak magyarázatával záruló színvonalas kiadványt érdemes ajánlani a kisiskolások körében.

Vázsonyi Endre: Fortélyos mester királysága. Budapest, Ciceró, 2002. 320 p.

A meseregény főszereplője Fortélyos mester, a vörös bundás róka, a ravaszság és kétszínűség díszpéldánya. A történet folyamán hol úgy lép föl, mint nyájas látogató, hogy Pohos urat, a borzot üldözze ki otthonából, hol pedig Lompos bátyó, a farkas eszén jár túl csalafinta ötletével. Kárvallott áldozatai között az erdő szinte minden lakója szerepel, ám Fortélyos mester idővel komolyabb fondorkodásra adja a fejét, és hamarosan Sörényes fejedelem főkapitányaként lép színre. Tündöklése talán nem is lenne oly rövid életű, ha nem vágyakozna a királyi trónra... A mulatságos, fondorlatos történetet Igor Lazin mókás rajzai illusztrálják.

Kolozsvári Papp László: Galambóci Boldizsár csínytevései. Budapest, Simon, 2001. 60 p.

A meseregény főhőse nagy, félelmetes és mindenható varázsló, Galambóci Boldizsár egy napon arra ébred, hogy miközben az öreg erdei fa törzsében aludt, hálólhelyéből asztallábat készítettek, amelyben benne szorult. Az asztal részeként egy kislány, Lujza szobájába kerül, akivel hamarosan meg is ismerkedik. A kislány szívesen kiszabadítaná a varázslót fogságából, ám varázsigék ismerete nélkül nem teheti. Boldizsár ekkor egy történet mesélésébe kezd az a fiatal és délceg Óratorony és a gyönyörű, sudár, de megközelíthetetlen Kunigunda, az Öregtorony szerelméről, annak reményében, hogy a hosszú és bonyolult história tartalmaz esetleg használható varázsigéket is... Az író gördülékeny, kedves, humoros nyelven meséli el a történetet, érzékletes leírások és nevetgető párbeszédok segítik a gazdag fantázia termésének megjelenítését. A kötethez Lászlóffy Aladár készített remek rajzokat.

Gárdonyi Géza: Gárdonyi Géza összes meséi. Szeged, Szukits, 2001. 324 p.

Könnyen tanulható, dallamos-rímes versek, versben elbeszélt történetek, különleges, emberi tulajdonságokkal rendelkező állathősökről szóló mesék, kedves, mulatságos figurák alakja köré szőtt elbeszélések alkotják a tartalmában küllemében egyaránt színvonalas kötet anyagát. Az elhíresült, kacagtató Bolónd Istók-történeteket a Tihanyi testvérpár, a jól nevelt, tiszta, pedáns Jancsi, valamint fivérének szöges ellentéte, a rendetlen, izgága, örökmozgó vásott kölyök, Pista mulatságos kalandjai követik. A két fiú történetei színesítik Gárdonyi kisgyermekének mindennapjait, akinek éppen aktuális magaviselete szerint mesél édesapja hol az egyik, hol pedig a másik fiúról. De a szerző következő gyerekhőse, Tapasztó Matyi utazása is bővelkedik izgalmakban: a vakmerő és nyughatatlan kisfiú előbb földi, majd légi kalandokba keveredik. Az állattörténetekből megtudhatjuk mi az ősi kutya-macska háborúság eredeti oka, hogy miért beszél a csirke, valamint arra is fény derül, mi van a nyuszi füle mögött. Az elsőként 1942-ben kiadott könyv most az eredeti illusztrációkkal jelent meg.

Böszörményi Gyula: Gergő és az álomfogók. Szeged, Könyvmolyképző, 2012. 543 p.

Az ifjúsági regény főszereplője, Gergő nem hisz a csodákban: az egyre sűrűsödő furcsa jelenségeket, amelyeket Csipetke utcai házukban észlel, mindig racionálisan próbálja megmagyarázni. Nem így újdonsült mostohatestvére, Zsófi, aki sokkal fogékonyabb a természetfeletti jelenségekre, és apjával, a cipőpucoló Botlik Dénessel a házba, Gergőékhez költözve rögvest barátságot köt az öreg házmeisterrel, Barboncás Dömével. A kedves arcú idős úr - a ház lakóinak döbbenetére - időnként meglepő dolgokat produkál: a legnagyobb vihar közepén kiáll az esőbe különös dalokat énekelni, életre kelti az elszáradt citromfát, és kedvelt szokásai közé tartozik, dongóvá válva, megcsipkedni a rosszakaró révülőket. A révülők ugyanis a könyv másik világbeli szereplői: ők azok, akik a világ dolgait intézik, és most éppen rendes évi gyűlésüket rendeznék meg, amelyre Gergőt is elvárnák, lévén ő a kiválasztott. Ám az invitálás nem megy könnyen, nemcsak azért mert Gergő füle botját sem mozgatja környezete különös jeleire, hanem mert a révülők egy gonosz csoportja mindent elkövet, hogy megakadályozza meghívását. Legyőzésükhöz a család összetartására van szükség, ám idő kell a gyerekeknek, hogy megbarátkozzanak egymással és elfogadják új szüleiket. Humor, brilirozó stílus, és sokszálú feszes cselekmény jellemzi a finom pszichológiai érzékenységgel megírt meseregényt, amelyet a gyerekek széles körének érdemes ajánlani.

Böszörményi Gyula: Gergő és az álomvampírok 1. köt. Szeged, Könyvmolyképző, 2008. 388 p.

A Gergő és az álomfogók című meseregényből megismert hősök a szereplői ennek a történetnek is. Gergő és mostohatestvére, Zsófi látszatra semmiben sem különböznek az átlagos, mai gyerekektől. A pesti bérházban, szüleikkel élő testvérek azonban sokkal többre hivatottak, mint hétköznapi társaik. A történet szerint ugyanis a Keleti Varázsvilág darabokra hullik, a Világfa kiszárad, és az ősi regéket őrző levélvirágok is mind élettelenül lehullnak a fákról. Ennek a csodálatos világnak uralkodóra van szüksége, azonban Kende táltos, a Révülők Világának főtáltosa elhunyt és Gergőre vár az a feladat, hogy kiderítse az új Főtáltos hová tűnhetett el. Gergő ugyanis időközben avatott sámánvá válik, és bár a háttérben sötét erők munkálkodnak, akik a Főtáltos helyébe hamis vezetőt akarnak ültetni, a címszereplő és Zsófi mindent megtesznek annak érdekében, hogy a gonosz erők hatalmi játékát megghiúsítsák. A történet végén azonban mindketten csapdába esnek...

Böszörményi Gyula: Gergő és az álomvampírok. 2. köt. Szeged, Könyvmolyképző, 2008. 485 p.

Gergő és Zsófi izgalmas kalandjai folytatódnak ebben a történetben. Réti Gergő, azaz Farkas, az ifjú sámán nyomozásba fog, hogy kiderítse hová indult annak idején Kende, a főtáltos. Húga Zsófi, a csinos nagylánnyá érett Botlik Zsófia, akit az Álomvilágban Büvellőként ismernek a Gyökérszint alatt lakozó, félelmetes teremtmények titkára szeretne fényt deríteni, és ennek érdekében a Keleti Varázsvilág kénytelen megvívni végső csatáját a fennmaradásért. A testvérek időt és fáradságot nem kímélve, veszedelmek kereszttüzében vívják harcukat a sötét erőkkel. Az izgalmas történet végére az is kiderül, hogy ki Kende utódja, a Legfőbb Sárkányőr, az új Főtáltos...Miként az az első kötetben is történt a kalandokat, napló formájában örökítik meg a krónikások. Gergő kalandjait Tanarilla írja le, míg a Zsófi-val történeteket Monyákos Tuba, az Álomfelügyelet ügynöke, a híres lidérc jegyzi le.

Swift, Jonathan: Gulliver utazásai. Debrecen, Aquila, 1999. 193 p.

1726-ban jelent meg minden idők legnagyobb és legsikerültebb satirikus regénye, az Utazások a világ néhány távoli országába. Gulliver sebészorvos, majd hajóskapitány bőrébe bújva Swift a korabeli divatos útleírások modorában adja elő hőse fantasztikus kalandjait: ironikusan hitelesíti féktelen mesélőkedvét köznapi adalékokkal, hajónaplóadatokkal, tengerészszakzsargonnal, hogy országról országra haladva kegyetlen satírárt adjon először csak a korabeli Angliáról, aztán egyre inkább magáról az emberről és az emberiségről, négy nagy utazása közben, a törpék, az óriások országában, Laputában, a Mágusok szigetén és a nyihahák között járva. Ez a kötet az eredeti regénynek gyerekek számára átdolgozott-rövidített változata.

Krúdy Gyula: Gyémántmesék. Budapest, Holnap, 2003. 124 p.

Krúdy Gyula gyerekek számára írt kötete eredetileg 1905-ben jelent meg. A kötet mesevilága igen sajátos és összetett. Az író él a népmesék és népmesékre épülő-építő műmesék jellegzetes motívumával (törpék, csodás események, a Hold leányai stb.), ám nem ezek a meghatározók bennük. Az író ifjúkori novellavilágának gyermeki változatát teremtette meg ezekben a mesékben, valóságos kis embereket ábrázol romantikusan elrajzolt, "eltündéresített" körülmények között. A kis libapásztorlány ónála egyszerre szegény parasztszülők gyermeke és egy reális-irreális álomvilág elvarázsoltja, a fotográfus bácsihoz elcipelt kisfiú a józsefvárosi környezetben tébláboló kalandvágyó fiatalemberek igen közeli rokona, a három Mihályok az ironikus-komikus Krúdy-novellák hőseihez hasonlatosak. Éppen ezért érdemes minden kisgyerek kezébe adni a kötetet, mert nemcsak életkori sajátosságaiknak megfelelő, igazi élményt nyújtó mesevilággal találkozhatnak, de egyúttal beavatódnak egy kiemelkedően nagy magyar író világába, stílusába is.

Lázár Ervin: Hapci király. Budapest, Helikon, 2014. 95 p.

Boszorkányok nélkül nem is létezne a mesék birodalma, így Lázár Ervin kötetének meseregényében a főszereplő, Amarilla is éppen a bűbájosság fortélyait igyekszik nagy szorgalommal elsajátítani. Ám A legkisebb boszorkányról leperreg minden rossz, gondolatai a szívét rabul ejtő földi legény, Király Kis Miklós körül forognak, aki viszont Tündér Tercia kezére áhítozik. A csúnyácska, szeplős, vörös hajú kis boszorkány nem tehet mást, minthogy minden tehetségét latba vetve a szerelmesek ügyét szolgálja, magára vonva ezzel családjának haragját és átkát. A varázslatos meseregény mellett hat rövid írás szerepel még a kötetben. Ne akarj másnak látszani, mint ami vagy (Állatmese); lásd meg az igazi szépségeket a jelenségek nyüzsgő és tarka forgatagában (Metrómese); az erőszakkal fenntartott hatalom bármelyik percben széteshet, bukása törvényszerű (December tábornok) – tanítják e mesék, melyeknek bölcs gondolatai, allegorikus példázatai a 8-10 éveseknek melegen ajánlhatók.

Karácsony Emmy, T.: Gyermekkorom igaz meséi. Marosvásárhely, Mentor, 2008. 68 p.

Az erdélyi író, Fodor Sándor meglehangú sorokkal ajánlja az olvasók figyelmébe, a szintén erdélyi, festőművész és író T. Karácsony Emmy kötetét. A szerző mesés gyermekkorát megjelenítő írásokat Cábuz Annamária – a történetekhez méltó - illusztrációi kísérik. A mesekönyv lapjain egy régen letűnt, ám az emlékezés fényében még inkább megszépülő világ képei kelnek életre. Az író születésétől induló történetek egyfelől mosolyt fakasztanak, másfelől megkönnyeztetik olvasójukat. Az erdélyi vidék mesés szép tájain megéledő történetek főszereplője, Emmy, akinek kalandjai három (Mikor én kislány voltam; Testvéreim, gyermektársaim; Új élet) nagyobb fejezetben olvashatók a kötetben. A születés – legfőképpen a rokonok elbeszéléseiből táplálkozó - emlékei mellett arról is képet kaphat az olvasó, hogy a rajzolás és festés művészetével miként ismerkedett meg a szerző. Az osztálytársak, barátok, közös kirándulások és kalandok szintén életre kelnek a kötet lapjain. A harmadik, záró fejezet a Kékesről Kolozsvárra költözött család emlékeit őrzi, a kislány szemén keresztül. A 20. század elejének boldog békeéveit megérezkítő történeteket nemcsak a gyerekek, de szüleik és nagyszüleik is élvezhetik. Értékes kötet, érdemes ajánlani.

Wilder, Laura Ingalls: Ház a patakparton. Budapest, Mágus, 2001. 283 p.

Az önéletrajzi ihletésű regény a vadnyugat hőskorában, az amerikai telepesek földfoglalásának idején játszódik, amikor családok százai kerekedtek fel, hogy az indiánok lakta érintetlen vidéken keressenek megélhetést maguknak. Közéjük tartozott az író családja a Wilder család is: édesapa, édesanya, a kislányok, Mary és Laura, valamint a csecsemő Carrie baba. Kansasba tartó, szekéren megtett viszontagságos útkjáról, letelepedésükről, az új otthon megteremtésének szorgalmas és kitartó munkájáról, nehézségeiről számol be könyvében, keresetlen szavakkal, de egyszerűségében is megkapó lírai szépséggel, a teremtő emberbe, a családot összetartó és megtartó szeretetbe, az emberi kapcsolatok erejébe vetett mélységes hittel. Az elragadóan szép regényfolyam minden egyes kötetét a gyerekek széles körének érdemes ajánlani.

Nyulász Péter: Helka. A Burok völgy árnyai. Budakeszi, Betűtészta, 2011. 307 p.

A Balatonról szóló legendák egyike szerint Kamor, a Bakony varázslója és Sió, a Balaton tündére hosszú háborúskodás után békét kötött, hogy az Erdő, a Part és a Víz népe végre nyugodtan, békében élhessen. A békekötés érdekében feláldozták varázshatalmuk legfőbb eszközeit is: Kamor megszabadult cserfa varázspálcájától, Sió pedig eldobta Aranybuzogányos nádját. Ezt a gyengeségüket használta ki Bora, a Balaton boszorkánya, aki végre elérkezettnek látta az időt, hogy a Bakony és a Burok-völgy kegyetlen, félelmetes erőinek, lidérceinek támogatásával átvegye a hatalmat tőlük. Támadása a tihanyi hercegség fellegvára, a Soktornyú Kastély ellen irányult, amelynek lakóit, a hercegi párt és alattvalóit bénító csillámporral tette cselekvésképtelenné. Ám nem számolt az okos, szülei megmentéséért mindenre elszánt hercegisasszonnyal, Helkával, aki a támadás idején épp a tiltott rengetegben számocázott, ennek okán elkerülte a gonosz rontást. Helka bátor apródja, Ciprián valamint a varázsló két csintalan manója, Tramini és Furmint kíséretében fölkerelkedett és körbejárta a tavat, hogy jó szándékú lakóit összefogja, és fölhasználja tehetségüket és erejüket a sötét erők elpusztítására... „Az Év Gyermekkönyve” díjjal jutalmazott kötet a fantasy-meseirodalom legjobb hagyományait ötvözi: a balatoni mondák felhasználásával építkező, varázslatokban és kalandokban bővelkedő, érdekfeszítő, fantáziát megmozgató történet a tizenévesek nagyszerű szórakoztató olvasmánya.

Gál Sándor: Héterdő. Pozsony, Madách, 1992. 43 p.

Az ismert felvidéki költő és író felnőttekhez szóló gondolati költészetét a valóság tér- és idődimenziói határozzák meg, s nincs ez másként gyermekköltészetében sem, ahol legalább ilyen fontos szerepe van a természeti tájnak és a természet örök változékonyságában megmutakozó, múló időnek. E koordináták között mozognak állatfigurái: a rétet járó kis nyúl (Te nyuszi) vagy a dombra baktató kutya (Kutyagond). A két meghatározó dimenzió - azaz versmotívum - közül a térben-tájban elhelyezett versvilág látványelemekből építkezik, gondolatfutamait innen eredezteti, így keletkeznek rímes-játékos, epikus szövésszerű gyermekversekké lényegített "tájleírásai" (Gulyarét, Kínálgató, Az én folyóm, Tó szélén nádszál), ahol a kép és a történés egységét a ritmika és a sajátos strófaszerkezet fogja össze. Az idő fonalára fölfűzött versei állóképszerűbbek, és a pillanatfölvétel elevenségével, pontosságával ragadják meg a mulandóság őszi érzetét (Két őszi vers) vagy az ébredés friss élményét (Reggel). A költő epikus versépítő hajlama két verses mesében mutatkozik meg (A bűvös virág, Héterdő). De mindhárom témamotívum, illetve verstípus az ember - és elvonatkoztatva a lét - természeti közegét állítja mintául a kis olvasók elé, ahol állatok, gyerekek, tündérek, mesebeli királyfiak és sárkányok egyenrangú teremtményei a költő által létezőnek álmódott világnak. S ez a világ a gyermekek észjárása szerint és nyelvén elevenedik meg a ritmikus sorokban, és a sokszor kombinált, kereszt- vagy bokorrímes összecsengésekkel.

Iszlai Zoltán: Hó bucka és Nettó, a láthatatlan orosz lán. Budapest, Móra, 2005. 45 p.

Eszter minden vágya egy kiskutya. A téli kertben kalandosan ugyan, de egymásra találhatnak Hó buckával, a kis fehér pulival, és elválaszthatatlan jó barátok lesznek. Együtt adják át magukat a tél örömeinek, különösen a hó buckákban való bújócskázást kedvelik, amit persze nagyban nehezít, hogy a kiskutyának csak két szeme és orra észrevehető a nagy fehérségben. A hóban váratlanul felbukkan a messzi Madagaszkárból érkezett orosz lán, Nettó is, és barátságot köt Eszterrel és Hó buckával,

akiknek egyetlen percnyi fejtörést sem okoz, hogy Nettó láthatatlan... A kedves, vidám történetben a már olvasni tudó kisiskolások lelik majd örömeiket.

Milne, Alan Alexander: Holnemvolt. Budapest, Móra, 2008. 188 p.

Bódog király vadonatúj csizmáját úgy próbálja ki, hogy közben durván megsérti a szomszéd Vazul fejedelem reggelizőasztalának légi terét. A tett megtorlást kíván, a két birodalom, Valeriána és Bikarbóna között kitör a háború. A harcba induló Vazul király gyönyörű lányát, Violát bízta meg távolléte idejére a birodalom kormányzásával, de mellérendeli védelmezőül, tanácsadóul az ármányos Csincilla grófnőt, aki céljai elérése érdekében semmitől sem riad vissza. Bár a történetben ő a cselszövő, mint mindenkinek, neki is vannak bájosan esendő emberi gyengeségei. Miközben királya a csatáren fényes győzelmet arat, a végső nagy csatában, a szívek csatájában viszont ő győzi le a fejedelmet. A fordulatos, fergeteges mulatságos meseregény remek szórakozást ígér a kilenc éven felüli gyermekolvasóknak.

Tamási Áron: Húséges Mártonka. Pécs, Direkt, 2000. 71 p.

A szép kiállítású, Rusz Livia erdélyi grafikusművész különleges rajzaival illusztrált kötet egyedülálló értéket képvisel a magyar irodalomban: Tamási Áron eddig főként prózai művekből megismert életművét a legszebb erdélyi mesehagyományokra épülő, ízes magyar nyelven előadott, egyéni humorral átszőtt, fordulatos cselekményű mesetörténeteivel egészíti ki. A kötetbe került hét mese között található állatmese, tréfás mese, csodás elemeket, lényeket felvonultató - sárkánnyal küzdő, ördöggel és halállal cimboráló - tündérmese, és okosságával, bátorságával kitűnő mesehősök anekdotikus története. A mesehősök érvényesülésüket elsősorban csavaros észjárásuknak köszönhetik, még akkor is, ha nem mindig nemes célért folyik a küzdelem (Bambuc ördög, Hazug Sün, Szerencsés Gyurka), de a józan ész mellett közös kincsük szegénységük és becsületességük is. Ez az egyetlen útravaló, amit a szegény asszony fiának adhat, amikor az elindul egy jobb sors reményében szerencsét próbálni: "A kérdésekre, amiket a világ vagy az emberek feladnak neked, azokra felelj mindig egyenesen. S ha még ennél is többet és jobbat akarsz művelni, akkor az egyenes beszéd mellett gyakorold mindig az igazságot, s legyen a becsület s a bátorság a legnagyobb ékességed".

Janikovszky Éva: Jó nekem!. Budapest, Móra, 2012. 36 p.

A játékos humorral született képes mesekönyv főszereplője a négy-ötéves kisfiú egyes szám első személyben családja, rokonai, a szomszédok egy-egy jellemző állásfoglalását közvetíti. Mind azt várják el tőle, hogy egy rendes gyerekhez méltón elvárásuknak megfelelően viselkedjen, és örömmel tegyen eleget a kérésüknek. Janikovszky Éva a felnőttek-gyerekek viszonyának problémáit, a gyermeklélektan néhány fontos tételét fordítja így le a mindennapok nyelvére, lehetővé téve, hogy a könyv gyerekolvasói, a mondatokat és cselekvéseket képletnek tekinthessék, és behelyettesíthessék a maguk tapasztalatait a saját családtagjaikkal kapcsolatban. A gyerekek képzeletének mehökkentő asszociációit feltáró, Janikovszky írta, Réber László rajzolta könyvek kiemelkedő helyet foglalnak el a gyerekirodalomban.

Kamarás István: Kalamona kalamajka. Budapest, Móra, 2004. 234 p.

A meseregény főszereplője négy testvér meg egy unokatestvér, valamint szüleik és nagyszüleik. Az izgalmas történeteknek nemcsak ők a főszereplői, de - mivel nagyapa meséli - sorra fölbukkan ki-ki kedvenc mese- és regényhőse is: Micimackó, Vuk, Süssi meg a rettenetes Hollóferyniges, sőt egy alkalommal a híres magánnyomozó, Poirot is színre lép, hogy kiszabadítsa a szelet a hájas Kalamona fogságából. A baj akkor kezdődik, amikor Nagyapát elrabolja az otromba Hollóferyniges, és ha a gyerekek nem tudnák, hogy Kalamona ereje a gatyamadzagjában található, hogy csak a páratlan fejű sárkány gonosz, hogy az Istennek vaníliaillata van, és hogy ha bekopognak egy ajtón, azt mondják, hogy szolgálatot keresnek, a rabszöktetés nem lehetne sikeres. A váratlan és furcsa eseményekben bővelkedő izgalmas és érzelmekkel teli történet a kiskamaszoknak kitűnő szórakozást ígér.

Blyton, Enid: Kaland a kincses szigeten. Szeged, Könyvmolyképző, 2008. 161 p.

Bár az angol író elsőként gyerekkönyvei és ifjúsági regényei révén vált ismertté, hazánkban eddig - 1997-ben a Ciceró Kiadó gondozásában, A bűvös hómadár és más mesék címmel - egyetlen mesekötete jelent meg. A most kiadott kalandregénye az eseménydús történeteket kedvelő tizenévesek figyelmére számíthat. A történet főszereplői, a három testvér Dick, Julian és Anne nyári vakációjukat Quentin bácsikájuk Kirrin-öbölben fekvő házában töltik. Az ütött-kopott, öreg ház és az örökké zsörtölődő nagybácsi nem sok jót ígér, de a fiúruhában járó, vagány unokatestvérük, Georgina és barátságos, vidám kutyája, Timmy gondoskodnak szórakoztatásukról. Amikor a kislány családi örökségéről, a Kirrin-szigeten található romos kastélyról és az egykoron hatalmas aranyrudakat szállító, zátonyra futott hajóról mesél nekik, a gyerekek elhatározzák, hogy átteveznek a szigetre és közelebből is szemügyre veszik a mélyen a víz alatt megbújó roncsot. Ezzel elképesztő események láncolatát indítják el. A romos hajóban misztikus térképet rejtő ládikára bukkannak, amelynek megfejtése a mesés aranykincs megtalálásával kecsegteti őket. Az „ötösfogat” nekilát a nyomozásnak ám hamarosan rá kell jönniük, nem ők az egyetlenek, akik az ősi kincsre vadásznak... A fordulatos, izgalmas regény a mai nemzedék ifjú olvasóinak is nagyszerű olvasmányélménye lehet.

Nyulász Péter: Kamor. Helka menyegzője. Budakeszi, Betűtészta, 2016. 293 p.

A szerző trilógiájának zárókötetében a korábbi könyvekből (Helka. A Burok-völgy árnyai; Ciprián. A Balaton hercege) megismert szereplők kalandjai ott folytatódnak, ahol az előző kötet véget ért. A füredi parton nagy multság zajlik, a győztes Cipriánt ünneplik, akit a Balaton hercegévé is avatnak ez alkalomból, sőt lakodalmat is ülnék. Miután az ifjú pár, Ciprián és Boglárka nászútra indul, a mulatságnak egy forgószerű vet véget. Vissza is kell fordulniuk, ugyanis feltűnik Zomok, a vihardémon-sárkány, akit maga Kamor, a varázsló csalt oda. Kamor a végső csatára készül, amelynek végkimenetele kétséges, ám siker esetén a Balaton és a Bakony népe visszatérhet régi életéhez. A varázsló hamarosan elárulja a többieknek régóta őrzött titkát, miszerint van egy fia, s az ifjú Kamort most életre keltette, a varázslattal azonban magára vonta Zomok haragját... Ciprián hercegkapitány, Granadí marsall, Csörsz főnök és Kabak vezetik a sereget a csatába, Boglárka pedig Traminival és Furminttal a sebesültek ápolására készülnek fel. Kamor felmentő sereget indít hozzájuk, és Helka is kiveszi a részét az ifjú Kamorral együtt a gonosz erők elleni küzdelemből... Az olvasmányos, fordulatos, humort sem nélkülöző, újabb varázslatos helyszínekre elvezető történet ezúttal is remek szórakozást ígér a gyerekeknek.

Dickens, Charles: Karácsonyi ének . Budapest, Európa, 2011. 95 p.

A Karácsonyi éneket Dickens 1843-ban írta. A tanmese főhőse a "szipolyozó, zsugori, markoló, kaparintó, kapzsi vén bűnös", Scrooge üzletember, akinek még a karácsonyról is az a véleménye, hogy "minden hülyét, aki vidám karácsonyt szajkóz, tulajdon pudingjában főzetnék meg és magyarággal átszúrt szívvel temettetnék el". Írnokának, Bob Cratchitnek és nyomorék fiának, Timnek sorsa - a Jövő Karácsonyok szellemének álomszerű, csodás beavatkozásával – végül mégis az ő közreműködésével fordul jóra...

Kóka Rozália: Katyika meg Matyika. Budapest, Fekete Sas, 2008. 160 p.

Az elődeink alkotta és reánk hagyományozott mesék világából "ezer évekre visszamenőleg" rekonstruálhatjuk a való életet. A megfelelő módon átadott kulturális örökséget a népköltészet, azon belül is a népmese közvetíti a legkézzelfoghatóbban: Kóka Rozália mesemondó hosszú ideje vállalja ezt a közvetítést. Az ország különböző pontjain, sokféle helyszínen elmondott történeteiből tizennyolcat mutat be az Öregbetűs könyvek sorozatban megjelent kötet, hogy könnyen olvasható, nagybetűvel szedett oldalairól a legfiatalabb már olvasni tudók is örömet, vigaszt nyerjenek a boszorkányok és tündérek, vitézek vagy lidércek, hőssé lett legkisebb fiúk és okos leányok, az életünkhöz tartozó állatok és növények válogatott történetei által.

Gárdonyi Géza: Kék paradicsom, liliom. Budapest, Móra, 1999. 44 p.

A falusi iskola a színhelye a kötet négy elbeszélésének (Az Iskolában, A gyerekek, Bűntárgyalás, Kék paradicsom, liliom) amelyekből megismerhetik a mai gyerekek miként éltek, tanultak régen a falusi

iskolások. Az anekdotikus hangvételű írások jobbnál jobb gyerekportrékat rajzolnak meg: a villogó, fekete szemű kis rajkóét, Sárközi Laciét, aki analfabéta nagypapája szeme fénye; az osztály rettegett felvigyázóját, fő-fő spongyanedvesítőjét, az elsők között is legelső Istenes fiút; a sánta, szegény Gál gyerekét, aki a bodzafa puskának, bűgónak, fakalamárisnak nagy mestere. Az iskolai élet hétköznapi történései azonban mélyebb mondanivalót rejteneek - szegénységről, emberségről, a másik megbecsüléséről mond el Gárdonyi megszívlelendő gondolatokat - a 8-10 éves gyerekek okulására.

Lengyel Balázs: Kicsi Elik vadász lesz. Budapest, Móra, 2014. 56 p.

A mese Elik, az eszkimó kisfiú vadásszá avatásának kalandos eseményeit meséli el. Elik tízéves és leghőbb vágya, hogy a hétköznapi gyermekmunkákat félbehagyva végre vadász legyen. Az igazi vadásztudomány (vastag kesztyűben ijjal löni, szigonyt hajítani) elsajátítása azonban időt, kitartást és nem utolsósorban bátorságot kíván. A kisfiú megkezdte az "inasévek letöltését: megtanul bánni a kajakkal, halászik, madarászik, megismeri a halak járását, a vadmadarak tanyahelyeit. Mire újra beköszönt a nyár, szorgalma elnyeri jutalmát: apja és a többi felnőtt társaságában hajóra szállhat és bemutathatja vadásztudományát. A gazdag ismeretanyagot feldolgozó, izgalmasban bővelkedő történet nemcsak tájékoztat, hanem irodalmi élményt is nyújt a nyolc év körüli gyerekeknek.

Janikovszky Éva: Kire ütött ez a gyerek? Budapest, Móra, 2014. 50 p.

"Amióta nagy vagyok és ütődött és nyegle és idétlen, azóta nem lehet hozzám szólni. De azért szólnak" - jegyzi meg a könyv kamasz hőse, kortárs neveltető, de bosszantó logikájával. S megrajzolja - kizárólag a felnőttek közhelyektől hemzsegő, szülői elfogultságtól átitatott és előítéletektől sem mentes mondatait idézve - saját önarcképét. S egyben azt az utat is, amelynek során "anyuka egyetlen boldogságából, papa büszkeségéből, nagymama szemefényéből" egyszeriben kibírhatatlan kamasz lesz, akiről "jobb nem beszélni". Gátlásos de csupa szív és életvidám kamaszok lelkivilágába enged bepillantást a népszerű szerző elgondolkodtató és szórakoztató műve.

Madden, Deirdre: Kösz, hogy szóltál Emily! Budapest, Móra, 2013. 165 p.

Gillnaccurryben, egy kedves ír városkában található Emily állatkereskedése, amelynek nagy figyelemmel gondozott lakói közül mintha soha egyet sem adna el. Az összetartó kis közösség nyugodt élete alaposan megváltozik, amikor a város hatalmas régi vára gazdára talál: különös viselkedésű, barátságtalan tulajdonosa, Halassy Henrietta ugyanis úgy dönt, hogy feltétlenül vásárol néhány házi kedvencet fiának, Ryan-nek. Választása Kagyló Kapitányra, a papagájra, Mázlyra, a cicára, és Buborékra, az apró termetű yorkshire terrierre esik. Annak ellenére, hogy Emily nem akarja elengedni féltett állatait, a kisfiú pedig inkább a hófehér cirkuszi nyuszt és a két bájos narancsszínű cicát vinné magával, a kiválasztott állatok a várba kerülnek, ahol egy pillanatig sem érzik jól magukat. A háziasszony egyáltalán nincs tekintettel kialakult szokásaikra és igényeikre, vagyis szerinte a macska fogjon egeret, a papagáj beszéljen, a kutya őrizze és védje a házat. A kétségbeesett állatok elhatározzák, hogy megszöknek és különös eszközzel élve, vissza is kerülnek megszokott otthonukba. Ám a vár úrnője sem tesz le szándékáról, hogy háziállatokkal népesítse be a hatalmas méretű szobákat, ezért új állatokért visszatér a boltba, amivel fordulatokban gazdag, kacagtató események láncolatát indítja el... A vidám, szórakoztató gyermekregény sikerre számíthat a kiskamaszok – elsősorban a lányok – körében.

Lackfi János: Kövér Lajos aranykeze. Budapest, Noran, 2008. 189 p.

A mindig is természetes Kövér Lajos barátja, Sovány Laci gondos ápolásának köszönhetően lefogy és ismét járó képes lesz, Laci pedig annyira megerősödik, hogy megnyeri a Kövér Lajos utcai Súlyemelő bajnokságot. Miután a szélhámos Mészter Phéntek ellopva minden pénzüket, csúnyán cserbenhagyja őket, barátaiak segítségével új házat építenek, és egy építkezésen téglák adogatásával keresik meg a kenyerüket. A meseregény folytatásából kiderül, hogy Kövér Lajosnak nemcsak aranyszíve, de aranykeze is van: sittydobálással négy raklap bontott téglát nyer, amelyből már felépülhet a jó barátok öreg fehér lovának, Rudinak az istállója. Ám Lajos és Laci szerencsés kimenetelű kalandjai tovább folytatódnak. Elsőként – mint edző és főszakács - a kehecsendi kenutáborban aratnak újabb

győzelmeket, majd a sportolók közreműködésével az egykori tolvajok Miszter Phéntek és bandája nyomába erednek, és még ellopott pénzüket is visszaszerzik. Versengések, ősi titkok, nyomozások, különleges egyéniségek, sőt a regény végén Sellő Zsófia vízilabdázó és Kövér Lajos amatőr súlyemelő románca fokozza a nyelvi játékokban bővelkedő, sok humorral elmesélt történetet, amely ez alkalommal is Molnár Jacquelin figyelemre méltó rajzainak kíséretében méltán érdemelte ki a legjobb, legsikeresebb új magyar gyerekkönyveinek kijáró, az ÉV Gyerekkönyve-díjat.

Lackfi János: Kövér Lajos színre lép. Budapest, Móra, 2015. 116 p.

A meseregény főszereplője, Kövér Lajos mértéktelen evése következtében annyira elhízik, hogy mozgásképtelenné válik: nem képes többé járni, öltözködni, de még ágyba bújni sem segítség nélkül. Szomszédja, Sovány Laci segíti ki szorult helyzetéből. Eleinte csak munkája mellett, majd önkéntes szociális munkásként gondozza a bajba jutott barátot. Önzetlen segítése mindkettőjük életében döntő változást eredményez: Laci a temérdek ételcipelés, Lajos-emelgetés következtében annyira megizmosodik, hogy súlyemelőként is megállja a helyét, és egymás után nyeri a versenyeket; Lajos pedig - mivel barátja az estét edzőteremben tölti – rendre vacsora nélkül fekszik le, és végül úgy lefogy, hogy újból járni, sőt még futni is képes lesz. A történet végére a két barát már közös munkával keresi meg a kenyerét, de amíg idáig eljutnak, sok jó és rossz élményben osztoznak. A szerző miközben az érdek nélkül vállalt munka örömeivel szembesíti a gyerekeket, olyan időszerű, nagy beszélgetésekre alkalmat nyújtó kérdéseket is érint, mint pl. csőd eljárás, hajléktalanság, munkanélküliség, a betegség miatt megváltozott munkaképességű emberek foglalkoztatása, a jó célért való összefogás. Molnár Jacqueline figyelemfelhívó, vibráló színes rajzai díszítik a tartalmában, kivitelében egyaránt rendhagyó kötetet, amely a mai magyar gyerekirodalom legjobbjai közé tartozik.

Pándy Lajos: Kumari, a repülő kiselefánt. Budapest, Falukönyv - Ciceró, 1999. 87 p.

Kumari, az árva kiselefánt állatkerti fogsága idején összebarátkozik a sebzett szárnyú gólyával. Esztendőnyi kényszerű vesztéglés után a gyógyult madár Afrikába indul, és arra biztatja Kumarit, tartson vele. Lefegyverző bátorsággal és kitartással tanítja meg repülni és bátorító szavakkal áll mellette a hosszú út során. Mind a kiselefántnak, mind a gólyák csapatának kemény próbákat kell kiállnia, amíg végre föltűnik a hatalmas zöld fűtenger, a szavanna és a fákon túl hívogatóan csillogó Nagy Folyó, amelynek partján véget ér a kalandos utazás. Hosszú idő telik el, mire újból találkozhat a két jóbarát. A fekete gólya büszkén mutatja meg fiókait, Kumari pedig az elefántóvoda vezetőjeként elért sikereiről mesél. S bár időközben elveszti a repülés képességét, soha nem felejt el azokat a varázslatos időket, amikor együtt repült a madarakkal. Az elmúlt évek egyik legszebb állatregénye 8-10 éves kortól ajánlható a gyerekolvasóknak.

Varga Domokos: Kutyafulűek. Budapest, Hét Krajcár, 2016. 158 p.

Varga Domokos nevezetes és közkedvelt kötetének tizennégy írása az ötvenes évek második felében keletkezett. Szereplőinek - Gergő, Kisdombi, Andris, Panni és testvéreik - történetei egy családi krónika lapjai, mégsem privát ügyekről szólnak az apa feljegyzései, hanem lélektanilag is pontos, érzélgősség nélküli előadásai a lenyelt forint történetének, a szerencsés kimenetelű tűzrakásnak a lakásban, a gyerekek aranymondásainak, szokásainak, különféle csínyjeiknek. Apró civódások, irigykedések, féltékenységek és kibékülések, a kitörő életkedv megnyilvánulásai sorakoznak a "családi demokrácia" mindennapjaiban, ahol nincs előjog és kedvezmény, ahol minden gyerek ugyanazt a gondoskodást és szeretetet kapja. Varga Domokos írásai nem idealizált helyzetképek, hanem az élet egészét mutatják be gondjaival, kisebb konfliktusaival, a gyermeknevelés művészetének lélektanával együtt, nagy elemző kedvvel, megfigyelőkészséggel és finom humorral rajzolva.

Knight, Eric: Lassie hazatér. Szeged, Könyvmolyképző, 2018. 221 p.

Egy yorkshire-i falucskában él Sam, a bányász családjával és a címszereplő skót juhászkutyával. Kisfia és a kutya között mély barátság alakul ki, úgy, hogy amikor Sam munka nélkül maradván kénytelen eladni Lessie-t, a kutya minduntalan visszatér kis gazdájához. Az új gazda a kutyával együtt mesze

északra költözik, Lessie azonban innen is megszökik, és kezdetét veszi kalandos útja hazafelé, amelyről sem az örvénylő folyó, sem a nyáját őrző pásztor golyója, sem a kutyapecér csapdája nem tántoríthatja el.

Durrell, Gerald: Léghajóval a világ körül . Budapest, Európa, 2012. 145 p.

A 15 esztendőös Emma Dollybutt és öccsei, a 12 éves ikerpár kalandjai akkor kezdődnek, amikor váratlanul betoppan hozzájuk édesanyjuk fivére, Garry. A léghajóval érkező nagybácsi feltett szándéka, hogy magával viszi a gyerekeket világkörüli útjára, melynek célja, hogy felkutassák két évvel azelőtt eltűnt bátyját. Az izgalmas, mesés légi utazás kereken egy esztendeig tart. Bejárják a világot a Szaharától Ausztrálián át egészen Amerikáig, s közben nagyon sokat tanulnak a természetről, növényekről, állatokról. Kalandozásuk során – az egymás nyelvén értő állatok és gyerekek párbeszéde közben – bemutatkozik a bőbeszédű Kenguru, keresztretjtvényt ad fel Kacsacsőrű emlős, hóvárába invitál Jegesmedve, hurrikánban menti meg életüket Kék Bálna, és kecses bájjal kínálja fel szolgálatait a pampák zsömle színű "paripája", Guanaco... Izgalmas, humoros, lebilincselő történet, amely számos ismerettel gazdagítja olvasóit, méghozzá rendkívül szórakoztatóan. Graham Percy érzékletes, aranyló színekben pompázó, színes rajzai remekül adják vissza a történet hangulatát. Az olvasmányos kötet jó szívvel ajánlható a gyermekolvasók széles körének.

Legszebb karácsonyi ajándék a nátha. Mai erdélyi mesék. Kolozsvár, Koinónia, 2010. 72 p.

A kortárs erdélyi magyar szerzők (Balázs Imre József, Berszán István, Boda Edit, Demény Péter, Láng Zsolt, Máté Angi, Simon Réka Zsuzsanna, Zágoni Balázs) meséit közös témájuk, a karácsony fűzi össze. Különböző – a megszokottól eltérő – aspektusból láttatják a szeretet ünnepét. Simon Réka Zsuzsanna főhősei, a négy széltestvér nagyon sokáig szeretetben éltek, ám egy fújóverseny alkalmával rettenetesen összevesztek azon, hogy ki is a győztes közülük. Ezután hosszú ideig semmit sem tudtak egymásról, ám az emberek karácsonyi sürgölődése ráébreszti őket, hogy mi is számukra az, ami igazán fontos. A két jóbarát, Fúmanó és Tökmag kedves, megható történetéből megtudhatjuk, hogyan lehet a náthából a legszebb karácsonyi ajándék. A napkeleti bölcsek történetét gondolja újra Balázs Imre József Három vándor című meséjében. A kötetben sorakozó többi meséből azt is megtudhatjuk többek között, hogy Micimackó vagy éppen az öreg juhászkutya miként éli meg ezt a szép ünnepet. A gyermekrajzokat idéző, bájos, tarka illusztrációk remekül illeszkednek a kedves, olvasmányos történetekhez. Az igényes kivitelű kötetet érdemes a 8-11 éves gyerekek figyelmébe ajánlani.

Bálint Ágnes: Lepke az írógépen. Budapest, Holnap, 2013. 64 p.

„Míg a lepke a papíron ül, nem gépelhetek, mert a billentyűk mozgása, a kattogás elriasztaná. Ölembe ejtett kézzel üldögelek hát, és várom, hogy kedves kis látogatóm elszálljon. Neki azonban esze ágában sincs. Oly sokat röpködött már, hogy jólesik megpihennie a szép fehér papíron. Én pedig ülök, azzal a mozdulatlansággal, amelyet még gyerekkoromban szoktam meg. Gyerekkoromban, mikor órákig el tudtam nézni a méheket, hangyákat, gyíkokat, szúnyoglárvákat, mindenféle élőlényt. Mert nekem egy állat addig érdekes, míg él, és azt csinálhatja, ami jólesik neki.” -- így kezdődik a könyv, s azután történetek következnek a gyerekkori természet nyújtotta "játékokról", csigákról, békákról, lepkékről, kismacskákról, kutyaokról, malacokról - sokféle, szeretettel megfigyelt élőlényről. A természet iránti elkötelezettséggel megformált képek nyomán megéled a gyermekolvasók előtt a dunai tél, a korcsolyázás, a vízimalom, a csónakázás és még számos életkép, amelyeket Szimonidesz Kovács Hajnalka színes illusztrációi tesznek még élvezetesebbé.

Balázs Ágnes: Lufi és a boszorkányfarsang. Budapest, Móra, 2008. 233 p.

A regény címszereplője, Lufi most kezdi az általános iskola negyedik osztályát. Számos nehézséggel kell megküzdenie, ugyanis a nyári vakáció alatt nemcsak ikertestvérei születtek, akik elvonják róla a család figyelmét, de ráadásul ez alatt a néhány hónap alatt jókorát nőtt is, nemcsak ellehetetlenítve ezzel addigi ruhatárát, de jócskán le is hagyva legjobb barátját, Szamócat. A barátságot azonban nem

ez zavarja meg, hanem egy új lány, Porcelán Veronika érkezése, akit Szamóca rendkívüli módon kitüntet a figyelmével. Lufinak is akad új osztálytársa, a kissé duci Gombos Zsuzsi, akivel esténként kocogni járnak. Egyik alkalommal Lufi egy kutyától megijedve eszeveszett futásba kezd, ami aztán balesetbe torkollik. Az idős Vali néni agyagangyalkái válnak a baleset ártatlan áldozataivá, amelyekért cserébe a kislánynak kártérítést kellene fizetnie. Miközben igyekszik megtéríteni az idős asszonynak okozott kárt, egy rejtélyes családi ügy kellős közepébe csöppen. Idővel rájön arra, hogy Vali néni nem is olyan gonosz boszorkány, mint amilyennek először hitte, és hamarosan egy családi viszály megoldásában, egy nagymama és egy unoka egymásra találásában kell segédkeznie barátaival együtt. A furfangos gyerekek számára ez természetesen nem jelenthet akadályt, még ha olykor boszorkányos trükkökkel is kell élniük.

Balázs Ágnes: Lufi és a nyolcpecsés titok. Budapest, Móra, 2012. 229 p.

Lufi ezúttal hatodik osztályos tanulmányait kezdi meg, amelyek sokkal nehezebbnek bizonyulnak az eddigiekénél. Az új tantárgyak mellett társaival új osztályfőnököt is kapnak, aki már az első héten átfesteti a padokat a nebulókkal. Hamarosan ennél komolyabb megpróbáltatás is várja Lufit: barátnőivel egy ingatlanközvetítő iroda hirdetései között döbbenetesen fedezi fel saját lakásukat, amelyet eladásra kínálnak. Hazatérve szülei megerősítik: valóban új lakásba költöznek, ráadásul egy távolabbi kerületbe, így a kislánynak iskolát is kell váltania. Barátai azonban nem hagyják magára Lufit, több tervet is kidolgoznak, hogy meghiúsítsák a felnőttek elképzeléseit...

Balázs Ágnes: Lufi és a zűrös vakáció. Budapest, Móra, 2011. 232 p.

A kilencéves, rakoncátlan kislány, Lufi, és az egy évvel idősebb, csendes, megfontolt jó barát, Szamóca a nyári vakációt vándortáborban töltik. Bár egészen más tervet szövögettek a szünidőre, a tábori élet élményekben, nem remélt kalandokban bővelkedik. A túrázások mellett számháborúban, sportversenyen, Ki mit tud? játékon is részt vesznek, miközben Lufi titkos baráti társaságot alapít, hogy bosszút álljon az „ellenfél csapatán”, az utálatos Pál Laurán és a Kukucska ikreken. Új barátot is szerez a kedves, hatodikos fiú, Somfai Géza személyében, ám amikor egy titkos kincsvadászat során bajba kerül, és Szamóca az egyetlen, aki nem hagyja magára, rájön, hogy legeslegjobb barátból csak egyetlen létezik. A fekete-fehér rajzokkal illusztrált, sok derűvel és humorral elmesélt történetek a kiskamaszok, elsősorban a tizenéves lányok érdeklődésére számíthat.

Balázs Ágnes: Lufi és Szamóca. Budapest, Móra, 2017. 205 p.

„Amikor az anyukám elkiáltja magát az udvaron, hogy Lufikáám!, akkor csak azért sem szoktam előkerülni. Már ezerszer elmondtam neki, hogy ne hívjon Lufinak, mert réges-régóta nem illik rám ez a név. Olyan vékony vagyok, hogy kiesem az összes nadrágomból.” Ekként elmélkedik Balázs Ágnes üdítő humorral megírt, főként kamaszlányoknak ajánlható történetének kilencéves főhősnője, aki ugyancsak utálja a becenevét. Az azonban megnyugtató, hogy egy igaz barátra lel Szamóca, a gúnynevével igencsak hadilábon álló, Lufinál egy évvel fiatalabb fiúban, aki a nyári szünidő elsőre unalmasnak ígérkező napjait együtt tölti a lánnyal. S bár Lufi először úgy gondolja, hogy a nyarat majd a szomszédasszony, Kertész néni bosszantásával tölti, újdonsült komoly, kis barátja más, értelmes dolgokra is ráirányítja a kislány figyelmét, aki többek között azt is megtudja, hogy idomítható-e Kamilla, az aranyhőrcsög. Békés Rozi vidám illusztrációi emelik a kötet értékét.

Vidra Szabó Ferenc: Madárlátta történetek. Budapest, Kráter, 1996. 95 p.

Vidra Szabó Ferenc madárlátta történetei olyanok, mint a mesebeli favágó tarisznyában hazavitt, madárlátta kenyere, csak nem összegyűlt morzsákat, hanem igaz történeteket visz haza, melyek olyan hihetetlenek, hogy akár mesék is lehetnének. A szerző, a könyvbéli könyvtáros munkájával kapcsolatban sokat jár vidékre Ózdtól Keszthelyig, a Bükk-fennsíktól a Budapest szállóig jó néhány helyen megfordult már. Volt unalmas könyvtáros-találkozó, vendégszerető cigány családnál, de készített riportot gyermekotthonban élőkkel is. A hétköznapi történetek akkor válnak mesévé, amikor a szerző - szinte észrevétlenül - átsiklik a valóságból a mesék, ábrándok birodalmába, azt bizonyítva, hogy felnőttként is lehetnek álmunk. Az élet olykor egyhangú színterei a képzelet játéka

révén a mesék eleven színeivel ajándékozhatják meg az ábrándozót. A laza szállal összefűzött kilenc mese igazi irodalmi élmény a kiskamaszoknak.

Molnár Krisztina Rita: Mákszem és Gubó eltűnődik. Szentendre, Szabadtéri Néprajzi Múzeum, 2015. 94 p.

A szentendrei Szabadtéri Néprajzi Múzeum mesebeli környezete ihlette az olvasmányos, vidám kötetet, amelyben a kíváncsi és bátor ikerpár, Török Virág és Török Gábor, azaz Mákszem és Gubó kalandjait követhetjük nyomon. A gyerekek a Skanzenben lemaradnak osztálytársaiktól, hogy az álomszerű csodavilágot maguk fedezzék fel. Miközben tanáraik aggódnak, mert nem tudják, hová tűntek, ők betévednek egy szatócsboltba, ahol süvegcsukrot találnak, és krumplicukrot kóstolnak, aztán egy kedves kocsmáros pogácsával kínálja őket, majd megtudják, hogyan lehet védekezni a boszorkányok ellen. Kemencét és barázdabillegetőt is látnak, azután gyógynövényekkel ismerkednek Telihold néninél, végül az Illatos Lányka megismerteti a gyerekeket Mákos Guba király meséjével és Márton püspök életének kalandos történetével, s elkíséri őket a Gyertyamártó házához, ahol végül megtalálják az iskolatársaikat is. Kedves, színes rajzok kísérik a rendkívül olvasmányos, hajdanvolt mesterségeket, tárgyakat, szokásokat felelevenítő, hasznos tudnivalókban bővelkedő, ugyanakkor szórakoztató kötetet, amely melegen ajánlható a 8-11 éves gyerekeknek.

Preussler, Otfried: Málévári ribillió. Szeged, Könyvmolyképző, 2009. 128 p.

A humoros fordulatokban bővelkedő, fekete-fehér rajzokkal illusztrált kötetből Málévár igaz történetét ismerhetik meg a gyerekek, méghozzá Punktum Jeremiás városi jegyző olvasmányos elbeszéléséből. Főhőseink nagyatyjai igen bölcs emberek voltak, olyannyira, hogy tanácsaikat még királyok, hercegek is kikérték. Akkoriban a férfiak egyre-másra tanácsadónak álltak messzi földek uralkodói udvaraiba. Máléváron csak az asszonyok, a gyerekek és a cselédek maradtak, akik egy idő után bizony egyre nehezebben boldogultak férfiember nélkül, s a város egyre csak pusztult. Az asszonyok ezért hazahívták férjeiket, akik látva szülővárosuk romlását, elhatározták, hogy végleg otthon maradnak. Az újabb uralkodói meghívásokat elkerülendő, kitalálták, hogy bolond hírket keltik maguknak, és eszelősebbnél eszelősebb dolgokat kezdtek művelni. Olyannyira sikerült ez nekik, hogy még unokáikat, dédunokáikat is közel s távol bizony címeres ökröknek tekintették az emberek. Az ifjabb generáció tagjai azonban megelégtették ezt, és Lihegi Sámuel polgármester vezetésével elhatározták, hogy ismét bölcsök lesznek. Ezt bebizonyítandó, városháza építésébe kezdtek, amelyet aztán sikerült egyetlen ablak nélkül felépíteniük, és ez még csak a kezdete volt a „bölcs” málévári polgárok kalandjainak... A szellemes, olvasmányos történet kellemes szórakozást ígér a 8-11 éves gyerekeknek.

Janikovszky Éva: Már megint. Budapest, Móra, 2015. 34 p.

Janikovszky Éva történetei Réber László rajzainak kíséretében mindig a felnőtt-gyermek viszonyt ábrázolják, kicsik és nagyok számára egyaránt élvezetesen. A szereplők bemutatásán kívül ezúttal 12 "életkép" fért el a kötetben, mindegyikük kerek egész, és valamilyen aktuális témát vet fel: festés a lakásban, hét végi program, anyák napja, influenzajárvány, farsang, filmezés, karácsony, és mindegyik szellemes csattanóval végződik.

Travers, Pamela Lyndon: Mary Poppins a Cseresznyefa utcában. + Mary Poppins meg a szomszéd ház. Budapest, Ciceró, 2012. 135 p.

A Cseresznyefa utca környéke, a mesésen szép Park, a Hosszú Sétány Londonban ezúttal is sokakat vonz. Látszólag a megszokott élet zajlik, ámde valami van a levegőben. Mary Poppins - a köztisztelőnek örvendő dadus - és a rábízott Banks csemeték már többet sejtenek, hiszen Szent Iván varázsos éjjele közeleg. Ebből az alkalomból égi vendégek érkeznek a Parkba; a gyerekek és Mary Poppins kedvéért emberi és állati alakot öltenek az égi csillagképek, Castor és Pollux, az Orion és a többi csillagkép. Az Ursa Minor, a Vulpecula, a Lepus mackó, róka és nyuszi alakját öltve mulattatják a Banks gyerekeket Szent Iván éjszakáján, egy felejthetetlen "piknik" során. A második kisregényben Banks papa hajdani dadája, a hatalmas természetű Euphemia Andrew kisasszony érkezik meg a

Cseresznyeafa utcába. Világutazásai során szert tett egy kis szolgára; a déltengeri szigetekről elhozott bennszülött fiú, Luti és a Banks gyerekek között barátság szövődik, és ismét szükség lesz a dadatündér varázslatára. Luti ugyanis hazavágyik, s leggyorsabban a felhők hátán lehet utazni. A két kisregény lapjain a gyermekvilág hétköznapijai a tündérmesék, a nonszensz világának varázslataival ötvöződnek, Mary Shepard ihletett illusztrációi díszítik.

Travers, Pamela Lyndon: Mary Poppins a Parkban. Budapest, Ciceró, 2012. 203 p.

A valóság és a gyermeki képzelet mezsgyéjén játszódik a gyermekregény. Álomnak, varázslatnak tetsző események részese, ám sok reális történés szereplője is lehet mindenki, aki a titokzatos "dadatündér", Mary Poppins közelébe kerül. Elsősorban a gyerekszereplők, Jane és Michael figyelhetnek meg sok, titokzatosnak látszó bonyodalmat, hiszen a nevelőnőjük Poppins kisasszony. A szűkszavúan sokatmondó, esetenként szigorúan erélyes hölgy - ez hamarosan kiderül - otthonos a csodák, a varázslatok világában. Tavasztól őszi vendégeskedhetnek ezúttal a gyerekolvasók a már ismert díszletek között - a Banks család otthonában, a mesésen szép Parkban, a Hosszú Sétányon -, ahol ezúttal is furcsa dolgok esnek meg.

Macourek, Miloš: Matyi és Sári az iskolában. Budapest, Pozsonyi Pagony, 2015. 136 p.

Matyi és Sári, az iskolából hazafelé tartva egy fura úr segítségére sietnek, aki hálából szokatlan tárggyal, egy telefonkagylóval ajándékozza meg őket. Ezzel kezdetét veszi különös és mulatságos iskolai kalandjaik sora, mert a gyerekek hamarosan rájönnek, a kagyló bármilyen különös kérésüket teljesíti. Ám kívánságaik legtöbbször meggondolatlanok. Így történhet meg, hogy legjobb barátjukat, a házukban lakó Kadlicsekné kutyáját, Jonatánt először madárrá változtatják, majd emberi alakban viszik magukkal az osztálykirándulásra. Hajszálhíja, hogy nem válnak a cápák eledelévé, amikor a Kanári-szigeteken garázdálkodó kalózok kincseit megszerezve szeretnék gazdagítani a biológiaszakkör állatállományát, és ha kéréseik nem lennének visszafordíthatók, bizony a másik bolygóra tett kirándulásuk is csúf véget érne. Vidám kalandjaikat, a népszerű cseh karikaturista, Adolf Born humoros rajzai jelenítik meg.

Macourek, Miloš: Matyi és Sári nyaral. Budapest, Pozsonyi Pagony, 2015. 143 p.

A szerző korábbi kötetéből (Matyi és Sári az iskolában) megismert gyerekek izgalmas, vidám kalandjai a nyári szünetben is folytatódnak. Főhőseink a tervek szerint vakációra indulnak: Sári a nagyszüleihez vidékre, Matyi pedig a szüleivel Olaszországba. Matyi szomorú, mert Kadlicsek néni a kutyáját, Jonatánt Sárinak adja kölcsön, sőt, a kislány nyeri meg a különleges telefonkagylót is, amelynek segítségével bármilyen kívánságuk teljesülhet. A kisfiú azonban hamarosan felvidul, mert utóbbinak köszönhetően aztán mégsem kell elválniuk. Azt kívánják ugyanis, hogy Matyiból legyen kettő, s az egyik Sárral menjen nyaralni, a másik pedig a szüleivel Olaszországba. Innentől kezdve se szeri, se száma a mulatságosabbnál mulatságosabb történeteknek. A telefonkagyló segítségével többek között Tarzanná változtatják a nagypapát, rossz idő esetén némi alakváltozás után Bibionében sütkéreznek, találkoznak Leonardo da Vincivel, megvalósítják Janda néni álmát... Kacagtató kalandjaikat a népszerű cseh karikaturista, Adolf Born színes, mozgalmas, humoros rajzai jelenítik meg ezúttal is, melyek remek szórakozást ígérnek a gyerekeknek az olvasmányos történetekhez hasonlóan.

Pilinszky János: Mesék. Budapest, Osiris, 2007. 83 p.

Pilinszky János 1949-től nem publikálhatott, az irodalmi élet perifériájára szorult. Ekkoriban verses meséket írt; a meséket tartalmazó kötetével lépett a kényszerű hallgatás után 1957-ben először a nyilvánosság elé (Aranymadár). Az Osiris Kiadó gondozásában megjelent kötet verses meséinek hét darabját (A naphajú királyleány, A madár és a leány, Aranymadár, Ének a kőszívű királyról, A nap születése, Kalandozás a tükörben, Ég és föld gyermeke) adja közre, tartalmához méltón igényes kivitelben, Orosz István páratlan szépségű illusztrációinak kíséretében. A költő verses meséi egyedülálló kísérlete meseirodalmunknak: a népköltészet világába kalauzolja olvasóit, ismerős népi témákhoz nyúl, ám az ismert fordulatokat és motívumokat összetéveszthetetlenül egyéni módon használja fel. A naphajú királyleány történetében az elrabolt királykisasszonyt a ritka erejű hős - előbb

a tengeren átlábaló óriás közreműködésével, majd annak árulása után, a jó tettért hálás griffmadár segítségével - az alvilág mélyéről menti ki. Aranymadarának hőse a harcos szent, Mihály nevét kapja, segítőjét, a farkas-medve-oroszlán bumfordi együttesét a finom és arisztokratikus aranymadárra cseréli; annak mágikus-spirituális sugárzása helyettesíti az állatok erőszakos küzdelmét a forrasztó fűért/életvízért. Történeteinek szerkezetét nem is cselekvések, hanem helyzetek és lelkiállapotok sorozata alkotja; hőseit nem cselekvésből cselekvésbe, hanem lelkiállapotból lelkiállapotba vezeti. A mese szinte csak ürügy, hogy valami mást, szintiszta költői kísérletet hitelesítsen, teljesítsen ki. Balladai hangvétellű meséi sorából kiemelkedik, Az Ének a kőszívű királyról, amely a zsarnokság kiúttalanságát beszéli el, valamint az idegenséget és a reményvesztettséget fájdalmas szépséggé fokozó Kalandozás a tükörben és A madár és a leány című költemények. Pilinszky meséi a versszerető nagyobb gyerekek különleges élménye lesz.

Mosonyi Aliz - Háy Ágnes: Mesék Budapestről. Budapest, Magvető, 1996. 42 p.

Mosonyi Aliz groteszk történetei és Háy Ágnes rajzai nyomán mesefigurákkal népesül be a főváros: a Gellérthegy gyomrából esténként óriások másznak elő, hogy versenyezzenek egymással a közeli csúszdákön; az Alagútban talált magának lakhelyet az utolsó budapesti sárkány. Az egyik meséből megtudható, hogy a budai várból nem verték még ki a törököket; három közülük ottmaradt, s kedvenc időtöltésük, hogy a Ruszwurm cukrászdába járnak fagylaltozni. A Déli pályaudvar egyik szögletében két öreg mozdony emlékezik a régi szép időkre. A történetek a továbbiakban a Margitszigetre, az Operaházba, a Lukács uszodához, az Állatkertbe és a Városligetbe is elvezetnek. A mesék, a rajzok szellemesek, szórakoztatóak és kiválóan megfelelnek az kisiskolások fantáziavilágának. A könyv olvasása különleges élményt nyújt.

Fehér Klára: Mi, szemüvegesek + Hetedhét tengeren. Budapest, Ciceró, 2017. 234 p.

Fehér Klára ebben a két kisregényében is nagy-nagy szeretettel, odafigyeléssel rajzolja meg a 8-10 éves gyerekek mindennapi gondjait és egyben a mese iránti vágyukat is. A Mi, szemüvegesek „főhősnője” a mindenkihez kedves, figyelmes Kerek Évi, akivel rendkívüli események történnek egy szemüveg miatt, ám a Világoskék Bohóc és a Világoskék Oroszlán – no meg a jó szándékú felnőttek - segítségével végül megoldódnak a bonyodalmak. A Hetedhét tengeren hőse a 3. osztályos Peti, aki matematika tankönyvéből inkább papírhajókat hajtogat, minthogy órákig görnyedjen a feladatok fölött, a büntetés azonban nem marad el. Még szerencse, hogy Peti nagymamája, aki amolyan mesebeli tündér, kedvenc unokáját ebédre gombóccal várja, s az elkeseredett kisiúnak még varázsol is. Amikor azonban a gombócevéstől formátlanra gömbölyödött királykisasszonyt hozzá akarják adni Petihez, ő nemet mond, hiszen Pintye Zsuzsika harmadik osztályos tanulónak otthon már megkérte a kezét. Peti a hosszú kalandos út végére érve sok-sok tapasztalattal gazdagabban tér vissza nagymamája konyhájába. Fehér Klára friss humorú, élettel teli két gyermekregénye a kisiskolások kedves olvasmánya lehet.

Kästner, Erich: Münchhausen. Erich Kästner mesél. Budapest, Móra, 2014. 61 p.

Münchhausen báró élő személy volt, aki katonatisztként számos csatában vett részt, majd leszerelését követően az átélt kalandokról barátai körében élvezetes beszámolókat tartott. Fantasztikus lódításokkal teli, csodálatos beszámolóinak messze földön híre ment és az 1700-as évek végén Gottfried August Bürger költő átíratában bárki számára megismerhetővé, élvezetes olvasmánnyá vált. Kästner ezekből az alaptörténetekből a gyerekek nyelvén nyolcat mesél újra. A vidám, nagy fantáziával megírt történetekben Münchhausen báró hatalmas füllentései közül hallhatunk nagy vadászatairól, háborús élményeiről egyaránt: miként fűzött kötélre egy tucát vadkacsát egy kis darab szalonna felhasználásával és repítette őket hajszálpontosan háza tűzhelyére (Kacsák a madzagon – és más vadásztörténetek), pusztá vakmerőségből hogyan lovagolta meg az ellenségnek szánt ágyúgolyót majd ugrott át menet közben arra, amely táborukat irányozta meg; miként mászott fel egy égig érő paszulyon a Holdra, hogy ezüstfejszéit visszahozza (Lovaglás az ágyúgolyón – és egyéb kalandok), vagy mi lett a sorsa a lovas szánkónak, amit az éhségtől tébolyodott hatalmas farkas vett üldözőbe (A szánhúzó farkas). A nagyot mondó báró mulatságos

kalandjait a maga korában ismert német illusztrátor, Walter Trier fekete-fehér rajzai díszítik. A szórakoztató kötetet elsősorban a fiúk körében érdemes ajánlani.

Gévai Csilla: Nagyon zöld könyv. Budapest, Pozsonyi Pagony, 2011. 80 p.

Nem lehet elég korán elkezdni a környezettudatos életre nevelést. Hiánypótló munka ezen a téren a korábban inkább illusztrátorként ismert Gévai Csilla kötete. Aktuálisabb nem is lehetne a témája, legfőbb erénye azonban az, ahogyan azt, a környezetvédelem kérdéseit a gyermekek nyelvén tárgyalja. Stílusa olvasmányos, nyelvezete közérthető, hangja közvetlen, játékos. („Hallottatok már a passzívházakról? Ja, ők nem onnan kapták a nevüket, hogy a szünetben nem barátkoznak senkivel...”)

Hányan is élünk a Földön? Mi az az ökológiai lábnyom? Globális felmelegedésről, ivóvízkészletről, energiaforrásokról, szelektív hulladékgyűjtésről és számos egyéb, ebbe a tárgykörbe tartozó kérdésről mesél a szerző okosan, érdekesítően. Jó tanácsokkal látja el olvasóit, amelyek betartásával óvhatjuk környezetünket. Aktív feldolgozásra ösztönzi a gyerekeket, hiszen a számtalan közvetlen megszólítás mellett sok-sok játékos feladat tarkítja a szöveget, lehetőséget adva arra, hogy a gyerekek belerajzoljanak, vagy éppen fényképet ragasszanak a kötetbe, egyszerűen, hogy személyesebbé tegyék az élményt, amelyet a könyv ad. Végül szójegyzékben igazít el olyan fogalmak között, mint az atmoszféra, a fenntartható fejlődés, a rigolya, a szmog és társaik. A kötet különleges tipográfiai kivitelezése, illusztrálása figyelmet felkeltő, a gyermeki lélekhez közelálló. Tartalma, valamint szellemes, közvetlen stílusa, a gyermekek világához közelálló, igényes kivitelezése okán mindenképpen széles körű ajánlásra érdemes a kötet.

Móra Ferenc: Nevenincsen innen, Nekeresden túl. Budapest, Móra, 1998. 106 p.

A Móra Ferenc meséiből, kisnovelláiból készült remek válogatás három ciklusba gyűjtött írásainak első csokra (Királyok tenyere) olyan meséket tartalmaz, amelyekben a balgaság vagy a természetes észjárás bölcsessége játssza a főszerepet. A Királyok kenyere rimes meséjében a kis kukta ébreszti rá a királyt, hogyan vész el kézen-közön a beszédett adó. Kótyonfitty király almája történetének apródja olyan ügyesen keveri a balgaságot az igazsággal, hogy végül az utóbbit már senki sem akarja elhinni. A történetek második füzére a magyarok szeretett királyához, Mátyás királyhoz fűződő történeteket fog egybe. A harmadik ciklusba (Kuckó király) történelmi mondákat válogatott a szerkesztő, T. Aszódi Éva. Ez a tizenegy írás afféle történelmi tabló, mondában, mesében elbeszélve: Attila hun király kardjának megtalálásától (Az Isten kardja) a népvándorlásokon (A magyarok útrakelnek), a honfoglaláson (Árpád, a honalapító) a török időkön (Mujkó; Szalonta falai) és kuruc koron (A kis kuruc) át az 1848-49-es szabadságharc leveréséig (Kuckó király). A sok-sok szép és tanulságos mese, elbeszélés Móra ízes, ma már ritkán használatos kifejezésekben bővelkedő nyelvén - valódi irodalmi élményt jelent a gyerekeknek. Győrfi András finom vonalú, igényes művészi illusztrációi üdítően hatnak a sok harsány és ízléstelen gyermekkönyv megjelenésének idején.

Lagerlöf, Selma: Nils Holgersson csodálatos utazása. Budapest, Ciceró, 2011. 350 p.

1906-ban a svéd kormány pályázatot hirdetett egy olyan olvasókönyv megírására, amelyből a gyerekek megismerhetik hazájuk tájait, hagyományait. Így született meg a Nils Holgersson csodálatos utazása. Hőse egy törpévé varázslott kisfiú, aki a vadludakkal vándorútra kel, és Márton gúnár hátán beutazza az országot. Nils - ugyancsak varázslat hatására - megérti az állatok beszédét és belelát az emberi szívekbe is. Különleges képességei lehetővé teszik, hogy közelről megismerkedjék emberi életsorsokkal, megszeresse az állatokat. De féléves útja során megtanul mást is. Utazásai kezdetén semmirekellő kis fickó volt, de mire a varázslat eloszlik, és régi alakjában visszatér szüleihez, megjavul az átélt élmények hatására. A világ gyermekirodalmának egyik klasszikus alkotásává nőtt mű Svédország mesés kalauza, a műfaj remeke. A nyolc éven felüli gyermekolvasóknak ajánlható.

Baum, Lyman Frank: Óz, a nagy varázsló. Budapest, Falukönyv - Ciceró, 2002. 158 p.

Különös és varázslatos mesevilág tárul föl Baum könyvének lapjain, amelynek témája a boldogság keresése. Főszereplője, Dorka kutyájával, Totóval egy különös országba, Mumpicok birodalmába keveredik. Itt találkozik későbbi hűséges barátaival, a Madárijesztővel, a Bádoggal Favágóval és a Gyáva

oroszlánnal, "akik" elkísérik őt hosszú vándorútján, amelynek végcélja a jó varázsló, Óz Smaragdvárosa. Lendületes, magával ragadó meseszöveg, kedves humor és báj, valamint sugárzó ember- és életszeretet hatja át a világszerte nagy sikert aratott meseregényt, mely a nyolc éven felüli gyermekolvasóknak ajánlott.

Janikovszky Éva: Örülj, hogy fiú! Budapest, Móra, 2013. 24 p.

Az ötletes páros kötet első darabjának krónikása, a mama eredetileg lányt várt. Elképzelte azt a sok örömet, amellyel egy szép, házias, szorgalmas kislány megörvendeztetheti szüleit. S aztán megtudja, hogy kisfia született. Elég rápillantania az újszülöttre, hogy máris arról álmodozzon, mennyi mindenre jó a kisfiú. Kártyázik majd a papával, barkácsol, megjavítja az elromlott tévét, a rossz mosógépet stb. Az anyai álmok tovább színesednek a babát látogatók szavai nyomán. "Örülj, hogy fiú!" - mondják, és máris sorolják a lányok fogyatékoságait; szó esik a kényeskedésről, a hiúságról stb. A Janikovszky-Réber páros ismét remekelt; könyvüknek a szülők legalább annyira örülnek, mint a gyerekek.

Janikovszky Éva: Örülj, hogy lány! Budapest, Móra, 2013. 24 p.

A páros kötet első darabjában (Örülj, hogy fiú) megszólalt az a mama - aki bár lányt szeretett volna - fiút hozott a világra. Elmondta az érveket, amelyek "megvigasztalták". A "társkötetben" természetesen más a nézőpont: ami ott érv volt, az itt ellenérv. Kinek is kell fiúgyermek, ki akar állandóan rettegni a vásott, önző, motorbiciklire vágyó, verekedős fiáért, aki természetesen előbb-utóbb a veszély vonzásába (autóversenyzés stb.) kerül, s végül elragadja otthonról egy lány. Sokkal inkább kell a kislány, aki majd megköti papájának a norvég mintás pulóvert, mindennap új frizurát fésül a mamájának, és kipróbál minden kozmetikai és salátareceptet. S ami a legfontosabb szempont: nem megy el soha otthonról, csupán csak fiút hoz a házhoz. A kötet párjával teljes, de anélkül is remek szórakozást nyújt szülőknek és gyerekeknek.

Barrie, James Matthew: Pán Péter. Budapest, Ciceró, 2011. 179 p.

A Darling család londoni otthona csak este, elalvás előtt csitul el valamelyest, amikor a három csintalan gyerek, Vanda, Robi és Miki csöndes áhítattal hallgatják édesanyjuk meséit. Egyik este azonban a szülők vendégségbe mennek, és a nyitott ablakon át nem más röppen be, mint édesanya legutóbbi meséjének hőse: Pán Péter, a madárból emberré lett kisfiú, aki nem akar felnőtté válni! A furcsa látogatás végén a testvérek elrepülnek vele Sehol-szigetre, ahol nincsenek felnőttek és nincsenek szabályok... Ám a csodálatos szigeten sincs béke, hiszen a gonosz, félkarú kalóz, Kampó kapitány örök harcot vív Pán Péterrel... Pán Péter a klasszikus gyermekirodalom egyik halhatatlan, máig élő remekműve, amely a minden emberben élő örök vágyat - a visszavágyódást a gyermekkor csodálatos világába - testesíti meg. Kicsikét és nagyokat egyaránt arra tanítja, hogy a gyermekkori játékos megőrzése igencsak fontos „feladat”, hiszen álmok és vágyak nélkül csak sivár és szürke élet vár az emberekre.

Collodi, Carlo: Pinocchio kalandjai. Budapest, Noran, 2007. 188 p.

Geppetto, az öreg asztalos egy Pinocchio névre hallgató, csodabábut álmodik magának; olyat, amelyik táncolni, kardot forgatni, levegőben bucskázni is tud. Ám a barátjától, Antonio mestertől kapott fadarabból „életre keltett” bábu nemcsak csíntalannak, de hálátlannak is mutatkozik: amint frissen kifaragott lábai fölengednek merevségükből, kiszökik az utcára és futásnak ered. Ezzel kezdetét veszi kemény próbákkal teli, kalandos utazása, amelynek során a kis fabábu jó szelleme, a Tücsök segítségével levetkőzi rossz tulajdonságait, és dédelgetett álma, az „igazi” gyermeklét magvalósulásáért, már csak a jóra törekszik. Collodi teljes szövegű, klasszikus meseregényét ez alkalommal Szénási Ferenc fordításában Csíkszentmihályi Berta varázslatos illusztrációinak kíséretében, igényes kivitelben ismerhetik meg a 8-10 éves gyerekek. A mű az olasz nevet eredeti írásmódban közli, ezért helyes kiejtésüket a kötet végén található kiejtési útmutató segíti.

Bátky András: Pipogya és a Városvédő Szent. Budapest, Pozsonyi Pagony, 2011. 95 p.

A Budapest belvárosában élő Medve Alfonz, alias Pipogya, valamint pajtásai kalandjai folytatódnak. Az előző kötetben megalakult Vest, azaz a Vadállat Ember Segítő Társaság tagjai, Pipogya, Tigris Oszkár, Oroszlán Géza, és embergyerek barátaik, Anna, Eszter és Tomi újabb fontos küldetést teljesítenek. Ezúttal a művészettörténész Váraljai Elemérrel kell felvenniük a harcot, aki elhatározza, hogy az emberek és Budapest védelmében a városi vadállatokat, köztük Pipogyát és barátait állatkertbe kell zárni. A kis csapatnak most nélkülöznie kell a varázserővel bíró manó, Aranyka segítségét, utóbbi ugyanis egy távoli rokona esküvőjére hivatalos a messzi Új-Zélandra. Aranyka azért még elutazása előtt kioszt Annának, Eszternek, és Tominak néhány amulettet, hogy lássák az amúgy békés, a többi ember számára láthatatlan városi vadállatokat, köztük jó barátait, Pipogyát és társait. A kis társaság izgalmas kalandjai során bejárja többek között a Budai Várat, sőt, egy Combino villamoson is nem mindennapi utazást tesz. Gyöngyösi Adrienn kedves, színes rajzai kísérik ezúttal is az igényes kivitelű, humoros, olvasmányos kötetet, amely jó szívvel ajánlható a (nemcsak budapesti) gyerekek figyelmébe.

Bátky András: Pipogya, a budapesti medve. Városi Eső Sanyarú Tél. Budapest, Pozsonyi Pagony, 2010. 88 p.

Valamikor régen az állatok egy csoportja úgy döntött, hogy láthatatlanná válik, és így védekezik az ember ellen. A Budapesten élő Medve Alfonz, alias Pipogya is az ő leszármazottaik közé tartozik. Egy napon azonban a kis medvegyerek rádöbben, hogy a láthatatlanság már nem működik úgy, mint korábban, hiszen néhány gyerek észreveszi őt az utcán. A városi vadállatkölykök, Pipogya és barátai, azaz a vicces Tigris Oszkár és az unalmas Oroszlán Géza összebarátkoznak a kedves gyerekekkel, és szövetséget kötnek. Együtt bonyolódnak aztán különféle izgalmas kalandokba, méghozzá, Aranyka, a varázserővel bíró cukrász manó vezényletével. Utóbbtól igen fontos feladatot kap a kis csapat: a Porcukor Cukrászda tulajdonosának, Azúr Antalnak, a gonosz cukrászmesternek a fülöncsípését, amely nem is lenne igazi egy jó nagy tortadobálás nélkül... Gyöngyösi Adrienn kedves, színes rajzai kísérik az igényes kivitelű, humoros, olvasmányos kötetet, amely nagy sikerre számíthat a gyerekek körében.

Fekete Vince: Piros autó lábnyomai a hóban. Kolozsvár, Erdélyi Híradó, 2008. 120 p.

Ha remek verseskötetet szeretnének a felnőttek a 10-12 éves gyermekek kezébe adni, akkor a „Piros autó lábnyomai a hóban” erre igencsak alkalmasnak mutatkozik. Az erdélyi költő, amolyan „kirándulásnak” tekinti a gyermekirodalomba való kitekintését, és az olvasó reméli, hogy még sok ilyen „kiruccanásnak” lehet részese. A verseskötet valójában napló, mégpedig egy 9-10 éves kislány versbe szedett gondolatainak füzére. Van kezdete (Boldog vagyok) és van vége (Sziasztok) és a két „végpont” között sorjázna a remekebbnél remekebb versek, amelyek elbeszélnek a lányka életének legfontosabb korszakait, a megszületése előtti időszakot éppen úgy, mint a Bartók Vackor Óvodában eltöltött boldog időszakot, egészen a Piros autó lábnyomáig...A szerző, Fekete Vince a gyermeki lélek kitűnő ismerője, aki remek humorral átszőve, a gyermeki világ örömközpontú történéseit át láttatja a kislány boldog hétköznapijait. Kitűnő kötet, amely nemcsak a gyerekeknek, de a verseket felolvasó felnőtteknek is boldog órákat ígér...Mezey Ildikó a gyermeki világot élénk színekkel életre keltő rajzai méltón illusztrálják a kötetet.

Kipling, Rudyard: Riki-tiki-tévi. Budapest, Móra, 2016. 50 p.

Kipling története Indiában játszódik, főhősének küldetése van: Riki-tiki-tévi, a kis mongúz természetes állapota a kígyók elleni harc, ám önfeláldozó csatája Nag és Nagaina, a királykobra házaspár megsemmisítésére, egyben ember-gazdái szolgálatát is jelenti. Hiszen hűséges társa a kis angol fiúnak, Teddynek és családjának, mióta azok megtalálták egy nagy nyári áradás után. A víz ugyanis kiöntötte a kis mongúz családját üregéből, Rikit-tiki-tévit az emberek eszméletlenül találták meg, s befogadták házukba... Benedek Marcell fordítását Damó István kedves, színes, kifejező rajzai kísérik.

Varga Domokos: Ritkaszerű magyar népmesék. Budapest, Hét Krajcár, 2014. 279 p.

A klasszikus mesék újabb és újabb feldolgozásainak, tömörítvényeinek bősége idején igazi öröm, valódi élmény kézbe venni és olvasgatni azt a meséskönyvet, amely Ritkaszép magyar népmeséket tartalmaz. Varga Domokos szerző-összeállító jegyzi a kötetet. Sokféle, eredeti népmeséket közreadó gyűjteményből, udvarhelyszéki, bukovinai, somogyi, magyardécsi, felsőtiszai, széki, jugoszláviai magyar és egyéb népmese gyűjteményekből válogatta egybe könyvének anyagát, hogy kevésbé ismert, gyerekeknek szánt kötetekben ritkábban szereplő, de igazán érdekes és értékes fabulákkal gazdagítsa a gyermeki irodalmat. Ehhez azonban szükség volt a különféle helyről származó szövegek "összecsiszolására", mégpedig úgy, hogy a mesék eredeti szépsége megmaradjon. A kötet harminc meséjének mindegyike igazán fordulatos, élvezetes, többségük alig-alig ismert (A fellegjáró legény, A bolhabőr cipő, Az okos borjú, A bátor szívű királylány, A kutyakirályfi stb.). Különleges színt képvisel a meséknek az a csokra, amely a magyar népmeséknek a cigány közösségekben való továbblépése, alakulása folytán változott, gazdagodott (Roma király, Mi terem a fa tetején?). Kurdi István fekete-fehér rajzai illusztrálják a kötetet.

Kipling, Rudyard: Riki-tiki-tévi és más történetek. Budapest, Ciceró, 2007. 200 p.

Kipling fogalom a felnőtt és gyermekolvasók körében egyaránt. Nevét A dzsungel könyve című regénye tette világszerte halhatatlanná, emellett kora legnagyobb elbeszélő művészeinek egyike volt; ezt bizonyítják népszerűségükből mit sem vett novellái és rövidebb írásai - ezekből válogatva készült el ez a kötet is. A dzsungel könyve második részének is nevezett válogatás az író Indiában szerzett élményeit és tapasztalatait foglalja össze művészi történetek sorozatában. Az elbeszélések főszereplői az indiai táj - az őserdő, a nagy folyamok és magasba törő hegységek, kicsiny falvak és forgalmas városok - lakói: az állatok és az emberek. Életük összefonódik, és a természet örök törvényeinek megfelelően kialakított résztörvények (pl. a dzsungel, a folyó vagy a hegy törvényei) szellemében teljesedik be küldetésük. Mert a kötet minden hőséne küldetése van: Riki-tiki-tévi, a kis mongúz természetes állapota a kígyók elleni harc, ám önfeláldozó csatája Nag és Nagaina, a királykobra házaspár megsemmisítésére, egyben ember-gazdái szolgálatát is jelenti. Végzetének szolgál Purun Dász, a gazdag miniszter is, amikor elhagyva világi hatalmát, Purun Bagátként, azaz tudós szentként a Himalája csúcsain, szegénységben keresi "a dolgok szívét", az emberi tudás és a szeretet hatalmát. Múltat és jelent köt össze a végtelen időben Hugger, a Ganga folyó vén krokodilusa, "aki" halálig - végzete beteljesüléséig - őrzi a gázlók törvényeit. A többi történet is Kipling pontos megfigyelőkészségét, életerős realizmusát közvetíti, amely élményszerűen ötvöződött az északi és a keleti népek mítoszával. Írásai tömörek és feszes szerkezetűek, ennek ellenére közvetlenül szólnak, könnyen olvashatóak: ezért olyan vonzóak napjainkban is.

Romhányi József: Szamárfül. Budapest, Móra, 2016. 96 p.

A „Rímhányó” Romhányi egyedülállóan szellemes állatversein több generáció nőtt fel. Az örökzöld rímes sorok szereplői között feltűnik többek között a bölcs bagoly, a róka és a holló, a borz, a sün, de olvashatunk Egy költői vénától jól becsípett bolháról, a Kukac-sorsról, Egy szű végrendeletéről, A kentaur dilemmájáról, A macskafogó egérről, A rozmár drámájáról, a Bálnabálról, A pék pókjáról és A teve fohászáról is. Buzay István vidám, mozgalmas narancs-fekete-fehér színű grafikái remekül illeszkednek a versekhez, melyek kisebbeknek és nagyobbaknak egyaránt remek szórakozást, maradandó élményt nyújtanak.

Kriza János: Székely népmesék. Budapest, M. Közlöny Lap- és Kvk., 2013. 303 p.

A szép kiállítású, színes képekkel tarka könyv öt Kriza gyűjtötte alkotást tartalmaz. Az ördöggel is találkozó menyecske és a furfangos lány történetét (Mondjad hát: széna!), a halállal komázó két gazdag emberét (A két gazdag ember gyereke), óriást és tündért is fölvonultató terjedelmes novellamesét (Tündér Erzsébet), az erkölcsi tanulságot intonáló igaz történetet (A rest leány) és az egész Kelet-Közép-Európában elterjedt "három-fiú" típusú fabulát (Rózsa vitéz). Érdemes a nyolc-tíz éves gyermekek kezébe adni éppen nyelvi kultúrájuk erősítése, gazdagítása végett.

Kriza János: Székely népmesék. Budapest, Kossuth, 2010. 113 p.

A Kriza János gyűjtéséből hatot közreadó, M. Nagy Szilvia rajzaival gazdagon illusztrált kötetből megismerhetik a gyerekek, hogyan lesz a száműzött kicsi királyfiból Fehérország királya (A tejkút), hallhatnak arról miként jár túl A fortélyos lány a kegyetlen király eszén, hogyan szolgáltatnak a szegény csizmadiának igazságot a Szélkirálytól kapott ajándékok (A szegény csizmadia és a Szélkirály), nyomon követhetik a csókává változott nővérei keresésére indult fiú sanyarú, kemény próbákkal teli útját (A csóka lányok). Megtudhatják azt is hogyan eshetett meg, hogy a szegény ember az ördögnek ígérte legkisebb fiacskáját (A kicsi dió), és jól szórakozhatnak A rest leány megnevelésén. Bár a kötetbe válogatott székely népmesék a magyar meseantológiák kedvelt darabjai, az élő mesemondás hagyományait követő, élvezetes stílusban megírt fordulatos, szép és tanulságos történetek ezen újabb gyűjteményével érdemes megismertetni a 8-11 éves korú gyerekeket.

Szabó Magda: Sziget-kék. Budapest, Móra, 2016. 173 p.

A hazai gyermekirodalom egyik legszebb alkotásaként számon tartott Sziget-kékben Szabó Magda egy gyerek kalandos, színes fantáziájával láttatja a világot, és képzelet szülte alakokkal népesíti be az állatok boldog szigetét, ahol kis hőse - a beteg mamáért aggódó Valentin - menedékre és segítségre lel. Nagy Norbert színpompás, humoros illusztrációi kísérik a varázslatos mesét.

Kálnay Adél: Szivárványsziget. Miskolc, Felsőmagyarország, 1997. 80 p. (????)

Kálnay Adél gyermekregényének hőse a tízéves Gergő, aki bár látszatra kortársaihoz hasonló, mégis csodálatos dolgok esnek meg vele. A titok nyitja persze éppen Gergő jellemében rejlik, mert képes meglátni a leghétköznapibb dolgokban is azt, ami a szürke valóságot a csodák birodalmába emeli. Hiszen ki ne látott volna még szivárványt, ám mégis kevesen veszik észre a színes csíkok között gomolygó alakokat, akik szelíd mosollyal, Őrökként kísérik a védőszárnyaik alá rejtett kisgyerekeket. Ez a szemnek láthatatlan, "belső táj" - a Kisherceg világához hasonlóan - elevenedik meg Gergő hétköznapjaiban. A szerző - jó ismerője a gyermeki képzeletvilágnak - sajátos vonzású, ám sokak számára mégis ismerősnek látszó világot varázsol főhőse köré, mely valójában nem más, mint Gergő színes, érzelemgazdag gyermeklelkének "testet öltött valósága". A képzeletbeli tájakat, és szereplőket Tényi Katalin érzékletes rajzai keltik életre.

Nökös Borbála: Szmirkó. Budapest, Pongrácz, 2015. 353 p.

Az izgalmas fordulatokban bővelkedő, rendkívül olvasmányos meseregény főszereplője, a tizenkét éves Szmirkó félig tündér, félig ember. Nem rendelkezik még varázserővel, ezért társai a tündériskolában állandóan csúfolják. Így hát megszökik otthonról, hogy az emberek világában megkeresse édesapját, akit még sosem látott. Útja során, Varázsföldön megannyi kalandot él át a tündérek, törpék, manók, tűzsólymok, kőszarkányok, trollok között. Ebben hű társa Babuk, a csalafinta szipolymacska, s hamarosan új barátokra is lelnek. Szmirkónak azonban nemcsak a saját gondjaival kell megküzdenie, mert Varázsföld sorsa is az ő kezébe kerül: a különleges világot fenyegető gonosz erővel neki kell felvennie a harcot... A varázslatos mesevilágot remekül megjelenítik Lukács-Kalocsai Eszter fekete-fehér és pasztell szürkés-zöldes színű illusztrációi. A szórakoztató meseregény bizonyosan elvarázsolja majd a 8-11 éves gyerekeket.

Gárdonyi Géza: Szüleim gyémántja voltam. Budapest, Unikornis, 1996. 178 p.

A Nagy magyar mesemondók című sorozat kötetei az újrafelfedezés reveláló hatásával hatnak; a mostani Gárdonyi-kötet pedig arra tanulság, hogy az elsősorban történelmi regényeiről és falusi idilljeiről ismert író a novella, az elbeszélés, a tárca és a mese minden változatát hatásosan és léleknemesítő pedagógusi hajlamait követve művelte. A gyerekeknek való olvasmányokat hét ciklusba csoportosító válogatás első része, a Cédulák egy természetrajzba megkapó-megható, ám realista vétetésű állattörténeteket sorol. A művész születik a kisiskolások számára is igen vonzó, néhány bekezdésnyi terjedelmű, didaktikus hangoltságú történetkéket tartalmaz, amelyeknek önéletrajzi ihletésű epizódjaiból fölragyog a pedagógus író irodalmunkban is párját ritkító gyermekszeretete és -értése, finom lélekrajza. Példázatos elbeszélések gyűjteménye a Hét ajándék, ahol többnyire bibliai ihletésű, a lelkek nemesedését szolgáló mesében gyönyörködhetnek a fogékony kis olvasók. A kötetnek is címet adó, egyben a legterjedelmesebb ciklus, a Szüleim

gyémántja voltam főként tanítói élményköréből táplálkozó, falusi témájú írásait tartalmazza. A Zarándoklás történelmi-irodalomtörténeti témájú elbeszélései a nemzeti múlt nagy alakjainak állítanak emléket és adnak példát hazafiságból, emberi nagyságból. A Jégvirágok a klasszikus fölépítésű elbeszéléseiből, a Rózsák a fű között a verseiből ad szűk válogatást. A kötetet Lipták György színes rajzai, finom munkái illusztrálják.

Kálnay Adél: Titkok egy régi kertben. Pécs, Alexandra, 2006. 117 p.

A gyermekregény főszereplői, a nyolcéves Fanni és Ági titokzatos dolgokhoz vonzódó, élénk fantáziájú kislányok. Csodákkal teli, felejthetetlen nyári élmény részeseivé válnak, amikor meghívást kapnak a kedves vidéki rokon, Teréz néni gyönyörű, falusi udvarházába. A lányok élénk képzeletét megmozgatja a régi ház, a hozzátartozó hatalmas kert, de a csillagfényes, virágillatba burkolt, tücsökzenés éjszakákon különösen a ház egykori úrnője, a szépséges Amália alakja köré szőnek színes, sajátos, bensőséges hangulatú világot. A kitűnő meseregény Várnai Gyula figyelemre méltó grafikáinak kíséretében az alsótagozatos kisiskolásoknak ajánlandó.

Benedek Elek: Toldi Miklós. Budapest, Ciceró, 2009. 230 p.

Benedek Elek munkásságának - főleg a századfordulóra eső szakaszában - igen fontos részét képezik azok a könyvek, amelyekkel egyértelmű célja volt, hogy vonzóan epikus, olykor regényes formában, szinte észrevétlen maradó - példákat fölmutató - didaxissal nevelje a fiatalokat hazafiságra. Ilyen műve volt az Arany János nyomán 1910-ben elkészült Toldi Miklós is. A történet nyomon követi Arany elbeszélő költeményének cselekményét, megőrzi eredeti motívumvilágát, de Benedek Elek írói módszerét lényegében az határozza meg, hogy a legtanulságosabb epizódokat emeli ki - végigkövetve Toldi életútját Nagyfalutól a vitézi dicsőségen át haláláig. A romantikus hangoltságú ifjúsági regény maradandó értékű alkotás.

Szabó Magda: Tündér Lala. Budapest, Móra, 2017. 220 p.

Az olvasmányos, fordulatos meseregény címadó főhőse, a kis Tündér Lala nagy bajba sodorja szépséges tündéryanját, Írisz királynőt és birodalmát, Tündérországot. A hatalmas erejű varázsló, a vén Aterpater ugyanis rájön, hogy a tündérfi nemcsak nem szeret rubintáncot járni, nem akar szappanbuborékban utazni, és alapfokú varázslást gyakorolni, hanem ráadásul még emberszíve is van, ami a törvények értelmében óriási baj. Különösen azért, mert Írisz korábban kikoszorúzta a fiatal dalia képét magára öltő gonosz Aterpatert, hiszen szíve a délceg Amalfi kapitányért dobog. Lala eltűnik, Amalfit áthelyezik, az igazmondó kis Gigit, az arany egyszarvút pedig száműzik Tündérországból... Szabó Magda varázslatosan szép meseregénye maradandó élményt nyújt a gyerekeknek.

Bosnyák Viktória: Tündérboszorkány. Budapest, Kolibri, 2017. 150 p.

A történet egy iskolai könyvtárban játszódik. Aranka néni, a könyvtárosnő folyamatosan azon kesereg, hogy egyetlen olvasója van csupán, Jóhegyi Laci. A Jóhegyi családnév németül Gutenberg, így aztán egyre biztosabbá válik, hogy Laci a könyvnyomtatás atyjának kései utóda. A kisfiú megtudja, hogy a könyvtáros néni egy igazi tündér, akin azért fog a gyorsan öregedés „átka”, mert kevés olvasója van szépen gyarapodó gyermekkönyvtárának. Laci ekkor vezetéknévéhez méltóan elhatározza, hogy felélénkíti az olvasási kedvet az iskolai diákjai között. Osztálytársai, Sári és Dóri segítségével létrehoz egy társaságot, amelynek tagja kizárólag az lehet, aki eljár a könyvtárba és kikölcsönöz legalább egy kötetet. Hála a gyerekek áldásos tevékenységének a könyvtárba beiratkozottak száma folyamatosan növekszik és ezzel egyenes arányban fiatalodik vissza Aranka néni. Ezt ugyan a konyhas kisegítőknak álcázott boszorkányok igyekeznek megakadályozni, de Laci barátaival együtt megakadályozza „bűnös” tevékenységüket. Így aztán minden és mindenki a helyére kerül a történet végére, Aranka néni megfiatalodik, Laci pedig az 501 elolvasott könyvvel megnyeri az „olvasottsági” versenyt. A remek humorral megírt regény minden kiskamasznak ajánlható.

Varga Katalin: Tündérforgó. Budapest, Falukönyv - Ciceró, 1999. 187 p.

Varga Katalin kötete rendhagyó meseregény. Főszereplője egy "igazi" tündérfiú, Karácsonyi, aki végigjárja Tündérországot, és ezalatt nemcsak varázstudományokban, tapasztalatokban gyarapodik, hanem - hol rénszarvas vontatta szánon, hol ötszögű tojásból kikelt táltosparipán utazva - régi vagy távoli mitológiák, regék világában is megmerítkezik. A történet fő motívuma tehát a tündérvilágba vezet, de ebben a birodalomban helye van a regevilág rekvizitumainak, a természet csodáit mesébe emelő epizódok egész sorának. Így a könyv másik olvasatban mitológiák, regék alak- és mesekészletével tündérekkel, törpékkel, kövő óriásgyerekekkel, boszorkánnyal és a magyar nép mesekincséből már ismert Tündér Ilonával, Árgirussal ismerteti meg a gyerekeket.

Lázár Ervin: Tüskés varabin. Budapest, Osiris, 2006. 84 p.

Lázár Ervin állattörténetei két nagyobb fejezetbe rendeződnek a kötetben. Az első hosszabb terjedelmű írás - Öregapó madarai címmel - a hétköznapi falusi élet egyszerű, tiszta, világos valóságába visz el. Központi alakja a mindentudó idős bácsi, aki mindig a faluban élt, így mindent ismer annak történetéről és élővilágáról. Ismeri és érti a madarak sajátos társadalmát is, és elképesztően érdekes történetekkel szolgál az őt körülvevő mindenre kíváncsi, csupa eleven fiúcsapatnak. Az író mindeközben egyfajta kis madárhatózózt is ír, hiszen az adott madárfaj részletes külső jellemzése, valamint színes rajza is megtalálható a kötetben. A második rész, Lovak kutyák, madarak címmel az író és kistája beszélgetése valós állatokról - jámbor lovakról, szelíd vagy éppen elvadult kutyákról -, és fantáziabeli lényekről, mint például a kisfiú álmában színre lépő tüskés varabiról. Falu és város találkozása, szelíd gyermekvilág, és kegyetlen, ám mindig átlátható, világos természet, valamint az elmúlás és az öregedés egyaránt témái a kötet írásainak, amelyekről Lázár Ervin a töle megszokott egyszerű szavakkal, mély bölcsességgel, kedves humorral és hatalmas láttató erővel ír.

Baár Tünde: Utálom a padtársam! Buda és Vince. Budapest, Manó Könyvek, 2016. 102 p.

A pedagógus szerző tartalmilag és formailag egyaránt igényes, rendkívül olvasmányos, lebilincselő kötetében, melyet Bakos Barbara humoros, színes illusztrációi kísérnek, egy mozgalmas tanév izgalmas és vidám történetét követhetjük nyomon. Ötödik osztályos főszereplői, Buda és Vince padtársak, akik év elején még nem nagyon kedvelik egymást. Vince most költözött ide az anyukájával, és először mindent nagyon utál, hiányoznak a régi barátai, és a szomszédban lakó Budával már az első nyári találkozásuk is rosszul sül el. Vincének az új iskolája sem nyeri el a tetszését, mindenre halálfejet rajzolgat, és mindenki gonoszodik. Buda és legjobb barátai, Ádám és Bence titkos kiserdei bunkert kezdenek építeni, amit valaki lerombol. Jóval később a helyi rendőrök által tartott órán tudják meg, hogy bár titokban Vincét gyanúsították ezzel, valójában egy garázda banda tette tönkre a kis erdei lakot. Az iskolai mindennapokat osztálykirándulás, szülinapi buli színesíti, majd elérkezik a karácsony, ám a gyerekek közötti civakodások nem ritkulnak, sőt, az egymás elleni csínytevések egyre komolyabbá válnak. A március 15-ei iskolai ünnepségre a magyartanár a hétről hétre egyre dacosabb, magányos Vincét választja ki Petőfi szerepére, és a fiú, bár beteg, mégis elmegy az ünnepségre, így nem okoz csalódást. Az április elsejei fordított nap sok-sok mulatságos meglepetést tartogat, méghozzá nem csak a tanárok, de a diákok számára is, hiszen a pedagógusok is voltak valamikor gyerekek, s ezt bizonyítandó, egyikük például zöld színű madártejtel készül az órára. A sok-sok közös élmény lassanként közelebb hozza egymáshoz a két főszereplőt, és végül kiderül, hogy a sokat rosszkodó Vince elmehet-e mégis az év végi kirándulásra, és az is, hogy a két fiú talán mégsem utálja már annyira egymást. Az iskolai mindennapokat remekül megjelenítő, izgalmas, szórakoztató, ugyanakkor tartalmas történet minden bizonnyal magával ragadja a tíz év körüli gyerekeket, érdemes a figyelmükbe ajánlani.

Janikovszky Éva: Velem mindig történik valami. Budapest, Móra, 2012. 31 p.

Janikovszky Éva és a szövegíró méltó szerző társa, Réber László könyvillusztrátor gyermek-felnőtt viszonyt boncolgató meséje voltaképp monológ, pompás epizódok laza füzére, amelyekben egy kisfiú tart tükröt az őt körülvevő felnőttek elé. Kiszolgáltatott helyzete tudatában, de a gyermeki tisztánlátás és igazságérzet birtokában sorolja mindazokat a furcsaságokat, apróbb-nagyobb

félreértéseket, a gyermeki bánat okait, amelyekre családjában - más családokhoz hasonlóan - bőven van módja felfigyelni. A szülők gyakran a kényelmesebb utat választják; közhelyekre támaszkodva "nevelik" csemetéjüket - ezekre a sztereotípiákra ad csattanós válaszokat a "gyerekszáj" a "kortárs" olvasók remek szórakoztatására.

Mikó Csaba: Veszélyben a Tölgy. Budapest, Kolibri, 2014. 412 p.

Az izgalmas kalandokban bővelkedő meseregény helyszíne Kerekerdő legnagyobb, legerősebb fája, a Nagy Tölgy. A rajta élő hatmillió fős bogártársadalom irányítója a becsületességéről közismert Szarv polgármester és a bogarak jólétét aljas eszközökkel befolyásoló, dúsgazdag vállalkozó, Mobi Lajos. Ő lesz a fordulatokban bővelkedő cselekmény elindítója, amikor parancsot ad a fa alsó szintjén található kicsiny szerelőműhely bezáratására és tulajdonosa, Apostol, elfogatására. Ám a szentjánosbogár - barátai, a rendkívül vonzó, erős cincérlegény, Csápy, valamint a fa legügyesebb vájára, Kukac Kázmér segítségével - elsőként üldözői elől. A barátok elhatározzák szembeszállnak Mobival és elmennek Szarvhoz, hogy megkérjék: védje meg őket a vállalkozó határozatától. Tervük megvalósításában kapóra jön a hír, hogy a polgármester leányát, Fátyolkát autóbaleset éri, amelynek során kirepül a kocsiból, majd nyoma vész. Ezt követően egymást érik a furábbnál furább események: a Nagy Tölgy kérge váratlanul megreped és ágai sorra elszáradnak, megmentése érdekében a polgármester mintha lemondana Fátyolkáról, mert visszarendeli a keresésére indított mentőexpedíciót és minden bogarat közmunkára kötelez. A három jó barát elhatározza, kideríti, ki vagy mi áll a rejtélyes események hátterében, hová lett Fátyolka, milyen titokzatos betegség ütötte fel a fejét élőhelyükön, mitől változott meg az egész életében a városért dolgozó polgármesterük viselkedése, kinek a hibája, hogy a Tölgyre sosem látott rossz világ köszönt?... A főszereplőket, mesébe oltott fordulatok, feszültséggel teli kalandozásuk mozzanatait, Lakatos István kedves, vicces rajzai jelenítik meg. A meseregény a 8-11 éves korú gyerekeknek ajánlható, nagyszerű szórakoztató olvasmány.

Lengyel Balázs: Volt egy gólyám. Budapest, Móra, 2003. 125 p.

Gergő törött lábú gólyához jut, amely sok gond és öröm forrása lesz. Meg kell gyógyítania, gondoskodnia kell a védelméről, és etetnie kell. Ám odaadó ápolásának legszebb jutalma az a pillanat, amikor repülni taníthatja a gyógyult madarat, és büszkén végigsétálhat vele a falun. Gergely és pajtásai a gólya gondozása során megismerik a felelősséget és a lemondást; sikeresen megállják az emberiség első próbáját, amikor ősszel szabadon engedik a felserdült gólyát, hadd repüljön társaival a messze vidékre. Az író a gyermeki lélek kitűnő ismeretében, felesleges kitérők nélkül meséli el a Bakai Piroska rajzaival illusztrált, egyszerű történetet.

Bibliai történetek:

Ingo Baldermann: Tündöklő fény a sötét éjszakában (Bibliai elbeszélések a karácsonyról). Kálvin Kiadó (8-12)

A protestáns író, Ingo Baldermann általános iskolás korú gyermekeknek mutatja be a születéstörténetétől a megkeresztelkedésig Jézus életének fontosabb állomásait,... ezek máig ható következményeit, tanulságait. A színes képekkel kísért mesekönyvben tíz történet kapott helyet, köztük olyanokkal, mint A császár terve, a Láttuk az ő csillagát, vagy a Megnyílik az ég. A kiadványt Isabella Gresser látta el illusztrációkkal.

Nemeshegyi Péter: Ermi furulyája. Korda Kiadó,

Nemeshegyi Péter jezsuita atya nemzetközi hírvéleményező, fáradhatatlan tanár, termékeny, sok műfajban megszólaló író, lelkigyakorlat vezető és Isten hűséges szeretetének hirdetője. Az Ermi - Imre - furulyája mesét először németül adta ki, és amikor a japán misszióból hazatért magyarul is megjelent. A történet szereplőinek sok-sok kalandon, hátborzongatóan kilátástalan helyzeten át kellett a boldog egymásra találásig eljutni. Közben, úgy, mint az életben is, a Jónak és a Rossznak a harca zajlik és győz a Jó! Győz a szeretet! "Mert, aki szeret, az örökké él!"

A fiataloknak szóló regény a valós életből indul ki és azt a küzdelmet mutatja be, mely a lélek mélyén történik a jó és a rossz között. A regényben szereplők neve is jelzi, hogy valami különleges küzdelemről van szó. Ermi a főszereplő visszafelé olvasva Imre, Ogyik úr pedig kígyó stb. Ahogy az életben is látjuk, a gonosz mindent a feje tetejére akar állítani (pl. csirta kotkodácsoljon stb.). A regény végső kicsengés: érdemes küzdeni a jó érdekében, nagy áldozatokat vállalni, mert ezáltal mások életét mentjük meg és tesszük boldoggá őket és így válunk magunk is boldoggá.

Zámbóné Tóth Emese: Tiétek a mennyek országa (imádságok gyerekeknek). Kálvin Kiadó (9-14)

Jézus így figyelmeztette tanítványait: „Engedjétek, és ne akadályozzátok, hogy hozzám jöjjenek a kisgyermekek, mert ilyeneké a mennyek országa!” (Mt 19,14).

Ez a könyv komolyan veszi Jézus szavait, amikor nemhogy nem akadályozni, de segíteni szeretné a kisebb és nagyobb gyermekeket abban, hogy Jézushoz jöhessenek. Amikor fel-felolvasunk ezekből az imádságokból gyermekeinknek, vagy iskolásként már maguktól is kezükbe veszik saját imádságos könyvüket, biztosan könnyebben megértik, mit jelent életük hétköznapi és nagy pillanataiban – Család és otthon; Ünnepek és vasárnapok; Iskola; társak és tanárok; Barátság, szerelem, konfliktusok; Az élet nagy kérdései –, számukra Jézus hívogató szava: Tiétek a mennyek országa!